

Martine Grasberg Woie

Terroristens legitimeringer

Fascisme og kontrajihadisme i Anders Behring Breiviks forestillingsverden

Masteroppgave i historie - femårig lektorutdanning

Trondheim, november 2015

Forord

Masteroppgaven har vært en lang prosess. Ikke bare er den et resultat av det arbeidet som er lagt ned det siste året, men også gjennom alle mine studieår i Trondheim. I den sammenheng er det flere jeg vil takke.

For det første går en takk til min veileder Ola Svein Stugu som hadde tro på mitt prosjekt, så et potensiale, og som ledet meg i riktig retning. For det andre må Marianne Christiansen takkes for grundig gjennomlesing og språkkorrigeringer.

Takk til alle mine studievenner som har gjort både studier, og hverdagen til en stor glede.

Takk til familie som har kommet med gode råd, kritiske spørsmål og omtanke.

Sist, men ikke minst, går en stor takk til min bedre halvdel, som alltid stiller opp. Din støtte er uvurderlig.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
1.1 Problemstillinger	2
1.2 Relevans.....	5
2. Teori og metode	7
2.1 Kilder	7
2.2 Litteratur og forskning.....	7
2.3 Fascisme som ideologi.....	12
2.4 Metode og analysemodell	16
2.4.1 Analysemodellen	18
3. Terroristens ideologiske forestillinger	19
3.1 Det nasjonale fellesskapet.....	20
3.1.1 Nasjonalisme.....	20
3.1.2 Fiendebilde.....	23
3.1.3 Rasistiske innslag.....	25
3.1.4 Konsensus, videreutvikling eller brudd?	27
3.2 Det fullkomne samfunn	30
3.2.1 Revolusjon og elitisme	31
3.2.2 Demokrati eller diktatur?.....	32
3.2.3 Konsensus, videreutvikling eller brudd?	35
3.3 Verdigrunnlag – kultur og religion	37
3.3.1 Kultur og nasjon – hånd i hånd	38
3.3.2 Religiøse aspekt.....	40
3.3.3 Konsensus, videreutvikling eller brudd?	41
4. Utvidelse av den analytiske rammen	45
4.1 Kontrajihadismen – en ny fascisme?	46
4.1.1 «Den ensomme ulven»	50
4.2 Fascismedefinisjonen skaper problemer.....	52
4.2.1 Historien gjentar seg aldri fullt ut.....	52
5. Avsluttende betraktninger	55
5.1 Epilog	58
Litteratur	61
Vedlegg	65
Analysemodell	65

1. Innledning

Verdens Gang publiserte 18.04.2012 et bildet av Anders Behring Breivik, med en utstrakt høyre arm, løftet i været. Den utstrakte armen var ifølge gjerningsmannens forsvarer, Geir Lippestad, en forberedt høyreekstrem gest, og vakte tidlig min interesse.¹ Var gesten et tegn på at Breivik så på seg selv som fascist? Eller var det et eksempel på hans forvirrede historiske forankring og forståelse? Og ikke minst, var hilsningen en del av hans legitimeringsgrunnlag?

Det nevnte legitimeringsgrunnlaget er av stor interesse ettersom fagpersoner som var tilstede under rettssaken, eksempelvis Tor Egil Hverven og Terje Emberland, hevdet at Breivik hadde beveget seg klarere i retning av fascismen. Denne tilsynelatende fascistiske posisjonen var dermed tydeligere under rettssaken, enn den var oppfattet å være i gjerningsmannens publiserte kompendium, *2083- A European Declaration of Independence*.

22.juli 2011 utførte Anders Behring Breivik et terrorangrep mot Norge, henholdsvis med en bombe i regjeringskvartalet, og skyting på AUFs sommerleir på Utøya. Året etter, den 24. august 2012, ble han dømt tilregnelig i gjerningsøyeblikket, og til 21 års forvaring, med en minstetid på ti år. Angrepene Breivik utførte 22. juli 2011 er de dødeligste terrorangrepene i Europa siden Bologna i Italia i 1980, og rettssaken er den mest omfattende siden Landssvikoppgjøret og rettssaken mot Vidkun Quisling, leder for Nasjonal Samling, i 1945.

Både før, under og etter rettssaken har det vært et skille mellom å forklare Breiviks handlinger som et resultat av psykologi eller ideologi. Hovedproblemet er å forklare overgangen fra tanke, til ord og handling². Breivik ble av mange betraktet som en enkeltstående «gærning». Det viktigste er likevel, i denne oppgavens fokus, at uavhengig av Breiviks psykiske tilstand, er det i ideologien vi finner hans legitimeringsgrunnlag. Det er snakk om en sosial prosess, der situasjonen for Breivik ble ansett som reell, og med det skapte reelle konsekvenser. Breivik gikk

¹ Brenna, J. G., Vikås, M., m.fl, 2012, *Breivik nekter å droppe høyreekstrem hilsen*. Sett 01.09.2015 <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/terrorangrepet-22-juli/breivik-nekter-aa-droppe-hoyreekstrem-hilsen/a/10065401/>

² Gullestad, Siri Erika, «22. Juli i et psykologisk perspektiv», *Nytt norsk tidsskrift*, 2012. Hentet 01.09.2015 www.idunn.no/nnt/2012/01/art12

inn i situasjonen med spesifikke opplevelser og tolkningsmønstre, og foretok en fortolkning som førte til handlingene han mente var fornuftige³.

Før Breivik reiste inn til Oslo sendte han ut et over 1500 siders kompendium til utvalgte mottagere. Kompendiet vil sammen med rettsforklaringene utgjøre kildegrunlaget i mine analyser, da jeg er ute etter å finne ut hvordan Breivik legitimerte sine handlinger.

Med bakgrunn i blant annet den fysiske håndgesten, og Hverven og Emberlands antagelser om fascistisk tilstedeværelse, vil det i oppgavens videre gang bli lagt vekt på fascismen som ideologi. Samtidig vil jeg redegjøre for mine problemstillinger, min innfallsvinkel, og hvorfor de har lagt premisset for min arbeidshypotese. Jeg er ikke ute etter å beskrive de faktiske hendelsene som skjedde 22. juli 2011, men heller å finne tolknings- og referanserammer som kan sette Breivik inn i en teoretisk fascistisk kontekst. Og for å gjøre dette må jeg inn i hans egen idéverden. En av verdens ledende fascismeteorikere, Roger Griffin skriver at «*Breiviks dobbeltangrep på det «pro-multikulturelle» politiske etablissementet i Norge var en skremmende påminnelse om at fascismen fremdeles er i live*». Med bakgrunn i dette sitatet peker Griffin på at fascismen ikke er død, og danner bakteppe for mine undersøkelser om Breiviks ideologiske bakgrunn og legitimering av terrorismen.

1.1 Problemstillinger

Kompendiet Anders Behring Breivik publiserte før terroraksjonene mot Norge er en samling av tekster med ulik karakter. Det som blant annet har fattet min interesse, er at tekstene i kompendiet og forklaringene under den påfølgende rettssaken spriker i sitt utgangspunkt. Forfatteren Øyvind Strømme er en av de som mener at Breivik i løpet av rettssaken i større grad knytter seg til en mer klassisk høyreekstremisme, enn hva som forekommer i kompendiet. Hovedproblemstillingen i min oppgave er derfor todelt: For det første ønsker jeg å finne ut i hvilken grad Breivik er fascist, og for det andre ønsker jeg å se hva slags utvikling som har funnet sted i hans ideologiske forestillinger. I min arbeidshypotese legger jeg til grunn at mange av Breiviks tanker har sammenheng med det vi betrakter som fascisme. Med bakgrunn i dette ønsker jeg å være særlig oppmerksom på avvik og likheter i forhold til fascismen i mine analyser. Etter en konkret analysemodell vil jeg løfte blikket i en utvidet kontekst. Jeg ønsker

³ Welzer Harald, Christ Michaela og Heyerdahl Christian, *Gjerningsmenn : Hvordan helt vanlige mennesker blir masse mordere*, Forlag Press, Oslo: 45.

å se i hvilken grad Breivik kan passe inn i den moderne bevegelsen kontrajihadismen, og om dette kan betraktes som en form for ny-fascisme.

En sentral del av det ideologiske kartleggingsarbeidet vil bygge på fascismeforsker Roger Griffin sine analyser og definisjon av fascisme. Analysemodellen som vil bli presentert i kapittel 2.4, bygger på Griffins definisjon, men er tillagt elementer fra andre teoretikere. Etter å ha studert Breiviks utvalgte tekster, og rettsforklaringer ser jeg det som fruktbart å utvide forståelsen i noen grad. Dette skjer som en følge av hvilke fascistiske kjennetegn som kom til uttrykk, og på hvilken måte de kunne underbygge et fascistisk tankegods hos Breivik.

Jeg ønsker ikke at min oppgave skal bidra til å generalisere og sette ideologier i bås, men heller påvise en bredde og konsensus innenfor fascismen. Hvordan fascismen på den ene siden kan anses som en original og koherent ideologi, mens det på den andre siden kan hevdes at fascismen er en del av en totalitær mentalitet, med darwinistiske trekk. Jeg er ute etter å belyse i hvilken grad Breivik kan kalles en fascist, ved å benytte meg av et fascistisk tankegodset for å forstå hva som var motivasjonen og rettferdiggjøringen i hans handlinger. Jeg vil holde meg innenfor en fascistisk referanseramme, da min problemstilling ikke er ute etter å gi en åpen og allmenn besvarelse på hvilke ideologiske påvirkninger som er til stede.

Til tross for at det finnes holdninger til at Breiviks tanker og holdninger bør nedtones, mener jeg at disse sidene må avdekkes og debatteres. Det kan for eksempel ved både Tom Egil Hverven og Øyvind Strømmens synliggjøring av fascistisk tankegods under rettssaken hevdes at fascismen er noe annet i dag enn den var på 1920- tallet⁴. Fascismen forsvant verken med Mussolinis Italia eller Hitlers Tyskland – den overlevde. Det finnes imidlertid forestillinger om at fascismen er død, men det er også flere eksempler på politiske partier som bærer med seg fascistisk arv. En kan heller si at den har gått gjennom en ideologisk nyorientering, slik kontrajihadismen muligens kan være et eksempel på⁵.

I min oppgave vil jeg legge vekt på den klassiske fascismen, og finne kjennetegn fra den fascistiske utviklingen som jeg ønsker å benytte meg av i mine analyser. Som ideologisk

⁴ Hverven Tom Egil og Malling Sverre, *Terrorens ansikt: Skisser fra 22. juli-rettssaken*. Flamme Forlag, Oslo 2013: 56.

⁵ Strømmen Øyvind, *Den sorte tråden. Europeisk høyre-radikalisme fra 1920 til i dag*. Cappelen Damm, Oslo 2014: 34.

innfallsvinkel vil jeg først og fremst benytte fascismen i sin klassiske form under Mussolini i Italia på 1920- og 1930- tallet. Ved å danne meg et slikt ideologisk bakteppe ønsker jeg å finne ut av om Anders Behring Breivik passer inn i et slikt ideologisk landskap.

Fascisme ble etter 2. verdenskrig benyttet som skjellsord og ble av ulike ikke-ekstreme høyreorienterte miljøer ofte misbrukt. Jeg tror at det derfor vil være nødvendig å kartlegge den historiske forankringen av begrepet. Fascisme har vist seg i stand til å fungere både innenfor og utenfor parlamentarisk styresett-, og demokratiske systemer. Dette til tross for at ideologien forakter demokratiets og parlamentarismens verdier. Fascismen døde ikke sammen med Hitler, i hans bunker i 1945, men fortsatte å inspirere både terrorister og aktivister frem til i dag⁶. Roger Griffin påpeker at det ikke er «*kontroll over statsmakten som har vært fascismens normaltilstand, men snarere den høyst marginaliserte varianten av fascisme, full av revolusjonære ambisjoner og retorikk*»⁷.

Selv om jeg er av den klare oppfatning at kjennskap til fascismens historie, analyse av Breiviks egne ord og forklaringer fra kompendiet og retten kan bidra til å forstå hans ideer, vil ikke denne oppgaven klare å avdekke miljøet han er en del av. Det vil ikke være rom for å se Breivik som noe mer enn en historisk aktør, da verken livshistorie eller hans psykologi faller innenfor min kompetanse.

Oppgaven vil ha bakgrunn i den historiske italienske fascismen, med innslag fra den tyske nasjonalsosialistiske varianten. Hovedelementene i mine analyser vil være hentet fra den italienske, med utfyllende aspekt fra den tyske, for å skape en bred forståelse av tilstedeværelsen av fascisme i Breiviks ytringer. Ved hjelp av historisk forankring vil jeg drøfte i hvilken grad ideologien har inspirert Breiviks holdninger, og legitimeringen av angrepene på regjeringkvartalet og Utøya 22. juli 2011. Er det videreutvikling, konsensus eller brudd fra manifestet til rettsforklaringene? I hvilken grad kan hovedpunkter og enkeltelementer i Breiviks argumentasjon karakteriseres som fascistiske? Spørsmålet forutsetter en gjennomgang av fascismen som ideologi, og vil komme i neste kapittel.

⁶ Griffin Roger, *The nature of Fascism*, Routledge, London 1993: X

⁷ Strømme, 2014: 49.

1.2 Relevans

Da Breivik ble funnet tilregnelig, understreket dette nødvendigheten av å se på den ideologiske bakgrunnen for Breiviks terrorisme. Massemordere gir oss ofte en følelse av avsky, og vi kan ønske å distansere oss, snu oss vekk. Men det burde vi ikke. Kanskje kan vi finne forklaringer på hvorfor det som skjedde, skjedde. Kanskje utførte Breivik en oppgave som han så historien pålegge ham? Hannah Arendt kaller det for å «dvele ved grusomhetene», og jeg ser på det som en nødvendighet. Nødvendig fordi det gir oss en viktig forutsetning for å kunne beskrive, i denne oppgavens tilfelle, Anders Behring Breivik⁸.

Av mer politiske grunner bør en møte og diskutere gjerninger og gjerningsmenn, da man ikke kan bli like forskrekket hver gang vi opplever grusomhet. Det er viktigere at vi kan se at også voldshandlinger har en historie, og fellestrekk-, de er prosesser som ofte kan beskrives. Harald Welzer skriver i sin bok: «Gjerningsmenn. Hvordan helt vanlige menn blir masse mordere» at: «avgjørelsene om ens egne handlinger blir nemlig ikke truffen rent situativt og individuelt, men alltid i tilknytning til den større rammen»⁹. En handling avhenger av ulike kontekster- på både samfunnsnivå og på individnivå. Det er viktig å skille de ulike kontekstene slik at vi ikke bare kan beskrive hva som har skjedd, men også hvilke betingelser som var avgjørende, og hvilke rammebetingelser som lå utenfor aktuelle handlingen som fant sted¹⁰.

Samtidig som oppgaven er relevant ut fra politiske og ideologiske grunner, er den også relevant for min profesjonspraksis. På et overordnet nivå vil kartleggingen av Anders Behring Breiviks ideologi kunne være bakgrunn for verdier i all samfunnsvitenskapelig utdanning. Oppgaven vil kunne bidra til å sette fokus på hvilke verdier som er synlige, hvilke verdier vi ønsker skal være gjeldende, og hvordan vi skal innlemme disse i et demokratisk samfunn. I et smalere undervisningsperspektiv er det nødvendig for en historielærer å anerkjenne at historie er mer enn den vitenskapelige disiplinen. Det må åpnes opp for å drøfte, diskutere og analysere hvordan historien har blitt brukt, og brukes, av ulike aktører med ulik motivasjon. Skolen skal bidra med mer enn kun ren kunnskapsoverføring. En av skolens hovedoppgaver er å guide barn og unge inn i et verdigrunnlag som styresmaktene har fastsatt. På den måten hevder Ola Svein Stugu at skolen kan ses på som et janusansikt. På den ene siden skal skolen disiplinere, mens

⁸ Welzer, Heyerdahl, 2013: 13.

⁹ Ibid: 15

¹⁰ Ibid: 17

den på den andre skal skape et potensial for frigjøring¹¹. For å klare å oppfylle denne dobbeltheten er det viktig å avdekke hva som finnes av ytringer, meninger og hvordan disse benyttes for legitimering. All bruk av fortiden, om den er vitenskapelig eller populær, vil være preget av brukerne på godt og vondt. Den vil være ansvarliggjørende, virke samvittighetsfull, men samtidig fordreie og manipulere¹².

¹¹ Stugu, Ola Svein, *Historie i bruk*, Det norske samlaget, Oslo 2010: 128.

¹² Jensen, Bernard Eric, *Fortidsbrug og erindringspor*, Univers, Aarhus, 2014: 189.

2. Teori og metode

I det følgende kapitlet er det fire hovedelementer. For det første skal jeg presentere kildegrunnlaget for oppgaven. For det andre skal jeg beskrive utvalgt litteratur og tidligere forskning, som senere vil belyse mine analyser og vurderinger. Her vil jeg også presentere Roger Griffins fascismedefinisjon. For det tredje skal fascismen som ideologi drøftes ved hjelp av den utvalgte litteraturen, før den i kapitlets fjerde del skal munne ut i oppgavens analysemodell. Målet er med drøftingene er å presentere en analysemodell som vil legge premissene for diskusjonene i neste kapittel. Analysemodellen vil bygges på gjennomgangen av særtrekk fra fascismen slik den vil fremstå i slutten av kapitlet.

2.1 Kilder

Når det gjelder kilder for mitt prosjekt vil kompendiet og referat fra rettssaken fungere som mine primærkilder. Breivik kalte selv samlingen av tekster han publiserte i forkant av terrorangrepet 22.juli, for sitt manifest. I denne oppgaven vil jeg imidlertid benytte meg av benevnelsen kompendium. Ved å omtale tekstsamlingen som Breiviks kompendium, samsvarer jeg med den språklige praksisen som begynte å manifestere seg kort tid etter terroraksjonen 22.juli 2011. Benevnelsen kompendium brukes for å markere at det ikke er en sammenhengende tekst, men er en sammenstilling av ulike tekster med ulikt innhold og opphav. Selv om kompendiet fremstår som usammenhengende, gir det et inntrykk av Breiviks ideologiske forestillinger, som kan sammenliknes med uttalelsene i rettssaken.

Ved å studere dokumentene fra rettsaken vil en kunne se hvordan holdningene, visjonen og politikken kan ha endret seg. I tillegg er dette Breiviks egne ord. Det som blir viktig å huske i analysen, spesielt fra rettssalen, er at forklaringene vil bære preg av hvilke spørsmål som skulle besvares, holdningene til bistandsadvokatene, dommer Arntzens rolle og tilhørerne i rommet. Den viktigste delen fra rettssaken anser jeg å være fra dag 2 da Breivik fikk holde en enetale i rettsalen som en del av sin forklaring. I analysemodellen vil denne monologiske talen bli referert til som «forsvarstale». Det er Breiviks forklaringer i retten som vil bli analysert, ikke vitneforklaringene fra de overlevende etter terroraksjonene.

2.2 Litteratur og forskning

Når det gjelder litteratur som skal bidra til å sette oppgaven i en større sammenheng-, og være med å utvikle mine meninger og standpunkt, spriker de utgivelsene som er kommet til dels i sitt

budskap og sitt publikum. Et tidlig overblikk gir meg inntrykk av at det grovt sett kan skilles ut to hovedtolkninger. De vil jeg betegne som henholdsvis psykopatologisk, og politisk-ideologisk.

Den psykopatologiske søker å finne forklaringen på Breiviks ugjerninger utfra et psykologisk perspektiv. Forklaringene skal med bakgrunn i en slik tolkning kunne finnes i for eksempel barndommen, hans selvbylde, selvrealisering i ungdomsårene og hans forhold til sine foreldre. To forfattere jeg mener havner inn under denne kategorien, er Aage Storm Borchgrevink og Åsne Seierstad. Ingen av dem overser den ideologiske dimensjonen hos Breivik, men hovedfokuset er i flere tilfeller mer psykopatologisk, enn politisk-ideologisk.

Borchgrevink virker i sin bok, *En norsk tragedie. Anders Behring Breivik og veiene til Utøya*, å være opptatt av å avdekke inspirasjonskilder og for arbeider til kompendiet. Men etter hvert som en leser, begynner man å forstå at boken i større grad henger seg opp i Breiviks livshistorie og skjebne. Det blir trukket paralleller til den norske bloggeren «Fjordman», og hvordan han hadde klart å vinne innpass som en anerkjent og innflytelsesrik anti-Jihad, anti-multikulturell og intellektuell blogger¹³. Gjennom slike slutninger virker det tidlig i boken som om Borchgrevink skal gi innblikk i en ideologisk ny verden som har sin arena på internett. Men selv om det blir forsøkt trukket linjer mellom nazisten Heinrich Himmler og Breivik, der begge prøver å skape et bilde av at moralen er satt ut av spill, og at vi står på kanten av utryddelse, er det Breiviks psykologiske kompleksitet som fremheves¹⁴. Det blir drøftet om Breivik er narsissist, og om han har en personlighetsforstyrrelse. Borchgrevink mener at en må få frem hele bildet, ikke la seg isolere rundt ideologi og sak: «*Et menneske er ikke en øy. Det er umulig å lage en historie om et menneske uten å trekke inn vedkomnes nærmeste. Problemet med å prøve å forklare hatet til Breivik er at forklaringen nødvendigvis må berøre omsorgssvikten han ble utsatt for i tidlig barndom*»¹⁵.

Seierstad viderefører Borchgrevink sine avsluttende drøftinger allerede i starten av sin bok *En av oss. En fortelling om Norge*. Hun starter med en beskrivelse av hendelsen på Utøya, før hun i bokens første del, i fortellende form, skriver om Anders Behring Breiviks fødsel, og deler av

¹³ Borchgrevink, Aage Storm, *En norsk tragedie. Anders Behring Breivik og veiene til Utøya*, København 2013): 33.

¹⁴ Ibid: 320

¹⁵ Ibid: 338

morens historie. Videre blir familiens situasjon gjort rede for, og det diskuteres hvordan familien trengte velferdsstatens hjelp¹⁶. Vi kan allerede her ane konturene av at det relasjonelle og nære skal få spille en viktig rolle i Seierstads historie. Boken har et journalistisk preg, der Seierstad prøver å skape en helhetsforståelse av terroristen. Problemet er min sammenheng, at det i stor grad er hendelsene og personene rundt Breivik som blir behandlet. Seierstad prøver som utenforstående å beskrive både innhold i kompendiet, og rettssaken, men virker å unngå å prøve å se terroristen utfra hans premisser. Boken blir som mange i rekken, et forsøk på å skape en forståelse av at Breivik var et resultat av et samfunn vi alle er en del av. Men samtidig var han et utskudd som levde, og lever, på utsiden av vårt demokrati.

En politisk-ideologisk tolkning spriker derimot fra å være akademiske tekster med ulikt motiv. På den ene siden finner vi tekster som etter beste evne prøver å belyse et ideologisk tankegods som må tas på alvor, mens det på den andre siden forekommer en distansering der Breivik er et utskudd i samfunnet. Blant forfattere i denne kategorien finner vi blant annet Ingeborg Kjos, Øyvind Strømmen, Øystein Sørensen, Audhild Skoglund og Regi Theodor Enerstvedt.

En av de viktigste tekstene for arbeidet med min oppgave vil være Ingeborg Kjos sin masteroppgave i statsvitenskap fra 2013. Hun har presentert en oppgave der hun gjennom en ideanalyse sammenlikner sentrale konsept, i Anders Behring Breiviks kompendium. Ideologier hun behandler er kontrajihadisme, kommunisme, fascisme, nasjonalsosialisme og islamisme. Av ideologiene er det kontrajihadismen hun mener passer best til Breivik, men hun påpeker at det finnes likhetstrekk til alle de nevnte. Hun gjør seg også sentrale slutninger om at alle ideologiene kan sies å ha en felles underliggende totalitær mentalitet¹⁷. Hennes oppgave vil fungere som et viktig utgangspunkt for min videre forskning på tematikken. I oppgavens kapittel om manifestet vil jeg bygge på hennes resonnementer og grundige gjennomgang av Breiviks manifest, men jeg vil også være opptatt av å videreutvikle tankene om hans egne uttalelser i retten. Eksempelvis vil jeg ikke, som Kjos, behandle kontrajihadismen som en egen ideologi, men med bakgrunn i blant annet Strømmen og Indregard drøfte hvorvidt kontrajihadismen er en del av en fascistisk utvikling. Det er i tillegg viktig, med bakgrunn i Kjos, å understreke at min oppgave ikke skal bidra til en sammenlikning av totalitære

¹⁶ Seierstad, Åse, *En av oss. En Fortelling om Norge*, Kagge Forlag, Oslo 2013: 16-25.

¹⁷ Kjos, Ingeborg, *Anders Behring Breiviks manifest. En idèanalyse*, Universitetet i Oslo 2013

ideologier, men drøfte helheten av forskjellige elementer som kan utgjøre en fascistisk forståelsesramme.

Øyvind Strømme har prøvd å vise konsensus i dagens europeiske høyre-radikalisme, helt tilbake til 1920-tallet. Som bakgrunn for oppgaven er den gunstig da den ikke bare har et ideologisk fokus, men retter seg spesifikt inn mot fascismen. Boken var egentlig klar før terroraksjonen 22. juli 2011, men før utgivelsen rakk Strømme å redigere inn Anders Behring Breivik. Strømme viser at det finnes en kontinuitet fra fascismen på 1920-tallet og til dagens kontrajihadisme og konspirasjonsteorier om Eurabia. For å drøfte Anders Behring Breiviks rolle i denne utviklingen, ser jeg det likevel som nødvendig med et bredere utvalg av litteratur.

Blant utvalgt litteratur, vil jeg dessuten nevne Øystein Sørensen. Han har i samarbeid med Sigve Indregard, og Bernt Hagtvet i ulike verk gått akademisk til verks for å kartlegge ideologisk totalitært tankegods. Han gir blant annet innsyn i hvordan ideologier kan ha en overlappende totalitær mentalitet, men også i hvordan den nye høyreekstremismen har utviklet seg. For terroraksjonen 22.juli, kan vel ikke bare være en gal manns verk?¹⁸ Dette spørsmålet kan ses i sammenheng med drøftinger Audhild Skoglund gjør i sin bok *Sinte hvite menn*. Hun ønsker å finne ut av hvem den økende mengden av «soloterrorister» egentlig er. I hennes bok blir Breivik behandlet eksplisitt og sammenlignet med andre soloterrorister, blant annet Timothy McVeigh. Hun bruker blant annet FBI-tilknyttede Kathleen Pucketts sine undersøkelser av soloterrorister for å finne likhetstrekk og forskjeller mellom de ulike. Det ble eksempelvis ikke funnet noen, åpenbare likheter i terroristenes oppvekst- og familieforhold. Med det hopper Puckett over diskusjonen om Breiviks barndom, og kontakt med barnevernet, som hun mener har fått for mye oppmerksomhet i media. På den andre siden ble det funnet likheter i intelligens, sosialt liv, og i et ønske om å bety noe i verden, gjerne i et sosialt og ideologisk fellesskap¹⁹.

Som den siste norske forfatter i denne litteraturgjennomgangen vil jeg trekke frem Regi Theodor Enerstvedt, og boken *Massemorderen som kom fra ingenting*. Han er muligens den forfatteren som går mest grundig til verks i sine akademiske analyser av Breiviks manifest og ideologi, både i en norsk og internasjonal kontekst. Enerstvedt har en bred bakgrunn som både

¹⁸ Sørensen, Øystein, *Bare en gal manns verk?*, i Indregard Sigve (red), *Motgift. En akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Flamme Forlag & Forlaget Manifest, Oslo 2012: 42

¹⁹ Skoglund Audhild, *Sinte hvite menn. De ensomme ulvenes terror*, Humanist Forlag, Oslo 2013: 27-78.

sosiolog, statsviter og filosof. I tillegg fulgte han saken mot Breivik tett som ekspertkommentator for NRK under rettssaken. Hovedvekten i boken ligger, som han selv sier, «på å fremstille, analysere og kritisere masseorderen Anders Behring Breiviks ideologi og politiske forståelse»²⁰. For min oppgaves del er det av stor betydning at Enerstvedt i innledningen av boken påpeker at den norske terroristen inngår i en voksende internasjonal høyreekstremisme, bestående av nyfascister, og at det politiske Norge viser liten vilje til å ta opp det ideologiske grunnlaget til Breivik²¹.

Der litteraturen kan sprike i tolkning er det likevel en slags gjennomgående enighet i at Breivik er et avvik som kan bekrefte demokratiets betydning og plass i det norske samfunnet. Han blir i stor grad presentert som en mann, en celle, en hendelse, en tragedie. Men han er ikke helt alene. Selv om han som enkeltperson ikke har vunnet innpass i den politiske dagsorden, har han blant annet beundrere som skriver til han i brev og bloggere som uttrykker enighet på nettet. De er få som uttrykker forståelse for terrorangrepet, men desto flere som kan se relevans i hans argumenter. Denne enigheten og de strømningene de er en del av foregår stort sett på mer eller mindre lukkede fora, mens offentligheten i større grad blir presentert for litteratur skrevet av journalister som prøver å skape årsakssammenhenger, samt bøker skrevet av overlevende og deres familier.

Sist, men ikke minst, vil fascismeteorikeren Roger Griffin bli helt sentral for mine analyser. Griffin er britisk professor i moderne historie og har spesialisert seg på sosialhistorie og den ideologiske dynamikken i fascismen. Griffin er viktig da han har hatt stor innflytelse på litteraturen om fascismen de siste 15 årene, hvor han har bygget videre på arbeidet av blant andre George Mosse, Stanley Payne og Emilio Gentile. På generell basis er det ikke mulig å gi fascisme en absolutt definisjon, da det er en idealtipe. Men ved hjelp av Griffin er det mulig å få et verdifullt intuitivt og taksonomisk apparat, som i en bred kontekst viser hva denne idealtypen bør inneholde. Utgangspunktet for oppgaven vil ta utgangspunkt i Griffins fascismedefinisjon, oversatt til norsk i Strømmens bok:

Fascisme kan best beskrives som en revolusjonær form for nasjonalisme som har en politisk, sosial og etisk revolusjon som mål, og som ønsker å «forme» folket til en dynamisk, nasjonal enhet under nye politiske eliter med heroiske verdier. Kjernemyten

²⁰ Enerstvedt, Regi Theodor, *Masseorderen som kom inn fra ingenting*, Marxist Forlag, Oslo 2012: 11.

²¹ Enerstvedt, 2012: 12

i dette prosjektet er at det bare er en populistisk klasseoverskridende bevegelse for rengjørende, rensende nasjonal gjenfødelse som kan stanse bølgen av dekadense²².

2.3 Fascisme som ideologi

Å diskutere fascismens ideologiske tankegods er ikke gjort i en enkel vending. Tradisjonelt trekkes henvisninger til fascismen tilbake til den italienske varianten på 1920-tallet. Lederen var Benito Mussolini, og han utviklet bevegelsen til å bli den ideologiske basisen til diktatorregimet som ble etablert i Italia, i perioden 1925-1943²³. Øystein Sørensen mener at ut av krisen, som første verdenskrig var, kom det hele fire nytenkende bevegelser med hver sin ideologi: Den leninistiske kommunismen, fascismen, nasjonalsosialismen og islamismen. De hadde alle et komplisert forhold til hverandre, særlig kommunistene var dødsfienden til de tre andre. Men de hadde også fellestrekk. De ville alle forkaste det gjeldende samfunn, de var revolusjonære, og alle mente de hadde oppskriften på et nytt fullkomment samfunn, et samfunn de var villige til å bruke alle virkemidler for å oppnå²⁴. Sørensen har flere gode poeng, men jeg støtter ikke utskillelsen av nasjonalsosialismen som en egen ideologi. Nasjonalsosialismen anser jeg heller som en tysk variant av den italienske fascismen. De hadde flere store likheter, men den tyske varianten skilte seg ut ved å legge større vekt på rasisme. Det rasistiske aspektet vil i så måte bli inkludert i analysemodellen. Hva angår korporative trekk, er dette dog et viktig kjennetegn på italiensk fascisme, men med tanke på Breiviks manglende behandling av statsstyring, vil det ikke i denne sammenhengen være nødvendig å drøfte.

For Mussolini kan en si at totalitarisme var et honnørord og et sentralt begrep i den fascistiske ideologien. Følger vi Mussolinis syn, var fascismen kollektivistisk, og drømmen var at det 20. århundret skulle bli kollektivismens og fascismens århundre. Staten var det overordnede, og kan ses på som selve kjernen i den fascistiske doktrinen. Staten var «*den universelle viljen til mennesket og dens historiske eksistens*». For en fascist «*er alt i staten, og intet menneskelig eller åndelig eksisterer, og enda mindre har den verdier, den tolker, utvikler og gir styrke til folkets hele liv*»²⁵. Det var staten som skapte nasjonen, og gjorde det nasjonale fellesskapet til et historisk produkt.

²² Strømmen, 2014: 289.

²³ Griffin Roger, *The Nature of Fascism*, Routledge London 1993: 1

²⁴ Sørensen Øystein, *Drømmen om det fullkomne samfunn: Fire totalitære ideologier - Én totalitær mentalitet?*, Aschehoug, Oslo 2010: 20.

²⁵ Ibid: 52-53

Fascismen prøvde ikke å skjule at den tok avstand fra demokratiet. Demokratiet var med på å «reduere nasjonen til flertallet», og ble sett på som et skalkeskjul. Hva gjaldt klassekampteorier, tok fascismen avstand fra alle former for marxistiske teorier. I stedet var det for et tett fellesskap mellom alle grupper og klasser, som skulle være styrt av den totalitære staten. Alternativet til klassekamp ble et styrt klassesamarbeid som var institusjonalisert, et utbygget korporativt system. Et system som i forlengelsen av den sosiale fellesskapstanken hadde i seg ideen om sosial utjevning. Men først og fremst, før kampen mot kapitalismen som lå i en dramatisk krise, ønsket Mussolini et alternativ som la vekt på åndelige verdier. Staten skulle være en «åndelig kraft», og ikke et samfunn der mennesker ble redusert til rent økonomiske vesener, og lykke til en materiell velstand. Verdiane heroisme og hellighet skulle ligge til grunn for handlinger, og ikke være styrt av økonomiske interesser. Med heroisme som en sentral verdi i den fascistiske staten, fikk også vold, i noen former, en egenverdi. Voldsbruk var et fullt ut akseptert virkemiddel, og gav blant annet utslag i positive innstillinger til krig og væpnet kamp²⁶.

Fascismen trodde ikke på en evig fred, men at krig var det eneste som kunne gi mennesker det høyeste spenningsnivå, og respekt til de menneskene som hadde mot nok til å møte den. Emilio Gentile er en av forskerne som har lagt vekt på fascismens religiøse aspekt. Han har blant annet sett på et stort fokus på symboler, ritualer, legender og irrasjonelle trosforestillinger. Gentile har også sett på en førerkult der Mussolini ble tillagt flere Messias-lignende egenskaper. Han var eksempelvis både statsmann, lovgiver, profet, frelser og ufeilbarlig lærer- et synonym til alle former for storhet²⁷. Fascismen ønsket å bygge et helt nytt samfunn, der menneskene skulle være fullstendig inkorporert i fellesskapet i et kollektivistisk ideal.

Samlet kan vi si at den italienske fascismen kan betraktes som en reaksjon på sosialismen, liberalismen og katolisismen, og utviklet en aggressiv nasjonalisme. Fascismen tok opp i seg elementer fra ulike ideologier. Fra liberalismens ideer om frihet, fra konservatismen ideen om historisk bevissthet og kontinuitet, og fra sosialismen forestillingen om solidaritet og rettferdighet. Det fascismen gjorde, var som Bernt Hagtvet kaller det, å omforme ideene til et eget brygg, en «negativ syntese». Denne syntesen gjorde det mulig å forme en egen identitet og skape seg sitt eget politiske rom. Ideene ble til frihet innenfor staten, historieoppfatningen til

²⁶ Sørensen, 2010: 54-59.

²⁷ Ibid: 58-63.

en myte om nasjonens fødsel, og solidaritet til ideen om at staten ikke hadde fått sitt rettslige utbytte etter første verdenskrig. Fascismen kan i så måte ses på som en ideologisk tyv, og noe som kan være med å forklare dens brede appell²⁸.

Fascisme som begrep og uttrykk har blitt sett på som «farlig», da det ofte blir misbrukt for å beskrive mange ikke-ekstreme høyreorienterte ideer. Skal vi forstå fascismen som enten en bevegelse eller et politisk parti, vil det være nødvendig å gå bort fra samlebegreper, og heller se på spesifikk ideologi²⁹. Det har vært en tendens til at fascisme i liten grad blir forstått utfra ideologi, men heller forstått utfra handling. Forsøkene på å definere fascisme spriker fra de som ser på fascisme som en radikaliserings helt til høyre på den politiske skalaen, de som ser på fascisme som en ny kraft som må regnes med i Europas moderne historie, og de som kun ser på fascisme som et isolert mellomkrigsfenomen. Å se på fascismen som et isolert mellomkrigsfenomen underdriver fascismens darwinistiske evne til overlevelse og utvikling. Igjen vil jeg trekke frem Roger Griffins utsagn. Han sier at det ikke er: «kontroll over statsmakten som har vært fascismens normaltilstand, men snarere den høyst marginaliserte varianten av fascisme, full av revolusjonære ambisjoner og retorikk»³⁰.

Matthew J. Goodwin er en av de som støtter oppunder Griffins definisjon. I boken *New British Fascism* kommer han med noen betraktninger som kan være nyttige som hjelpemiddel i senere analyser. Han poengterer, som mange andre, at det kan være problematisk å vise til hva som er fascismens kjerne, men at det i fascistisk henseende ofte blir vektlagt en nasjonal krise. Han viser til fascismens idé om en nasjonal gjenfødelse eller fornyelse, samt om «populistisk ultranasjonalisme»³¹. En populistisk ultranasjonalisme kan forklares som et begrep for den politiske mobiliseringen av populistiske holdninger som politiske partier i liten grad tar tak i. Holdningene kan kalles ultranasjonalistiske da de er former for nasjonalistiske forestillinger, eller politiske overbevisninger som ikke kan forenes med de liberale forestillingene om toleranse, medborgerskap og kulturelt og religiøst mangfold³². Overgangen til Griffin blir tydelig. I Griffins bok, *Nature of Fascism*, fremstilles fascisme som en ideologi hvis kjernemyte

²⁸ Hagtvet Bernt, *Ideologiernes århundre: En personlig vandring i det 20. århundrets Politiske idéhistorie*, Dreyer Forlag, Oslo, 2010: 84.

²⁹ Strømmen, 2014: 30.

³⁰ Ibid: 49.

³¹ Ibid: 26.

³² Griffin Roger, *En Slags Idiotveiledning*. Sett 14.10.15 <http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/En-slags-idiotveiledning-7213753.html>

er sentrert rundt en nær gjenfødelse av en eksisterende nasjonalstat fra «*dekadense og oppløsning innenfor en post-liberal ny orden*»³³. Oppsummert kaller Griffin det for «paligenetisk ultranasjonalisme», en ultranasjonalisme med en mytisk kjerne som handler om nasjonenes gjenfødelse. Oppsummert som fascistenes tro på at nasjonen skal gjenfødles med nye verdier. Verdiene skulle gjennom en elite få folkelig oppslutning og bli kulturelt hegemoniske og statens gjenfødelse skulle frigjøres fra tidligere tiders dekadens, skapt av liberaldemokratisk tankegods..

Fascismen må forstås som noe mer enn en bevegelse som fikk reell kraft med Benito Mussolini i Italia på 1920- tallet. Den må få anerkjent sin darwinistiske side, da den ofte opptrer som følge av en opplevelse av en nasjonal krise. Noel O'Sullivan er en av forskerne som forfekter oppfatningen av at den fascistiske ideologien var et kolossalt avvik fra den vestlige intellektuelle tradisjonen. Det viktigste er kanskje at fascismen påropte seg å kunne tilby en «tredje vei» mellom kapitalismen og sosialismen³⁴.

Ved å definere fascisme som en politisk ideologi styrer vi unna å behandle fascisme som en moderne form for troen på tusenårsriket, og plasserer den heller som en politisk styrke som konstituerer et moderne sekulært samfunn. Uttrykket «populistisk- ultranasjonalisme» utelukker den dynastiske og imperiale nasjonalismen, samt en populistisk/liberal nasjonalisme. En populistisk-ultranasjonalisme forkaster både prinsippene om absolutisme og om pluralistiske representative demokratier³⁵. Som vi kan se konturene av er det vanskelig å analysere fascismen. Både på grunn av spørsmålet om fascisme skal anses som en egen ideologi, da det i manges øyne er mangel på en felles rasjonell og koherent kjerne. Men også på grunn av den fascistiske historiens kompleksitet, som gjør det vanskelig å identifisere kjerneelementene. I diskusjonene omkring en enhetlig definisjon, kan det være lettere å finne identitetsmarkører som sammen kan konstruere en fascistisk kjerne³⁶.

³³ Griffin Roger, *Moderniteten under Den Nye Orden. Det fascistiske prosjektet for å styre fremtiden,* i Hagtvat Bernt, Steine Bjørn Arne og Sørensen Øystein (red), *Ideologi og terror. Totalitære ideer og regimer*, Dreyers Forlag, Oslo 2011: 53.

³⁴ O'Sullivan Noel, *Five main tenets of Fascist ideology*, i Kallis Aristotle A., *The Fascism reader*, Taylor & Francis Ltd, London 2002: 156-157.

³⁵ Griffin, 1993: 32.

³⁶ Heywood Andrew, *Political Ideologies: An introduction*, Palgrave Macmillan, Hampshire, 2012: 202.

Med henvisninger til Breiviks syn på «kulturmarxistene» som forrædere, og som de ansvarlige for Europas dekadens, fremstilles løsningen i den påståtte elitistiske grupperingen Knight Templar. Breivik ser seg selv som en ridder av denne ordningen, og gjennom heroiske verdier skal gruppen sikre at samfunnet går gjennom en nasjonal gjenfødelse. Beskrivelsene av gjenfødselen ser ut til å være anti-demokratiske. Trekker jeg linjene tilbake til den italienske fascismen, Mussolinis førerprinsipp, og uttalte avstand fra demokratiet hevder jeg at fascismen i sin klassiske form var anti-demokratisk. Derfor vil analysemodellen, i tillegg til Griffins elementer, også inkludere anti-demokrati.

Modellen som presenteres vil som følge av den foregående drøftingen inneholde følgende elementer jeg anser som fascistiske; nasjonalisme, revolusjon, nye politiske eliter, heroiske verdier, populistisk klasseoverskridende, nasjonal gjenfødelse/dekadens, religiøse aspekt, rasisme, anti- marxisme og anti-demokrati.

2.4 Metode og analysemodell

Hovedmetoden i undersøkelsen vil være kvalitativ med hermeneutisk tilnærming til stoffet.

Både Anders Behring Breiviks kompendium, og rettsuttalelser må analyseres.

Kildene må tolkes og analyseres utfra innholdet, men også ses i sammenheng med opphavsmann/forfatter, tekst og kontekst/situasjon. Jeg må i min kildegransking være bevisst på hva slags kilder jeg benytter, og hva slags sekundærlitteratur jeg tar i bruk for å belyse mine problemstillinger. En hermeneutisk tilnærming i min oppgave handler om å forstå hva Breivik har ytret, skriftlig eller muntlig. Jeg ønsker å se hensikten og motivet hos Breivik som det handlende individ, og tolke de meningene som kan ligge bak ytringer, tegn, institusjoner og ritualer. Jeg må finne ut av hva målsettingen til Breivik var, hvordan han oppfattet den situasjonen han var i, og hvordan han mente at han kunne nå målet. Med en hermeneutisk tilnærming forsøker jeg å forstå, og fortolke hans måter å forstå og fortolke verden på. En forståelse som han i sin tur har legitimert sine handlinger med. Gjennom å trekke linjer fra kompendiet til rettssaken vil jeg forsøke å skape en frem- og tilbakekobling med et ønske om å vinne dybde og innsikt. Jeg er interessert i å forstå hva mennesket Anders Behring Breivik har gjort, hans hensikt, mål og motiver.

Det er viktig å understreke at min førforståelse bygger på antagelser om varianter av fascistisk tilstedeværelse hos Breivik. Hermeneutikken vil hjelpe meg å teoretisere og sette ord på

problematikken. Det er gjennom førforståelsen at motivasjonen for forskningen finner motivasjon, og preger spørsmålene vi stiller. Samtidig må førforståelsen utvides i en ny tolkningshorisont der forhåndsantagelsen om at Breivik er fascist kritiseres og studeres. Med hjelp i en hermeneutisk sirkel vil kritikken av egen førforståelse kunne se om antagelsene stemmer, og være med å skape utvidede konklusjoner.

I sammenheng med min nevnte arbeidshypotese og hermeneutiske tilnærming vil jeg med hjelp av den utvalgte definisjonen drøfte i hvilken grad Breivik kan antas å være fascist. Baktanken med å velge denne metoden er at jeg har et ønske om å skape ny innsikt, og ta individene på alvor. Vi skal ikke glemme at Breivik er et av Norges mest kjente rettsdømte individ, og bør tas på alvor. Siden jeg skal forske på et tema, med en hovedperson som er av nyere tid, vil det være nødvendig å være åpen for at nye ideer, antagelser, kategorier, og materiale vil kunne bli tilgjengelig under hele prosessen³⁷.

Som et metodisk hjelpemiddel vil jeg som nevnt benytte meg av en analysemodell. Modellen har ikke bare fungert som sammenlikningsgrunnlag, men også vært mitt arbeidsverktøy. Ved å sette opp utvalgte fascistiske identitetsmarkører vil jeg ha et likt utgangspunkt både for kompendiet og for rettsuttalelsene. Ved å bruke direkte sitater fra mine to kilder ønsker jeg å belyse i hvilken grad de ulike kjennetegnene er tilstede. Gjennom å kartlegge hvert enkelt kjennetegn vil det således bli lettere å se helheten i de forskjellige elementene, og for den endelige forståelsesrammen for oppgaven. Direkte sitater vil jeg bruke for å ta kilden på alvor, og for å ikke risikere å farge uttalelsene med unøyaktig gjengivelse fra ikke bare meg, men også andre forfattere. I modellen vil uttalelsene bli satt opp skjematisk i en tabell, der kompendiet og rettsuttalelsene vil bli sidestilt horisontalt, mens de ulike aspektene vil bli listet opp vertikalt.

³⁷ Kjeldstadli Knut, *Fortida er ikke hva den en gang var*, Universitetsforlaget, Oslo, 1999: kap 8

2.4.1 Analysemodellen

Fascistiske markører	2083- A Declaration of Independence	Rettsuttalelser fra sal 250
Nasjonalisme		
Revolusjon		
Nye politiske eliter		
Heroiske verdier		
Populistisk klasseoverskridende		
Nasjonal gjenfødelse/dekadense		
Religiøse aspekt		
Rasisme		
Anti-demokrati		
Anti-marxisme		

3. Terroristens ideologiske forestillinger

I delkapittel 2.4 gjorde jeg rede for min analysemodell som arbeidsverktøy. I dette kapitlet vil modellen bli brukt til å analysere hvorvidt Anders Behring Breiviks vei fra det skrevne, publiserte kompendiet, til hans uttalelser og forklaringer i den påfølgende rettssaken, representerer en konsensus – en videreutvikling eller et brudd, hva gjelder fascistisk tankegods. Med tanke på mine problemstillinger, vil dette kapitlet først og fremst ha hovedvekt på hvorvidt det er fruktbart å anta at Breivik kan kalles fascist, men også ha et sideblikk på terroristens utvikling av ideologiske forestillinger.

Manifestet er, ifølge Breiviks egne innledende ord, en kort redegjørelse av kulturmarxismens/multikulturalismens utvikling i Vest- Europa, den islamske koloniseringens begynnelse, den nåværende situasjonen for de anti-marxistiske bevegelsene, hvilke løsninger det finnes for Vest-Europa, og hvordan motstandsbevegelsen skal gå frem de neste tiårene³⁸. Rettssaken på sin side må ses på som en følge av de faktiske hendelser som fant sted i Oslo og på Utøya 22. juli. 2011, og ikke som en diskusjon om hvorvidt Breiviks antagelser og argumenter i kompendiet er fruktbare for å forstå hans ideologiske tankegods. Som tidligere nevnt, vil direkte sitater fra både kompendiet og rettssaken være med på å eksemplifisere og understreke viktige og interessante trekk ved Breiviks ideologiske grunnlag og utvikling. De vil, ved en mer isolert gjennomgang tilslutt, kunne være med på å danne en helhet hva gjelder hvorvidt Breivik kan anses som en fascist. Roger Griffins fascismedefinisjon fungerer som mitt teoretiske utgangspunkt, jamfør gjengivelsen side 12.

I den vedlagte analysemodellen er sitatene organisert i ti ulike kategorier: nasjonalisme, revolusjon, politiske eliter, heroiske verdier, populistisk klasseoverskridende, nasjonal/gjenfødelse/dekadense, religiøse aspekt, rasisme, anti-demokrati og anti-marxisme. I dette påfølgende kapitlet vil jeg trekke aspekter sammen i delkapitler, med ønske om å fange opp viktige koblinger i Breiviks tenkning. Hvert delkapittel vil innledningsvis kort redegjøre for hvordan jeg har definert og forstått de ulike aspektene, før jeg gjennom bruk av sitater, analyse og drøfting vil diskutere om Breivik representerer en konsensus, en videreutvikling, eller et brudd med valgte fascismedefinisjon i sin legitimering av terroraksjonene 22. juli 2011.

³⁸ Enerstvedt, 2012: 27.

3.1 Det nasjonale fellesskapet

I denne delen av oppgaven vil jeg lene meg på Øyvind Østerud sin forståelse av nasjonalisme, i boken *Hva er nasjonalisme?* For ham er nasjonalisme en doktrine om uavhengighet og selvhevdelse for et kollektiv – en nasjon. En fullstendig forståelse av nasjonalisme skapes likevel ikke gjennom å forstå hva en nasjon er. Den må erkjennes ved å forstå den bevegende kraften, drivkreftene og de historiske betingelsene som gir den nasjonale ideen politisk styrke. For Østerud er det et viktig poeng at nasjonalisme verken er et høyre- eller venstreorientert fenomen på den politiske aksene, men snarere et ord som brukes som et politisk våpen, med et varierende innhold hva gjelder både betydning og bruksmåter³⁹. Østerud skiller videre mellom den politiske og kulturelle nasjonen. Den politiske nasjonen er en aktiv og selvstyrende enhet, mens den kulturelle er et mer passivt kulturfellesskap. Enheten ligger i kulturarv, språk, landskap, myter, skikker og historiske tradisjoner. I et fascistisk perspektiv har nasjonalisme en viktig rolle, men det må også understrekes at nasjonalisme er et komplekst fenomen, som brukes på forskjellige måter av ulike aktører. Nasjonalisme kan ikke forstås som et isolert begrepskjennetegn på fascisme, da eksemplene på nasjonalismer som ikke er fascistiske er flere.

Hva angår Breivik, vil det i oppgavens videre gang bli lagt størst vekt på den kulturelle nasjonalismen. Den politiske nasjonen skal ikke fortrennes da vi skal se at Breivik forsøker å argumentere for et slags demokrati, og på sin måte prøver å sette fokus på borgerrettigheter. Den kulturelle delen, nasjonen som *ethnos*, vil kreve større plass da sakens kjerne, for Breivik, handler om kulturfellesskapet/kulturkrigen, fronten mot utgruppene og den utvalgte stammen. Enten det dreier seg om den «nordiske rase», eller de nye elitene. Tradisjonelt er også oppfatningen av nasjonen som *ethnos* høyreorientert, en tradisjon Breivik passer godt inn i⁴⁰.

3.1.1 Nasjonalisme

Flere steder i Breiviks kompendium uttrykkes det nasjonalistiske følelser i Europas kamp mot islams fremmarsj og frykten for Eurabia. Det blir forsøkt å trekke tråder tilbake til en europeisk storhetstid. I forsøkene argumenteres det for hva vi skal kjempe for, i en felles kamp mot fienden. I manifestet kan vi blant annet lese:

³⁹ Østerud Øyvind, *Hva er nasjonalisme?*, Universitetsforlaget, Oslo, 2007: 9-15.

⁴⁰ Ibid: 20-27.

We fight for the free indigenous peoples of Europe, for those not yet born and for the memory and wishes of our forbathers, our martyrs. We fight to perserve our culture, our identity, our country and for Christendom⁴¹.

Det manes videre til kamp:

If we don't want to fight for what Europe is today then let us fight for what it once was, and maybe, just maybe for what it may become once more. There was real greatness in this continent once. It seems a long time ago now, but maybe we can get there again⁴².

En stor del av diskusjonen og forskningen om og av Breivik har handlet om ideologi, og hvorvidt en kan si at Breivik har en totalitær mentalitet. Tom Egil Hverven skriver blant annet at; «*hans kompendium minner om at kimen til totalitarisme ligger i enhver religiøs eller politisk gruppering som søker å etablere himmelske, ideologisk rene samfunn på jord*»⁴³. Det virker samtidig som det i forskningsmiljøet er en konsensus i at en utpreget aggressiv nasjonalisme er et kjennetegn på en totalitær mentalitet. Selv om denne renhetstanken ikke nødvendigvis er sammenfallende med en aggressiv, imperialistisk nasjonalisme, kan de på sin side representere to ulike dimensjoner ved en helhetlig fascistisk tenkemåte. Siden verken Øystein Sørensen eller Bernt Hagtvet hevder at Breivik kan anses som fascist, er deres forståelser viktig som motforestillinger til mine antagelser. Vi skal samtidig igjen gå tilbake til Roger Griffin og hans forskning.

Griffin hevder at om det var myten om arisk blod eller Romas tidligere storhet, viser alle fascistiske feiringer seg å være fremtidsrettet. De blir sett på som et viktig ledd mot en tredje vei, en vei som verken liberalismen eller marxismen kunne tilby. Hovedmomentet i et slikt tredje alternativ ligger i myten om et regenerert nasjonalt fellesskap. En realisering av et slikt nytt fellesskap, kan fungere som løsning på flere av problemene i det liberal-kapitalistiske moderne samfunnet. Det kan være svaret på både forholdet mellom staten og «massene», krisen i moral og identitet, individers identitet, kultur, nasjonalitet og historie, i den private så vel som den borgerlige sfære⁴⁴. For fascismen var det kollektive av stor betydning, og dette skulle fungere som utgangspunkt for det nasjonale fellesskapet. Fascismen inneholdt en ytterliggående nasjonalisme: en nasjonalisme som skulle forbinde folket, og om nødvendig var vold et legitimt virkemiddel. Det fascistiske fellesskapet var noe annet enn den sosialistiske

⁴¹ Breivik Anders Behring, *2083- a European Declaration of Independence*, 2011: 1402.

⁴² Breivik 2011: 340.

⁴³ Hverven, Malling, 2013: 72.

⁴⁴ Griffin, 2011: 64.

klassetenkningen, der arbeiderklassen fungerte som det store kollektivet. For fascismen var det nasjonen som var det viktigste identitetskollektivet. Jeg skal ikke påstå at det er en direkte link mellom forestillingen om nasjonen som kollektiv til en ytterliggående nasjonalisme, men at koblingen i stor grad er interessant med tanke på Breiviks nasjonalistiske tilnærming.

I kompendiet kan flere av Anders Behring Breiviks nasjonalistiske utsagn gi inntrykk av å være en glorifisert fremstilling, en fremstilling som mange, uansett politisk tilhørighet vil kunne se en viss legitimitet i. Det vil være mulighet for mange å si seg enig, hvis en løsriver seg fra den konteksten utsagnene er hentet fra. I det minste vil en kunne få en forståelse for at noen kan ha slike synspunkt, hvis man ser bort ifra de nasjonalistiske utsagnene der fiendebildene er sterkt fremtredende. Under rettssaken vil jeg påstå at nasjonalismen er mer ensrettet, tydelig og ikke gir like store rom for diskusjon. Breivik er tydeligere i sine uttalelser. For det første, er han bevisst på hvor i den historiske konteksten han selv ønsker å være, og kaller seg selv for «militant nasjonalist»: «*Jeg har gjennomført det mest sofistikerte, spektakulære, og det mest brutale politiske attentatet begått av en militant nasjonalist i Europa siden andre verdenskrig*⁴⁵». Sammenfallende med Østeruds etniske nasjonalisme uttrykker Breivik videre:

En svak og fragmentert etnisk gruppe vil resultere i en svak kultur, som igjen resulterer i en svak nasjonal samholdskraft. En etnisk gruppe er selve hjertet i en kultur, og man vil se at etter hvert som den etniske gruppen blir mer og mer fragmentert, jo svakere blir kulturen. (...). Vår etniske gruppe, vår kultur, vår identitet vår kristendom, vår nasjon og vår frihet og uavhengighet er selve fruktene fra århundrer, til og med årtusener av kollektiv strev og hardt arbeid. Og i løpet av 60 korte år så har Arbeiderpartiet bidratt til å dekonstruere alt sammen. Det eneste som vi vil sitte igjen med er sushi og flatskjjermer. Mens vi holder på å miste det det mest dyrebare, nemlig kulturen vår⁴⁶.

Jeg kan ikke hevde at nasjonalisme er et isolert fascistisk kjennetegn, ei heller et tegn på hans ytterliggående høyrevendte tilstedeværelse. Derimot kan vi heller se på nasjonalisme som et karakteristika som er nødvendig for å se helheten av forhold i hans fremstillinger. Han understreker, i både kompendiet og i rettssaken, at de «politiske korrekte», «kulturmarxistene», «venstresida», og «de liberale» har overtatt makten av mediene, politikken og kulturen vi finner i offentligheten. Makten de har opparbeidet seg brukes til å kvele de meningene som ikke regnes som «politisk korrekte». Det er på denne måten Breivik hevder at majoriteten av befolkningen er hjernevasket til å tro at de egentlige iboende kristne, og vestlige verdiene er feilaktige og

⁴⁵ NRK, *Rettsaken - Dag 2*, 2015.

⁴⁶ Ibid.

verdiløse⁴⁷. Rettssaken og Breiviks argumentasjon blir naturlig mer rettet mot norske forhold, og tydeliggjør flere aspekter i hans tankegang og ideologiske tilnærming. Et eksempel på dette er det noe abstrakte kulturmarxistiske/multikulturelle fiendebildet i kompendiet, som utviklet seg til et konkret hat mot Arbeiderpartiet.

3.1.2 Fiendebilde

For oppgaven vil, som nevnt, den mest fruktbare definisjonen være Roger Griffins. Likevel anser jeg den ikke som fullstendig i mitt henseende. For å forstå Anders Behring Breivik i et fascistisk perspektiv må blant annet fiendebildet drøftes. For Breivik er ikke jødene fiende nummer 1, som de var i den tyske nasjonalsosialismen. På en måte kan jødene hevdes å være «byttet ut» med muslimer, men til tross for en utbytting er det marxistene som er dødsfienden. Marxistene kan tradisjonelt sies å være en av fascismens hovedfiender, men Breivik poengterer at det ikke bare er marxister i en generell forstand. Han understreker at forræderne i kategori B er alle kulturmarxistiske politikere, men også private individer. Kulturmarxismen er også å finne i kategori A hvor alle ledere innenfor politikk, media, kultur og industri befinner seg⁴⁸. På en side kan en si at muslimene er hovedfienden, men på den andre siden ligger skylden for den muslimske koloniseringen hos de kulturmarxistiske elitene. Det kan derfor ikke foretas noen diskusjon uten å tillegge anti-marxistiske holdninger til min analysemodell.

Multikulturalismen/kulturmarxismen er den store uttalte fienden i Anders Behring Breiviks fiendebilde. Et kulturmarxistisk fiendebilde er ikke et vesentlig kjennetegn ved den klassiske fascismen, men den hadde anti-marxisme som et viktig kjennetegn⁴⁹. For Breivik er disse gruppene direkte skyldig i at Europa og den vestlige verden oversvømmes av muslimer, og at Europa står på randen til å bli et Eurabia, en arabisk koloni. I kompendiet kan vi lese:

Multiculturalism (cultural Marxism/political correctness), as you might know, is the root cause of the ongoing Islamisation of Europe which has resulted in the ongoing Islamic colonisation of Europe through demographic warfare⁵⁰.

The current status of Europe is quite similar to that of WW2. Instead of having to face an external enemy, the enemies are the Marxists, suicidal humanists and capitalist globalists of our societies⁵¹.

⁴⁷ Bjerke 2012: 232.

⁴⁸ Enerstvedt 2012: 53-54.

⁴⁹ Sørensen, 2010: 67.

⁵⁰ Breivik 2011: 8.

⁵¹ Ibid: 1146.

På den ene siden uttrykker Breivik en kamp mot grupper innad i sin egen etniske gruppe, samtidig som hans argumentasjon oversvømmes av en forakt for muslimer. Islamofobien er svært tydelig. Farene truer både innad og utad, og i en vekselvirkning er de begge avgjørende for resultatet i den spådde kritiske borgerkrigen som vil vare til 2083.

Igjen er momentene mange som kan være med å legitimere at Breivik tilhører en ideologisk ytre fløy. Anders Ravik Jupskås er en av de som mener at inndelingen av den indre og ytre fienden er et særlig kjennetegn for alle høyreekstreme. Ikke bare er Breivik rasistisk i sine beskrivelser av «de andre», muslimene, men han uttrykker også et intenst hat mot de samfunnsstyrende elitene. Synet på den ytre fienden drives av «xenofobi», som best kan forklares som fremmedfrykt. Frykten ligger i redselen for at andre etniske grupper skal føre til nasjonens undergang⁵².

Synet på de indre fiendene kan sies å henge sammen med den økende innvandringen, og synet på at eliteaktører, som medier og politikere, kan velge hvilke saker det skal skrives om, eller velgerne skal bry seg om. Det blir fremsatt, også i Breiviks tilfelle, et utbredt syn på at sensur gjør seg sterkt gjeldende, for å skjule den virkelige sannheten for nasjonens innbyggere. I kompendiet understreker han at vi ikke må undervurdere fienden: «*The Marxists have traditionally been the best propagandists and we have a lot to learn from them. NEVER underestimate our enemy!*⁵³». Den gjeldende språkbruken opererer i polariseringen mellom «oss» og «dem». Retorikken brukes for å styrke og skape nærhet til inngruppen, samtidig som den skal skape avstand til utgruppene. Det spesielle er at det ikke åpnes for diskusjoner: retorikken er monologisk, og søker bekreftelse på det følelsesladde innholdet⁵⁴.

Fiendebildene til Breivik er slående. De skal skape forventninger om fiendtlige handlinger, og det beste vi kan gjøre, er å forsvare oss. I sin forsvarstale dag 2 i rettssaken understreker Breivik dette: «*Angrepene den 22.7 var preventive angrep til forsvar for Norges urfolk, etniske nordmenn, vår kultur. Og jeg kan derfor ikke erkjenne straffeskyld. Jeg handlet med nødrett, på vegne av mitt folk, min kultur, min religion, min by og mitt land*». Og skylden for at vi befinner oss i denne tilstanden er videre også tydelige under rettssaken:

⁵² Jupskås Anders Ravik., *Ekstreme Europa*, Cappelen Damm, Oslo, 2012: 42-47.

⁵³ Breivik 2011: 1140.

⁵⁴ Nilsen Anne Birgitta, *Hatets verbale og visuelle retorikk*, i Østerud Svein (red), *22.juli Forstå-forklareforebygge*, Abstrakt Forlag, Oslo, 2012: 199-203.

I dag styres kulturen av marxistene. De liberale administrerer økonomien, mens nasjonalistene og kulturkonservative har blitt holdt vekk fra makten siden andre verdenskrig. Som et resultat av dette, lider i dag Norge og mange andre europeiske land av kulturell selvforakt, som skyldes marxistiske doktriner og den flerkulturelle ideologi⁵⁵.

Ingeborg Kjos kommer med interessante betraktninger hva angår fiendebildet i Anders Behring Breiviks kompendium. For det første, forklarer hun med bakgrunn i Sørensens teorier at alle totalitære ideologier har et forenklet svart-hvitt fiendebilde, som rammes inn i en apokalyptisk tenkning og i et deterministisk historiesyn. Europa er i ferd med å bli totalt ødelagt i en krig med muslimene, og vil ikke reddes før i år 2083, som følge av en «kulturkonservativ» maktovertakelse. I denne tenkningen ligger et fastlåst syn på muslimer. Muslimene ses på som islamister, og kun i tråd med hva Koranen dikterer. I retorikken blir muslimene fremstilt som forræderske og svikefulle, noe som kan være med på å underbygge den noe smale diskusjonen om hvorvidt Breiviks legitimering av 22. juli er preget av rasisme. I neste underkapittel skal jeg forsøke å drøfte om Breivik med rette kan sies å være drevet frem av rasisme.

3.1.3 Rasistiske innslag

En god del av diskusjonene omkring om Breivik er rasist eller ikke, har hengt sammen med de samme diskusjonene som prøver å linke ham opp mot nazismen. Slike uttalelser finner vi blant annet hos Kjetil Jakobsen, som mener at bloggeren Peder Are Nøstvold Jensen, under navnet «Fjordman», og hans moderniserte nazisme er selve kjernen i Breiviks prosjekt. Han mener at, på grunn av en hyllest av Adolf Hitler i retten, var de sakkyndige enige om at han var nazist. Videre hevder Jakobsen at Breiviks prosjekt var å vekke nazismen til live gjennom å modernisere den ved å reformulere fiendebildet til islam, ved å bytte ut «den ariske rase», med «Europas urbefolkning», og finne frem til nye symboler slik som den utstrakte håndhilsenen som kjennetegner Hitler og det tredje riket⁵⁶. Personlig stiller jeg meg spørrende til Jakobsens utsagn.

⁵⁵ NTB, 2012, *Dette sa Breivik - Ord for ord*. Sett 01.09.2015

<http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/22juli/Dette-sa-Breivik---ord-for-ord-6807324.html>

⁵⁶ Kjetil Jakobsen, 2013, *Fjordmanns Ragnarok*. Sett 01.09.2015 <http://www.vg.no/nyheter/meninger/fjordmanns-ragnarokk/a/10117976/>

For å kunne gå nærmere inn på Breiviks mulige tilnærming til nazismen er det nødvendig med en klargjøring med tanke på min forståelse av rasisme. For det første, mener jeg det er viktig å skille den foregående drøftingen av etnisk nasjonalisme, og rasisme, og at det går an å ha fremmedfrykt uten å være rasist, og motsatt⁵⁷. Bangstad og Døving gir et oversiktlig bilde av hvordan vi må tolke og forstå rasismen i dag. Vi må ikke bare forstå rasisme som en ideologi, men også som en praksis. For det andre, er det imidlertid viktig å fremheve, i denne oppgavens tilfelle, utvidelsen av rasismebegrepet til å omfatte ny-rasisme, eller en kulturell-rasisme. Den brune pakistaner er nå blitt en truende fanatisk muslim. Grupperes bestemte kultur og/eller religion blir nå fremhevet fremfor forestillinger om deres biologiske arvemateriale, til å diskriminere og underordne grupper. For at vi skal kunne kalle noe rasisme mener Bangstad og Døving at tre kriterier må oppfylles. For det første, må befolkningen deles inn i kategorier der noen gis negative essensielle trekk. For det andre, må disse karaktertrekkene redusere individets identitet, og for det tredje vil de negative trekkene fungere som utgangspunkt for underordning og diskriminering⁵⁸.

Islamofobien kan sies å være en type kulturell rasisme. Den springer ut av ideen om religion og kultur som tydelige og avgrensede enheter som spiller en avgjørende rolle for hvordan mennesker som tilhører denne enheten tenker, handler, og er som mennesker. I lys av dette blir det derfor mulig å kunne snakke om en bestemt og uforanderlig muslimsk kultur, som underbygges hver gang en hører en fortelling om «hvordan muslimer er». En slik tenkning vil kunne fungere som et sorteringsprinsipp, der rasisme fungerer både i teori og praksis⁵⁹. Som betegnelse er kultur og religion mer anvendelige, da de er mindre belastede enn rasebegrepet. På en annen side er de også mer flertydige, og mulige å bruke på ulike måter⁶⁰. Som følge av et mangfoldig og utviklet rasismebegrep vil også debatten omkring hvorvidt Breivik er rasist eller ikke være mangesidig.

Ut fra et kulturrasisme-begrep vil vi både fra manifestet og fra rettssaken kunne finne flere eksempler på at han rangerer kulturer og raser. Eksemplene er likevel klart flere i kompendiet, enn de er fra rettsuttalelsene. Blant annet finner vi utsagn fra kompendiet som: «*Make no*

⁵⁷ Jupskås, 2012: 45- 46.

⁵⁸ Bangstad Sindre, og Døving Alexa Cora, *Hva er rasisme*, Universitetsforlaget, Oslo, 2015: 16.

⁵⁹ Gardell Mattias og Leborg Alexander, *Islamofobi*, Spartacus, Oslo, 2011: 18.

⁶⁰ Ibid: 73.

*mistakes. These Muslims must be considered as wild animals»*⁶¹. Han utdyper også sine betraktninger med henvisning til sin indre fiende – multikulturalistene:

Multiculturalism according to the common interpretation, multiculturalism in practice means that all cultures and religions are equal. (...), that assertion is totally wrong. People are equal as human beings but the opinions, cultures and values of people have not the same worth. Opinions and culture can generally be valued according to various criteria⁶².

I tillegg til å karakterisere muslimer som ville dyr, og hevde at mennesker fra ulike kulturer ikke har samme verdi, kommer det også frem eugenikk-aspekt i kompendiet. Det er i denne sammenhengen at Breivik blant annet tar avstand fra Hitler, men ikke på bakgrunn av at rasehygiene er feil taktikk, men at Hitler med sin voldsomme utrensning av jødene, ødela en stor del av et verdifullt arvemateriale⁶³:

The Nazis destroyed the reputation of “eugenics” by combining it to scientific racism and mass extermination. But seeking biological perfection is still a logical concept and I don’t see why we should abandon it. We just have to make sure that we offer it as a voluntary option to everyone or at least start by legalizing it⁶⁴.

På den ene siden kan vi finne argument for at Breivik støtter Hitler i sin eugenikk. Men på den andre siden er det viktig å se at dette legges frem som en mulighet, ikke som en aggressiv taktikk for å sikre en biologisk lik majoritet i verden. For det skal i denne sammenhengen ikke glemmes at Breivik har tatt til orde for at alle som gjennomgår en fullstendig integrering skal slippe deportasjon. Om dette er på grunnlag av at han mener at «den nordiske rase», og «Europas urbefolkning» er i mindretall, og etter deportasjoner av muslimer og andre fiender, i tillegg til henrettelser av de antatt verste fiendene i kategori A, vil det være vanskelig å vinne en krig – eller om det er fordi han anerkjenner at individer kan konvertere og i hans øyne ta gode valg, og bli rettroende kristne, uansett biologiske forskjeller, det er ikke godt å si.

3.1.4 Konsensus, videreutvikling eller brudd?

Gjennom de foregående delkapitlene har jeg forsøkt å vise at Anders Behring Breivik har tydelige nasjonalistiske kjennetegn, og at han bruker dette bevisst som et politisk våpen. Han kan i stor grad passe inn i det Østerud betrakter som en etnisk nasjonalisme. Det er ikke

⁶¹ Breivik, 2011: 475.

⁶² Ibid: 511.

⁶³ Enerstvedt, 2012: 62.

⁶⁴ Breivik, 2011: 1193.

nasjonen som er det viktigste fellesskapet, men heller et kristent kulturkonservativt Europa, en form for pan-europeisk nasjonalisme. Breivik kan også sies å ha rasistiske innslag, men jeg vil ikke anse rasismen som det fremtredende i hans ideologiske tankegods. I dette siste delkapitlet skal jeg se om det er en rød tråd fra de publiserte kompendiet, til hans egne uttalelser i rettssaken, hva gjelder hans tanker om det nasjonale fellesskapet. Med Griffins fascismedefinisjon i bakhodet er jeg ute etter å finne ut om Breiviks nasjonalisme kan oppfylle kravene om en *«revolusjonær form for nasjonalisme, som har en politisk, sosial, og etisk revolusjon som mål, og som ønsker å «forme» folket til en dynamisk nasjonal enhet»*⁶⁵.

Et av de viktigste komponentene i denne oppgaven er å understreke betydningen av Anders Behring Breiviks egne forklaringer i retten. Hvordan han selv tolker, gjenforteller, og legitimerer sine handlinger, på bakgrunn av det store skriftlige materialet han har samlet og latt seg inspirere av i kompendiet. Kompendiet var skrevet i rekrutteringsøyemed, men er på sin side representativt for en større bevegelse. Rettssaken er på sin side et resultat av de faktiske hendelsene som skjedde, terroraksjonene, hans forsvar, men også et resultat av de spørsmålene han ble stilt, og fikk mulighet til å svare på. Der rettssaken kan gi oss et tydeligere bilde på Breiviks personlige motiv, vil kompendiet kunne være utfyllende og fungere som premissleverandør for å få innsyn i en større bølge av høyreekstremisme der Breivik kan ha funnet både konkret inspirasjon, men også motstand. Det er i tillegg viktig å understreke at det ikke er min oppgave å teste de «sannhetene» som blir presentert, men heller løfte de frem slik at de kan drøftes videre etter mitt bidrag. Det vil også ligge mye implisitt i de ulike tekstene, og dette representerer en stor utfordring.

Fokuset hos Breivik ligger som nevnt i kultur og religion. Flere steder i kompendiet går et prinsipp om lojalitet igjen. Sosialt og etisk skal fellesskapet være helt trygt, med full lojalitet innbyggerne imellom. Rasebegrepet gjør dog sitt inntog ved at lojaliteten ser ut til å kreve homogenitet. «De andre» må bort for at samfunnet skal bli som en familie, trygt og godt, og dette kan skje gjennom fullstendig assimilering⁶⁶. Ser vi på det i mer politiske termer, kan et slikt likhetsprinsipp oppfylles ved et «sivilisasjonsfremmende» eugenikkforslag. Gjennom å legge frem rasehygiene som en mulighet vil ikke bare de nordiske-gentypene med blå øyne og blondt hår fremmes, men han legger også frem i kompendiet at et reproduksjonsprogram vil

⁶⁵ Strømmen, 2014: 289.

⁶⁶ Kjos, 2013: 85.

kunne øke IQ-en blant befolkningen. I Breiviks fremleggelser av rasetenkning, slutter jeg meg likevel til Kjos sine slutninger om at kompendiets mål først og fremst er politisk, kulturell og etnisk og homogenitet⁶⁷. Og i lys av Griffins definisjon oppfyller Breivik kravene. Rasisme er ikke et like fremtredende element i fascismen som en apokalyptisk dommedag med en påfølgende gjenfødelse. Selv om Breivik i kompendiet snakker om en europeisk gjenfødelse, blir det i løpet av rettssaken et større fokus på Norge som et land i Europa. Det trenger ikke å representere en motsetning, men heller en strategisk tilnærming for Breiviks syn på de maktpolitiske forhold.

Det er heller ikke slik at jeg nå skal konkludere med at Anders Behring Breivik er fascist, bare fordi jeg mener det er fruktbart å si at han er nasjonalist. Nasjonalisme er et for vidt begrep, og har et for stort bruksområde, både i positiv og negativ forstand, til at det kan fungere som eneste gyldighetsprinsipp i av min arbeidshypotese. Jeg støtter Thomas Hylland Eriksen i hans bok: *Kulturterrorismen. Et oppgjør med tanken om kulturell renhet*. For vi er mer eller mindre oppdratt til å tenke på kultur som en ting som tilhører et folk, innenfor grenser, og som har sine røtter i fortiden. Vi kan snakke om at alle har rett til en kultur, samtidig som at kampen om definisjonene av hva som er «vår kultur» aldri vil bli ferdig utkjempet, fordi miljøet rundt oss endrer seg fortere enn vi klarer å erkjenne⁶⁸. En flerkulturell ideologi blir et tveegget sverd da vi på en side kan være forskjellige, mens vi på den andre gjør det umulig å få likebehandling. Hylland Eriksen skriver forklarende: «Den flerkulturelle ideologien skaper sin egen kulturterrorisme»⁶⁹, en har hver sine varianter av rop om grenser og renhet.

Alle ideologier, også Breiviks, forsøker å fremstille seg selv som det naturlige valg. Den etniske ideologien prøver å skape bilder av kulturelle forestillinger som slektskap, blodsbånd, og gruppentallitet. I disse aspektene finner vi ideologiens voldsomme kraft. En kraft der nasjonen er som en familie. Den etniske nasjonalismen blir en kraftig pakke, og tilbyr sterke symboler som for eksempel sosialismen ikke kan stille opp med. Det skapes en mytisk kraft, som igjen skaper politisk legitimitet⁷⁰.

⁶⁷ Ibid: 89-90

⁶⁸ Eriksen Thomas Hylland, *Kulturterrorismen: Et oppgjør med tanken om kulturell renhet*, Spartacus, Oslo, 1999: 10.

⁶⁹ Ibid: 24.

⁷⁰ Ibid: 41-43.

I neste delkapittel skal jeg se nærmere på denne politiske legitimiteten, og hvordan Anders Behring Breivik ser for seg at revolusjonen skal stride frem og skape et fullkomment samfunn. Ønsker han seg virkelig et reelt demokrati, eller beskriver han et diktatur med sine nye politiske eliter?

3.2 Det fullkomne samfunn

Som sagt skal dette delkapitlet handle om Anders Behring Breiviks revolusjonære tanker, ønsket om en revolusjon, drømmen om et fullkomment samfunn. Jeg vil drøfte om Breivik tar til orde for et reelt demokrati, eller om beskrivelsene i større grad er skildringer av et diktatur. Med bakgrunn i Griffins definisjon er dette en videreføring av forrige delkapittels behandling av nasjonalisme, men nå i større grad rettet mot hvordan de styrende eliter skal sikre at befolkningen og politikken går i det Breivik anser som riktig retning. For som definisjonen av fascisme sier, er det bare en «*klasseoverskridende bevegelse for rengjørende, rensende nasjonal gjenfødelse som kan stanse bølgen av dekadense*»⁷¹.

I den første delen har jeg valgt å slå sammen de to aspektene revolusjon og elitisme. Det er allerede fra starten viktig å huske at dette er en uvanlig sammenstilling, da vi vanligvis tenker på revolusjon som en prosess som skal bryte ned og ødelegge elitistiske samfunnsordninger. De skal tradisjonelt sett bli erstattet av en samfunnsorden som i større grad er preget av likhet. Breivik er ikke en revolusjonær med stor folkelig forankring, selv om han nok skulle ønske han var det. Det er per dags dato ikke snakk om en revolusjon som vil føre til en total utskiftning av eksisterende institusjoner og byråkrati, men om en person som ønsker å fremstå som en revolusjonær profet. Hvis vi definerer revolusjon som et begrep vi kan benytte om grunnleggende endringsprosesser, vil vi kunne anta at de kontrajihadistiske miljøene som blomstret etter 11.09.2001, er grunnlaget og inspirasjonen for Breiviks detaljerte beskrivelser av en kommende revolusjon⁷². For Breivik er det en liten gruppe mennesker, en elite, som skal stå i spissen for de endringsprosessene som må iverksettes for at Norge, og Europa igjen kan få oppleve demokrati. Selv uttrykker han det blant annet slik i kompendiet:

The European Military Order and Criminal Tribunal (the PCCTS - Knights Templar) was created by and for the free indigenous peoples of Europe. One of the primary purposes of the tribunal and order is to attempt/contribute to seize political and military control of Western European multiculturalist regimes and to try, judge and punish Western European cultural

⁷¹ Strømme, 2014: 289.

⁷² Berg Ole T., 2014, *Revolusjon*. Sett 02.10.15 <https://snl.no/revolusjon>

Marxist/multiculturalist perpetrators (category A, B and C traitors) for crimes committed against the indigenous peoples of Europe from 1955 until this day⁷³.

After a certain period, the constitution and the rule of democracy will again become the primary standard. However, the dysfunctional mass-democracy will be replaced by an administered form of democracy similar to that of Russia. This is obviously to ensure that Marxists will never again get the chance to infiltrate state or media bodies⁷⁴.

3.2.1 Revolusjon og elitisme

Som nevnt er revolusjon og elitisme en original sammenstilling, men jeg mener at den er helt essensiell for å skjønne den terrordømte gjerningsmannens samfunnssyn, og hvordan angrepene i Oslo 22.juli 2011 var viktige på veien mot et fullkomment samfunn.

En av de største historiske feilene begått er ifølge Breivik at vi ikke tok livet av marxistene etter andre verdenskrig. Hvem han refererer til som «vi» er usikkert i denne sammenhengen. For hvem var egentlig i posisjon og i stand til å drepe marxistene? I hans kontekst antar jeg at det har sammenheng med hans argumentasjon for at det er generasjonene av marxister etter krigen som har vært avgjørende for utviklingen av, og propagandaen for, kulturmarxistiske doktriner. Hvordan vi skal unngå fortsettende marxistisk styring og påvirkning er gjennom å skape en stemning som er for radikal endring. Det må sørges for at hele systemet bryter sammen – et sammenbrudd som vil skape forutsetningene for frykt, vold, opptøyer og økonomisk kollaps. Nå kan vi ikke lenger vente på det rette tidspunktet, men må skape de rette betingelsene selv. Å drepe fienden i kategori A og B er den kritiske oppgaven Knights templar er pålagt⁷⁵. Breivik hevder i retten at «vi er de nye korsfarere, som kjemper mot muslimers tredje forsøk på å invadere Europa for islam og mot forrædere som hjelper dem»⁷⁶. Under rettssaken prøvde Breivik, ifølge Tore Bjørge som var til stede og som vitnet, å lansere Knights Templar som en felles plattform for militante nasjonalister, nasjonalkonservative og rettroende kristne. Den arven Breivik mente fantes etter korsfarere og tempelriddere, skulle kunne virke samlende. Med en samlende elite på tvers av ideologier og europeiske grenser var tiden inne for å gjøre aktiv motstand, og i spissen skulle Knights Templar befinne seg.

Strategien Breivik beskriver i manifestet inneholder en voldsom voldsbruk, og ses på som helt nødvendig for den europeiske revolusjonen. Breivik skal med sine medsamsvorne i Knights

⁷³ Breivik, 2011: 811.

⁷⁴ Ibid: 1344.

⁷⁵ Enerstvedt, 2012: 50-55.

⁷⁶ Bjørge Tore, 2013, *Hvordan kan man forstå Breiviks udsagn og handlinger?*. Sett 01.09.2015

<http://modkraft.dk/artikel/hvordan-kan-man-forst%C3%A5-breiviks-handlinger>

Templars gjennomføre et statskupp, henrette forrædere og deportere muslimer som ikke er villige til å konvertere til kristendommen. For å opprettholde orden ønsker han å sette mennesker fra Knights Templar-organisasjonen i viktige posisjoner og opprette en egen lojal militærenhet. Disse grepene blir sett på som høyst nødvendige da dialog har vist seg å ikke fungere – vold blir nå den eneste rasjonelle tilnærmingen. De multikulturelle regimene skal bekjempes, og nye eliter skal sørge for den videre utviklingen. Selv beskriver han overgangen slik:

When the cultural Marxist/multiculturalist regimes in Western Europe are defeated in phase 3 (2070-2090) a new type of political structure must be created which is immune to future Marxist attempts of infiltration. This structure should be protected by a conservative Guardian Council⁷⁷.

3.2.2 Demokrati eller diktatur?

Den nye samfunnsformen til Breivik skal være hierarkisk, patriarkalsk og autoritær. For å sikre at politikken følger de overordnede prinsippene skal det være en oppsynsmann i parlamentet som skal være i besittelse av full vetorett. Strukturen skal i tillegg beskyttes av et organisert konservativt vokterråd. Dette vokterrådet blir ilagt flere oppgaver. I kompendiet beskrives vokterrådets oppgaver slik:

The national military command, the patriotic guard and the police forces will all be under the direct and full control of the of the guardian council and not the government. However, the government will have the right to decide just about any other matter with only a few exceptions. The guardian council will prevent hardcore Marxists/cultural Marxists from once again infiltrating the various sectors of society. The guardian council will ensure that the suicidal humanists and capitalist globalists do not misuse their influence in a way that significantly undermines the country or the people. The guardian council will ensure that the nation maintains a fertility rate of at least 2,1. If the government fails to reach this target, the guardian council may implement any and all measures necessary in order to reach sustainability. The guardian council will ensure that monocultural and cultural conservative doctrines are enacted. The guardian council may veto any resolution but should under optimal circumstances never have to exercise this right⁷⁸.

Vokterrådet, eller “the guardian council”, skal stilles over det parlamentariske styret på flere områder. De skal sørge for å holde unna kulturmarxister, sørge for at landet og befolkningen blir ivaretatt, sikre fertilitetsrater og inneha full vetorett. Men hva slags samfunn er det egentlig han beskriver?

⁷⁷ Breivik, 2011: 1181.

⁷⁸ Breivik, 2011: 784.

Bare de som besitter den «rette innsikt», og som kommer fra Knight Templars egne etniske gruppe skal ha politisk innflytelse. På denne måten kan en argumentere for at Breivik i større grad representerer et diktatorisk styre, da demokratiske valg menes å gi for mye valg til «massene», og til politiske partier. Kvalitet blir nedprioritert til fordel for kvantitet. Nasjonens interesser anses å bli bedre ivaretatt gjennom at færre er med i beslutningsprosessene. Med et fokus på en utvalgt elite blir høyreekstremismen mer elitistisk enn populistisk. Det blir essensielt at folket ikke overlates til seg selv, men får en ledergruppe som er handlekraftige, innsiktsfulle, kompromissløse og som setter nasjonen i høysete⁷⁹. På tross av at det kan argumenteres for at Breivik representerer diktatoriske kjennetegn, med for eksempel en liten styrende elite, og vold som nødvendig hjelpemiddel, argumenterer han selv for et demokrati i kompendiet. Han sier blant annet:

We must avoid a one-party-state system as this is not desirable in the long run. As long as we have implemented permanent mechanics in relation to cultural areas (culture, procreation, defence-security, immigration) we can afford to continue to guarantee balanced political representation on a majority of other areas⁸⁰.

Selv om Breivik tar avstand fra tanken om et ettparti-system, viser tidligere sitater at det finnes argumenter for det motsatte. Så hva kan motsetningene være uttrykk for? Jeg tror vi må prøve å ha to tanker i hodet samtidig. For det første, har demokratiet opparbeidet seg til å bli den mest anvendte og anerkjente styreform i Europa i moderne tid. Det vil derfor kunne være lite gunstig i et rekrutteringsmateriale å forkaste den gjeldende samfunnsformen totalt. De revolusjonære tankene flettes sammen i en mer forsiktig argumentasjon enn den eksempelvis kan sies å gjøre i rettssaken. For det andre, er det frykten fra Breivik sin side for å bli sammenliknet med forhatte ideologier som fascismen, og nazismen. Det blir gjort forsøk på å ta avstand fra blant annet disse to ved å presentere materialet som en ny, revolusjonerende løsning – som skal redde det europeiske folk.

A fascist opposes the democratical concept altogether and wants a permanent one party state, while we do NOT want this. In order to secure democracy we are forced to imbue and strengthen it from its current downward spiral towards the abyss. This can only be achieved through a temporary suspension of the constitution⁸¹.

⁷⁹ Jupskås, 2012: 43.

⁸⁰ Breivik, 2011: 1181.

⁸¹ Breivik, 2011: 1343.

Han gjør et forsøk på å distansere seg fra likhetstrekk med det fascistiske ettparti-systemet ved å presentere sine anti-demokratiske løsninger som et midlertidig prosjekt for å sikre demokratiet i det lange løp. Men de italienske fascistene forkastet troen på enkeltmennesket. Følger vi Mussolinis og Gentiles tanker, kunne det fascistiske idealsamfunnet kalles demokratisk. Det handlet om å omdefinere demokratibegrepet til å ikke bety et flertallsstyre, men heller et kvalitativt nasjonalt styre⁸². En forståelse som kan passe godt inn i Breiviks argumentasjon for veien til et nytt demokratisk samfunn.

Vi kan påstå at Breivik aktivt forsøker å bruke populisme som sitt politiske språk. Populisme i seg selv er et omstridt og vanskelig begrep å definere, men generelt kan det sies å være stor enighet om at det bygger på den grunnleggende konflikten mellom «folket» og elitene». Bakgrunnen for å påstå at Breivik bruker et populistisk språk, ligger i hans forsøk på å appellere til «folket», «vårt folk», og til et «samlet folk». Han fremstiller seg som en representant for dette folket, og ønsker å vise at han står på folkets side i kampen mot fiendene. På samme tid er han opptatt av å argumentere for at demokratiet ikke fungerer som det skal, da kulturmarxistene har forrådt «oss». De demokratiske prinsippene har forvitret i internasjonale konvensjoner, medias sensur og byråkratiske prosedyrer⁸³. Det kan sies å være en av fascistenes selvmotsigelser at de på den ene siden så på seg selv som representanter for de brede folkemassene – samtidig som de var eksponenter for elitistiske førerprinsipp som skulle erstatte demokratiske ordninger. I rettssaken er Anders Behring Breivik imidlertid mer konsekvent i å ta avstand fra demokratiet, til tross for noen unntak. I sin forsvarstale dag 2 i rettssaken sier han for eksempel:

Det eksisterer ikke noe fundament for demokrati og alle vår statsinstitusjoner som skoler og universiteter gjennomsyres av kulturmarxistiske og multikulturalistiske pensum. Flere og flere nasjonalister og konservative innser, slik som jeg har innsett, at demokratisk kamp ikke nytter. Det er ikke mulig å vinne når det ikke eksisterer reell ytringsfrihet, og når flere innser dette de neste tiårene, så er veien kort til våpen. (...) Dette meningstyraniet er den virkelige terroreren. Den ulevelige urettferdigheten som resulterte i at jeg og andre mistet troen på demokratiet, og valgte å bli militante nasjonalister⁸⁴.

Dette er i mine øyne et tydelig skritt bort fra å se på demokratiet som den endelige løsningen. Et argument for at anti-demokratiske holdninger var en indirekte grunn for terroraksjonene 22.

⁸² Sørensen, 2010: 55.

⁸³ Jupskås, 2012: 53.

⁸⁴ NRK, Dag 2, 2012

juli, får vi eksempelvis fra den tredje dagen under rettssaken da dommer Inga Bejer Engh spør Breivik om hun har oppfattet det riktig at Breivik ikke har gitt opp demokratiet helt. Han svarer at det er riktig, og fortsetter:

Jeg hadde en viss tro på demokratiet. Selv under stortingsvalget i 2009 håpte jeg at norsk presse skulle bli mindre subjektive. Så fikk jeg vite at de muslimske opptøyene både i Frankrike og Sverige ble lagt lokk på av norsk presse. Hadde de sluttet å drive den kampanjefournalistikken, hadde nok ikke 22. juli skjedd⁸⁵.

Vi skal nå i neste del se på hvordan Breiviks ideer om det fullkomne samfunn passer inn med fascismedefinisjonen til Griffin, og hvordan dette passer inn i synet på helheten av de elementene som Griffin trekker frem. Kan det på noen måter underbygges at hans utvalgte ideer i kompendiet, og hans personlige uttalelser og forklaringer i retten er eksempler på «(...) *ønsker om å forme folket til en dynamisk, nasjonal enhet, under nye eliter med heroiske verdier*», og at dette prosjektet må ledes av en «*klasseoverskridende bevegelse (...) som kan stanse bølgen av dekadense*»⁸⁶?

3.2.3 Konsensus, videreutvikling eller brudd?

Et spørsmål vi blant annet er nødt til å stille, er hvor mye av Anders Behring Breiviks uttalelser som handler om strategi. Hvor mye kan kobles til at høyre-radikale partier kan ha blitt påvirket av en folkelig skepsis mot islam og muslimer? Hvor mye er, som Strømmen uttrykker det, «*et nytt strøk med maling på en gammel fasade*»⁸⁷

Ingeborg Kjos konkluderer i sin masteroppgave at det i Breiviks manifest kan finnes en felles idé om en totalitær mentalitet, og at kompendiet kan være representativt for kontrajihadismen. Men selv om hun trekker denne slutningen, er hun oppmerksom på at Breiviks voldelige strategier og ideer om tempelriddere og vokterråd skiller seg ut⁸⁸. Jeg mener at det er disse ideene som trekker Breivik i større grad i retning av fascismen. Idémessig kan vi påstå at vi ser en kontinuitet, for som Strømmen også sier, er ikke ideene originale. Drømmen om et samfunn som gjenreiser en forestilt idealisert, historisk, hierarkisk og autoritær samfunnsform har tydelige sammenhenger med fascismen. Men det er likevel ikke den klassiske fascismen Strømmen trekker frem. Forestillingen om en konservativ revolusjon kan peke på noen

⁸⁵ NRK, *Rettsaken - Dag 3*. Sett 01.09.2015 <http://www.nrk.no/227/artikler/rettsaken---dag-3-1.8084378>

⁸⁶ Strømmen, 2014: 289.

⁸⁷ Strømmen Øyvind, *I hatets fotspor*, Cappelen Damm, Oslo 2014: 137.

⁸⁸ Kjos, 2013: 97.

retninger innenfor fascismen, men holder ikke helt inn. Sørensen trekker frem Mussolinis vekt på statlig dominans og korporativ organisering som eksempler på at Breivik ligger et godt stykke utenfor den klassiske fascismen. Videre ser han det heller som fruktbart å trekke parallellene til den neofascistiske strømmingen sin vekt på ønsket om en voldelig revolt mot det liberaldemokratiske samfunnet. Sørensen mener samtidig at dyrkingen av vold dreier seg om det politiske og praktiske Breivik selv var villig til å trekke, nemlig terroristiske aksjoner. Aksjonene blir lagt innenfor rammene av europeisk kultur og historie⁸⁹.

Til tross for at Sørensen kommer med argument mot at Breivik kan kalles en klassisk fascist, kommer han også med interessante meninger som kan benyttes for at Breivik faktisk kan omtales som nettopp dette. I boken *Drømmen om det fullkomne samfunn*, skriver Sørensen at selve kjernen i den fascistiske doktrinen var forestillingen om staten, dens essens og mål. Jeg vil påstå at mine foregående argument om Breiviks fiendebilde, revolusjonære tanker, eliter, og demokrati, tydeliggjør at Breivik selv mener det er noe alvorlig feil med det europeiske styresettet. Det har vist at demokrati ikke har kunnet gi oss de svarene vi ønsker.

Gjennom en voldelig revolusjon, en borgerkrig, må de sittende kulturmarxistene styrtes, fiendene henrettes eller deporteres, og et nytt system må opprettes. Staten skulle på den måten, som Sørensen beskriver, igjen bli den universelle viljen til ikke bare mennesket, men også den historiske eksistens. Staten, med de sittende styrende elitene, skulle igjen representere individets sanne virkelighet. Gjennom argumentasjonen for at Breivik gjennom rettssaken i større grad tar avstand fra demokratiet, tydeliggjør likhetstrekkene med fascismen, da også den klassiske formen til Mussolini. Demokratiet som system reduserte nasjonen, og ble et skalkeskjul. Den utbredte oppfatningen om «skjulte makthavere» åpnet et bredt spekter av konspirasjonsteoretiske ideer⁹⁰.

I Breiviks tilfelle kan en slik konspirasjonsteoretisk idé være teorien om et Eurabia: en oppfatning av at demokratiet i virkeligheten er et diktaturstyre der lederne har tillatt masseinnvandring av muslimer. Som følge av dette, er Europa nå i ferd med å bli en muslimsk koloni, og det som følge av en villet politikk. Til tross for at jeg i kildematerialet ikke finner noen gode eksempler på ønsket om et statlig styrt klassesamarbeid, eller et utbygget korporativt

⁸⁹ Sørensen, 2012: 50.

⁹⁰ Sørensen, 2010: 52-55.

system, ser vi likevel konturene av et system som skal være dynamisk – slik som i fascismen. Breivik ønsker et dynamisk styresett, der en diktatorisk begynnelse skal gå over i en ledet demokratisk samfunnsform, der det europeiske folk helt og holdent skal gå opp i fellesskapet⁹¹. Han ønsker med andre ord gjennom en voldelig revolusjon, ledet av en elite (Knights Templar) å endre samfunnet. Det er en nødvendighet for å vekke det europeiske folk, og gjenføde konservative kristne verdier. Breivik beskriver sin elite selv på denne måten i rettsakens tredje dag:

Det er ment for å være for nasjonalister og kristne i Europa. En versjon av al Qaida. Det er den mest suksessfulle revolusjonære organisasjonen for muslimer. Målet er å bygge en ekvivalent for kristne i Europa⁹².

Det er selvfølgelig tragisk at man må gjennomføre noe så barbarisk for å bidra til å endre samfunnet. Man blir presset ut av demokratiet, sensurert og latterliggjort. Men det var nødvendig⁹³.

I et fascistisk henseende skal følelsen av dekadense stoppes av en rengjørende, rensende og nasjonal gjenfødelse. Sentralt i Anders Behring Breiviks gjenfødelse står tanken om en patriarkalsk styrt kjernefamilie, tempelridderordenen og kirken. I oppgavens neste del skal jeg videre inn på hvilket verdigrunnlag som skal være fremtredende i det nye fullkomne samfunnet, som et ledd i helheten av forhold som danner grunnlag for oppgavens antagelse.

3.3 Verdigrunnlag – kultur og religion

I denne delen skal vi gå nærmere inn på Anders Behring Breiviks verdigrunnlag. Der jeg i kapittel 3.1 drøfter hvorvidt Breivik kan kalles nasjonalist, skal jeg videre nå se i hvilken grad denne nasjonalistiske tankegangen er bestemmende for verdigrunnlaget, både i kompendiet og i rettsforklaringene. Videre skal jeg ta for meg det religiøse aspektet som spesielt i kompendiet er fremtredende, men også gjør seg gjeldende under rettssaken. De religiøse aspektene synliggjør seg for eksempel ved vektleggingen av en tempelridderorden og korsfarer-referanser, men også gjennom en målsetting om å vende tilbake til den katolske kirken og gjennom ønskede verdier for familielivet.

⁹¹ Ibid: 58-65

⁹² NRK, *Rettsaken - Dag 3*. Sett 01.09.2015 <http://www.nrk.no/227/artikler/rettsaken---dag-3-1.8084378>

⁹³ Ibid.

3.3.1 Kultur og nasjon – hånd i hånd

Hovedfienden til Anders Behring Breivik er ikke muslimene, men de styrende multikulturalistene/kulturmarxistene. I rettssaken begrunner han hvorfor han mener at multikulturalismen er å regne som en selvødeleggende ideologi:

Så snart innfødte europeere holder på å bli en minoritet i egne byer og egne land, så vil den nasjonale samholdskraften bli så svekket at økonomien ikke klarer å opprettholde velferdsstaten. Og vil havne i en så gigantisk økonomisk krise, som blir så stor og lammende, at den får dagens europeiske økonomiske krise til å minne om en piknik. Økonomien vil krasjlande, og resultere i masseoppsigelser av offentlig ansatte. Folk som til da har levd med skylapper for flerkulturens ondskap og økonomisk velstand, ender opp i en situasjon der de vil miste alt. Når de så har mistet alt, vil de bli tvunget over i en tilstand der hverdagen er fylt av lidelse. Og da, først da, vil de tørre å si hva de egentlig mener. Om man mistet sin religion og sin kultur, sin identitet, og sin nasjon. På det tidspunktet i framtiden vil norske, nordiske, europeiske menn ikke lenger frykte demonisering fra de kulturelle elitene. Fordi lidelsen allerede er der. Først når man kjenner det på sin egen kropp, vil man tørre å stå opp for meningene sine⁹⁴.

Det refereres til at ettersom vi, ifølge Breviks resonnementer, vil bli en minoritet i eget land, ikke vil klare å opprettholde de gode samfunnet vårt gir. Som følge av at en nasjonal oppslutning ikke opprettholdes vil vi bli offer for en epokeyjørende krise. Og når vi allerede sitter i krisen, vil det være for sent. Det er først når krisen har lammet oss at vi vil forstå verdien av vår religion, kultur, identitet, og nasjon. Denne dekadensen som blir beskrevet, er en videreføring av, og en spesialisering mot, nordiske og norske perspektiv, i forhold til hva vi finner i kompendiet. Der er det i større grad henvisninger til at Europa ikke lenger vil eksistere på samme måte om 20 år, og at vi må erkjenne at vi står overfor en krig hvor de ultranasjonale, og konservative står i midten, med islam og muslimene på den ene side, mens de dekadente marxistiske venstre står på den andre. Breivik beskriver det på denne måten:

Europe will burn once more and rivers from the blood of patriots, tyrants and traitors will flow through the streets. However, a new European cultural renaissance will be born from the ashes. Islam and Marxism will not prevail⁹⁵.

Kjos presenterer et syn der Breivik mener at monokultur er den riktige veien å gå for å skape et sterkt fellesskap. I manifestet blir det presentert en drøm om et fellesskap som er uten motsetninger, og hvor det er gjensidig tillit⁹⁶. Det blir i Kjos' betraktninger henvist til fascismens ekstreme nasjonalisme, fiendene som det må slås hardt ned på, og til kirken som en

⁹⁴ NRK, *Rettsaken - Dag 2*.

⁹⁵ Breivik, 2011: 1131.

⁹⁶ Kjos, 2013: 39.

forenende kraft, med mulighet til å påvirke befolkningen kulturelt. Kirken skal vi gå nærmere inn på i neste delkapittel.

Et poeng er at lojalitetsprinsippet er noe som går igjen. Lojaliteten knyttes sammen med homogenitet, der det skapes et skille mellom «oss» og «de andre». «De andre» er de svikefulle, og de må bort hvis fellesskapet i størst mulig grad skal kunne sammenlignes med en familie. Setter vi konspirasjonstenkningen om Eurabia og den kommende katastrofen sammen, vil den voldelige motstanden, for personer som Breivik, virke legitim. Det hele vil bli en motstandskamp der en ikke er ute etter å bare forsvare seg selv, men et helt folk, en hel nasjon⁹⁷. I slike tankerekker, der voldsbruk også blir ansett som et fullt ut akseptabelt virkemiddel, vil heroisme bli en sentral åndelig verdi. Med en voldsforherligelse er veien også kortere for positive innstillinger til krig, som samsvarer med det fascistiske synet på at det ikke finnes en evigvarende fred. Det var idealer som handling, kraft, mandighet, vold, krig, og heroisme som var gjeldende, og som i stor grad også er å finne hos Breivik⁹⁸.

Ved å se seg tilbake i historien ville en finne åndelige og politiske forbilder. For Breivik skulle det bli korsfarerne. I en kombinasjon av selektiv historisk utvelgelse av idealer, fordreining, og den moderne verdens teknologi og kommunikasjoner, skulle 22. juli bli en dag vi aldri glemmer. Inspirasjonen til Breivik hevdes å være hentet fra den angivelig kristne tempelridderordenen fra 1119, og som gjerningsmannen hevdet også eksisterer i dag. Ridderne skal utdanne folket, de skal være drevet av ære, og gjennom at de er villige til å ofre seg som martyrer vil historien vise hvem som har rett. Heroismen gjør seg tydelig gjeldende i Breiviks forklaringer i retten. Det ser ut til å vektlegges sterkt i hans egne forklaringer om hvorvidt han hadde legitimitet til å utføre terroraksjonene:

Vi militante nasjonalister vet hva som venter når vi velger å kjempe. Vi gjennomfører det ultimate offer, men blir ikke anerkjent. Du forsøker å redde ditt folk, et folk der majoriteten er så indoktrinert at de tror at de ikke behøver å reddes. Du forsøker å redde ditt folk, men majoriteten svelger propagandaen som pumpes ut av at du er en morder og terrorist, og ikke en nasjonalhelt. Alt dette vet vi jo selvfølgelig på forhånd, så vi klager ikke. Og bli fengslet resten av livet, eller å dø som martyr, for denne viktigste av alle saker, for sitt folks og sin kulturs overlevelse, er den største æren en mann eller kvinne kan oppleve i sitt liv. Dette er ikke bare vår rett, men også vår plikt⁹⁹.

⁹⁷ Bjørge, 2013.

⁹⁸ Sørensen, 2010: 62-66.

⁹⁹ NRK, *Rettsaken - Dag 2*.

Både offer, nasjonalhelt, martyr og plikt er essensielle stikkord for å forstå Breiviks egne argumenter, og med ridderordenen i tillegg til martyrdommen, er overgangen til de religiøse aspektene glidende. Å ofre sitt liv for nasjonen blir idealisert, samtidig som det også blir sett på som Guds ønske å ofre sitt eget liv. Døden er bedre enn ydmykelse: «*A Perfect Knight fights even from the afterlife. They may physically kill a Justiciar Knight, but your name will be remembered for centuries*¹⁰⁰».

3.3.2 Religiøse aspekt

De generelle oppfatningene etter å ha studert manifestet, i tillegg til rettsuttalelsene, er at det er mindre av referanser til det religiøse i rettssaken, enn det er i manifestet. I rettssaken kan det se ut til at det er større grad av referanser til det kulturelle og nasjonalistiske. Breivik brukte selv ordet «pompøs» flere ganger for å beskrive sin egen retorikk i sin representasjon av urfolkene i Europa. Under rettssaken kommer kortere henvisninger til det kristne gjennom uttalelser som: «*Vi ønsker en etnisk nasjon, og vi ønsker en kristen nasjon*»¹⁰¹. I manifestet derimot, er tonen mer spesifikk og forklarende. Vi kan lese forklaringer på hva slags rolle kirken skal ha:

The Church will once again be allowed to do what it was intended to do; to propagate and maintain cultural unity through pre defined rituals and celebrations. Christendom is after all the primary factor that unites all Europeans. We should therefore strive to create a united Church through reforming it, which ends up as a Church worthy of our respect¹⁰².

Og hvordan Gud gjennom det gamle testamentet har lært oss å kjempe:

It's God who teaches our hands to war and our fingers to fight. Over and over again throughout the Old Testament, His people are commanded to fight with the best weapons available to them at that time¹⁰³.

Gjennom de religiøse henvisningene blir det uttrykt at det er et personlig valg, men hvis en ønsker å bli en sann kriger er valget enkelt:

Each Christian must now make their own personal decision on all of this. You can either choose to learn how to rise up in the power of your Lord and Saviour and learn how to become a true warrior in the Lord, or you can continue to keep your head in the sand and oppressor after oppressor keep beating you down. The choice is yours¹⁰⁴.

¹⁰⁰ Breivik, 2011: 1510.

¹⁰¹ NRK, *Rettsaken - Dag 2*.

¹⁰² Breivik, 2011: 1128.

¹⁰³ Ibid: 1318.

¹⁰⁴ Breivik, 2011: 1320.

I tillegg til henvisningene til kobling mellom religion, vold, familie, personlige valg og nasjon, tillegges det religiøse aspektet også en innvirkning på forholdet mellom kjønnene. Den protestantiske kirken blir ansett som for liberal, og det er ønskelig å gå tilbake til de katolske røttene:

The Protestant liberal Church defends and encourages the ordination of women, divorce, abortion, the mass scale distribution of contraceptive pills and contributes to glorify homosexuality (including the ordination of homosexuals). When the Church resembles a minimalistic shopping mall, the female priest wears jeans, defends abortion and the mass scale distribution of contraceptive pills, defends the Jihad against the Israelis and lives a sexually active life; then what is the point? We must go back to our Catholic roots. We, the protestant nations of Europe should not forget that we were all Catholics once¹⁰⁵.

Men hva kan være årsaken til at de religiøse aspektene i mindre grad synliggjøres under rettssaken? I det følgende skal jeg drøfte om det kan være et ledd i Breiviks strategi for å opptre mindre «pompøs», muligheten for å bli dømt utilregnelig, og hvordan symbolikk, myter og historikk kan være eksempler på en fascistisk tilnærming.

3.3.3 Konsensus, videreutvikling eller brudd?

Som jeg allerede har vært inne på, er det et brudd i utviklingen av de religiøse aspektene fra manifestet til rettssaken. Dette kan ha ulike årsaker. De mest fremtredende og viktigste ser jeg som forskjellene i de to situasjonene, Breiviks tilhørighet til hva som blir uttalt, og rettssakens utvikling. For det første, kan ikke kompendiet sies å være Breiviks egne ord, da det er påvist at over halvparten av innholdet er plagiert, inspirert eller kopiert fra andre kilder. Vi må kunne gå utfra at han står inne for stoffet, men også ta til etterretning at han hadde et tidsperspektiv på seg for å få det ferdigstilt før aksjonene 22. juli 2011. Kompendiet skulle fungere som rekruttering, og kanskje ble et religiøst aspekt ansett å ha moralsk slagkraft hos potensielle lesere. For det andre, er det rettsakens utvikling. Det ble tidlig i prosessen klart at det ikke ville handle om Breivik var skyldig eller ikke, men heller om et spørsmål om hans tilregnelighet. Han var selv svært opptatt av å bli tatt på alvor, og ønsket selv å bli erklært tilregnelig. Spørsmålet om Knights Templar eksisterte eller ikke var en viktig del av denne diskusjonen. Tom Egil Hverven er en av de som hevdet at ut av dette «skalkeskjulet» trådte en mer ordinær fascist frem.

¹⁰⁵ Ibid: 1128.

Terroraksjonene skulle bygge på et fundament for et slags kristent al-Qaida, som skulle bygge bro mellom nasjonalsosialister, nasjonalkonservative, og rettroende kristne¹⁰⁶. På den ene siden blir den voldelige blandingen av fascisme, voldelig nasjonalisme, kristendom, og riddermytologi en væpnet legitim kamp mot uvitenheten. På den andre siden skulle de samme forestillingen om Knights Templar som et paneuropeisk alternativ vise seg å ha liten rekkevidde. Breivik snudde i sine beskrivelser. Som et ledd i å ha mottatt den første rettspsykiatriske erklæringen, som sa at han var utilregnelig, endret han sin strategi. De omfattende beskrivelsene i kompendiet ble nå forklart å være «pompøse glansbilder» av en organisasjon som ikke eksisterte i denne formen, men var et ønske om en fremtidig organisasjon¹⁰⁷.

Både Bjørge, Sørensen, og Hverven er eksempler på fagpersoner som mener at Breivik i løpet av rettssaken tydeligere manifesterer seg som høyreekstrem, og som fascist på den politiske skalaen. Vi kan trekke frem noen eksempler på dette fra Breiviks verdigrunnlag. I fascismen skulle tro og handling være ett, og selv om det fascistiske idealsamfunnet kan sies å være vagt definert, skulle det bestå av noe nytt, og ha en ny kultur. Breivik kan på den ene siden sies å representere noe nytt ved å påstå at kirken har forfalt moralsk og blitt for liberal, samtidig som han på den andre siden ikke representerer noe nytt da han ønsker å vende tilbake til en katolsk «opprinnelsestilstand».

For mennesket skal kirken fungere som en kulturell og forenende kraft, og må ses i sammenheng med at kristendommen ses på som den rådende religionen på det europeiske kontinent. Som «Europa sin religion», skal kirken både samle og skape kulturell enhet, men i tillegg ser vi gjennom tidligere eksempel at kirken også får et politisk mandat. Eksempelvis skal kirken få seter i parlamentet og kunne initiere korstog¹⁰⁸. I en fascistisk kontekst kan vi vende oss til blant annet Emilio Gentile, som skrev at fascismen var et religiøst konsept, der mennesket blir forstått med bakgrunn i deres iboende forhold til en høyere lov¹⁰⁹. I tillegg til ønsket om å vende tilbake til katolisismen, blir det i kritikken av dagens liberale kirke vektlagt en skepsis til feminisme. Det blir trukket paralleller mellom den kvinnelige psyke og Vestens

¹⁰⁶ Hverven og Malling, 2013: 58.

¹⁰⁷ Bjørge, 2013.

¹⁰⁸ Kjos, 2013: 48.

¹⁰⁹ Sørensen, 2010: 63.

svakhhet, og innebygd i dette får jeg en fornemmelse av et syn på at det er den kristne, heterofile, og europeiske mannen som er truet. Eller som Breivik sier selv:

Dekonstruksjon er stikkordet. Og de marxistiske, kulturelle reformene introduserte feminisme og kvotering, den seksuelle revolusjon, transformering av kirken, skolene i oppdragelse, i moral, i væremåte, for å nevne noe. (...) 1968 var den marxistiske kulturrevolusjonens år. Resultatet ble fallende autoriteter og en systematisk dekonstruksjon av samfunnsbærende prinsipper og normer. Det ble skapt et sosialistisk, egalitært samfunn i Norge og Vest-Europa, der alle gruppene som ble ansett som offer, fikk makt¹¹⁰.

Fascismens kvinnesyn har likheter med Breiviks kvinnesyn på noen områder. For Mussolini var kvinnens oppgave å føde rasemessige rene barn, noe vi kan kjenne igjen i Breiviks eugenikk-strategier. I tillegg er det en likhet i fokuset på det moralske forfallet. For Breivik er det ikke en kamp som skal bekjempes med rasistiske doktriner, men en skal heller strebe etter moralsk overlegenhet¹¹¹. For fascistene var korporativismen et konsept som var helt tydelig i sin visjon om en organisk, spirituell enhet, og et moralsk gjenfødt samfunn. Religion og samfunn skulle gå hånd i hånd. Eller som Mussolini sa i sin tale til senatet 14. november 1933; samfunnet skulle være et forpliktende samfunn som bandt alle medlemmene sammen i en felles tro¹¹².

Den totalitære staten skulle være en «åndelig kraft», det materielle skulle ikke være grunnlaget for lykke, man trodde i stedet på handlinger. Slike handlinger ble tydelige gjennom verdier som heroisme¹¹³. Jeg ser det derfor som en naturlig videreutvikling å se på Breiviks vektlegging av heroiske verdier, som et tydelig åndelig aspekt. Til tross for at henvisingene til kristendom, hellige tekster, og kirkens organisering er mer eller mindre fraværende under rettssaken, er de religiøse aspektene om hellighet fortsatt i stor grad synlige.

I dette kapitlet har jeg hatt fokus på de elementene hos Anders Behring Breivik som jeg anser som likhetstrekk med fascismen. På samme måte som de ulike aspektenes tilstedeværelse hos Breivik, både i kompendiet og rettssaken, er fruktbare med tanke på min problemstilling, ser jeg det som nødvendig å løfte blikket. I neste del av oppgaven vil jeg forsøke å utvide mine analyserammer. Kapitlet vil gjennom en ny bevegelse, kontrajihadismen, trekke inn andre ideologiske element i Breiviks legitimeringsgrunnlag, og holde disse opp mot fascismen. Der

¹¹⁰ NRK, *Rettsaken - Dag 2*.

¹¹¹ Enerstvedt, 2012: 61.

¹¹² O'Sullivan, 2012: 157-158.

¹¹³ Sørensen, 2010: 61.

flere forskere begravde fascismen som politisk kraft i 1945, er det andre som ser på kontrajihadismen som den nyeste bølgen i den høyre radikale historien. Det er uenigheter om bevegelsen kan defineres som en egen ideologi, eller om den i større grad må ses på som en nyorientering rundt tradisjonelle fascistiske markører. Siden Breivik er en aktør i dagens samfunn vil det være relevant å løfte blikket, og drøfte om han ikke bare er å regne som fascist, men også om han er en del av det kontrajihadistiske miljøet.

4. Utvidelse av den analytiske rammen

Denne masteroppgaven må ikke forstås som noe mer enn et lite bidrag til et større kartleggingsarbeid. Det kan for eksempel ses på som problematisk å hevde at oppgavens utvalgte eksempler er gyldige for å bevise fascismens tilstedeværende i Anders Behring Breiviks tankegods. Det kan heller hevdes at det finnes en helhet som kan skape en fascistisk forståelsesramme. Likevel er det en svakhet i at en oppgave av dette omfanget ikke vil kunne fange opp alt som er viktig, både hva gjelder kontinuitet, videreutvikling og brudd. På tross av dette anser jeg det av betydning å stille spørsmålstegn ved tilstedeværelsen av fascistiske trekk hos Breivik, i lys av at mange observatører og analytikere har reist det samme spørsmålet – og medført til at jeg ønsker å studere dette nærmere.

Gjennom gjerningsmannens personlige håndgest i de innledende dagene av rettssaken, ble det skapt tydelige assosiasjoner i retning av en fascisthilsen. Da jeg i det foregående kapitlet har forsøkt å gi eksplisitte eksempler på at Anders Behring Breivik kan anses som fascist, vil jeg i det neste utvide analyserammen. Jeg anser det som relevant å utvide forståelsesrammen da fascisme som betegnelse benyttes i liten grad i dagens samfunn, og heller er å regne som et begrep det ønskes å skape distanse til. Det blir i større grad benyttet begrep som høyre-radikale, høyreekstreme, populisme, islamisme med flere.

Med en utvidelse av den fascistiske forståelsesrammen anser jeg den nye terminologien *kontrajihadisme* som interessant å gå nærmere inn på. For det første, som et resultat av Ingeborg Kjos sine antagelser om at Breivik kan passe inn i en slik kontekst, men også ved at hun peker på at fascismen er den retningen som etter kontrajihadisme, er mest lik Breiviks tankegods. For det andre, ser jeg flere likheter mellom kontrajihadisme og fascismen som jeg mener ikke må overses. I en oppgave hvor jeg ser klare sammenhenger mellom Breivik og fascismen, vil det være av betydning å trekke inn andre ideologiske element, og holde disse opp mot fascismen. Sett opp mot min analysemodell vil jeg påstå at kontrajihadismen inneholder flere av de samme fascistiske elementene. Jeg spør derfor: Kan Breivik anses som fascist, i en ny-fascistisk bevegelse kalt kontrajihadismen?

Som følge av en slik antagelse vil jeg i det følgende drøfte om Breivik er en del av en «ny-fascistisk bølge». En bølge som har funnet sin legitimeringskraft i internettets

kommunikasjonsmuligheter, og med det skaper nye forutsetninger for terrorvirksomhet. Drøftingen vil følge de samme momentene som i analysemodellen, hvor jeg forsøker å konkludere hvorvidt mine antagelser om at kontrajihadismen kan kalles fascistisk, og om Breivik passer inn i dette miljøet. Deretter vil jeg understreke, i en mer åpen tilnærming, at det er helheten av forhold som kan være med å bygge under påstanden om Breiviks fascistiske tilstedeværelse som vist i det foregående kapitlet.

4.1 Kontrajihadismen – en ny fascisme?

Strømmen er en av de forfatterne som ønsker å «*utfordre naiviteten vi har vist ovenfor høyreekstremisme*»¹¹⁴, og samtidig påpeke at det er de høyreekstremerne som står bak det meste av terrorismen i Norge. Etter angrepene 22. juli 2011, viste hatet seg ikke bare på mer eller mindre lukkede fora, men også på sosiale medier som Twitter og Facebook. De allmenne mistankene var at angrepene måtte være utført av en islamist, men da det kom frem at det var en mann med etnisk norsk utseende, trodde flere at det var snakk om en konvertitt til islam. Et eksempel på ytringene som ble synlige terrordagen kom fra FrP-politiker Torgeir Bjelland i en Facebook-oppdatering der han håper det ikke er mange som er blitt drept: «*Eller i det minste håpe at de drepte er innvandringsvennlige sosialister*»¹¹⁵. Bjelland sin oppdatering er et eksempel på en populistisk holdning som har blitt mer vanlig. Hatet som ble uttrykt i timene etter angrepet rettet seg både mot muslimer og den sittende regjeringen. Og et fellestrekk ved de som går lenger i å sympatisere med Breivik, er at flere av de tilhører et internasjonalt bloggmiljø som selv kaller seg for *counterjihadist*, oversatt – kontrajihadistisk.

Kontrajihadismen kan regnes som den siste epoken i den høyre-radikale historien. Startpunktet antas å være terrorangrepet mot USA 11. september 2001, utført av al-Qaida. Terrorangrepet fungerte som næring til et allerede eksisterende nettverk av krigsbloggere som hadde sin arena på internett. Miljøet var kritisk til multikulturalisme, stod langt til høyre i utenrikspolitiske og økonomiske spørsmål, de var islamkritiske, og de var tilhengere av de amerikanske krigene i henholdsvis Irak og Afghanistan. Miljøene i seg selv kan ikke klassifiseres som høyre-radikale eller -ekstremer, men de sørget for inspirasjon til den nye gruppen – kontrajihadistene.

¹¹⁴ Strømmen Øyvind, *Det mørke nettet*, Cappelen Damm, Oslo 2011: 14.

¹¹⁵ Ibid: 20.

Gjennom et manifest publisert av bloggere i miljøet *Gates of Vienna*, kan vi finne noen holdepunkter. Kontrajihadismens premisser kan grovt skisseres gjennom tre momenter. For det første, mener de at islam ikke er en religion, men en hatideologi. For det andre, er Europa på vei til å tape krigen mot islam, og kampen mot muslimene lar seg ikke løse gjennom demokratiske midler. Problemene er, for det tredje, skapt av en politikk som er tenkt ut av en venstre-elite, med mediene til hjelp. I denne eliten opererer, ifølge kontrajihadismen, de fleste liberale og borgerlige¹¹⁶. I det ideologiske tankegodset til kontrajihadismen står konspirasjonsteorien om «Eurabia» sentralt. Teorien går ut på at muslimer «formerer seg som rotter», og at Europa ikke lenger er det samme, men har blitt Eurabia – et kontinent hvor muslimene er i ferd med å ta over¹¹⁷. Som følge av disse tre hovedmomentene kan vi kartlegge flere av de utvalgte fascistiske identitetsmarkørene jeg presenterer i min analysemodell.

Ordlyden om islam og muslimer som rotter, kan plasseres både med henvisninger til religiøse aspekt og rasisme. Samtidig står vi ovenfor en kamp eller en revolusjon, hvor demokratiske midler ikke nytter. Til tross for at revolusjon er målet, står Europa på kanten av stupet – det ropes om en nasjonal gjenfødelse. Selv om muslimene oppfattes som en fiende, er det ikke de som har skylden for Europas dekadense. Ansvarer blir lagt hos en venstre-elite, som på sin side kan sammenliknes med fascismens anti-marxisme. Med henvisninger til hovedmomentene er kjennetegnene allerede mange. Skal vi likevel trekke paralleller fra Breivik til kontrajihadismen, kommer man ikke utenom å nevne bloggeren «Fjordman». «Fjordman», eller Peder Are Nøstvold Jensen, er å regne som en kontrahadistisk ideolog, og har fungert som inspirasjonskilde for Breivik. En sjettedel av Breiviks kompendium stammer fra «Fjordman», og under rettssaken fortalte han at han følte en nærhet til «Fjordmans» essays.

Budskapet i flere av «Fjordmans» tekster er dystert. Blant annet skriver han: *«Jeg har i økende grad kommet til å mistenke at den vestlige sivilisasjonen ikke bare er truet, men faktisk allerede er død. Den døde trolig for flere år siden, vi merket det bare ikke»*¹¹⁸. For «Fjordman» er både dekadense, nasjonalisme og revolusjonstanker tydelige. Det er et grunnleggende element at innfødte europeere må ta kontroll over sine områder, de må gjenvinne selvtilliten da *«det bare er i vestlige land med hvit majoritet at myndighetene fører en bevisst demografisk og kulturell*

¹¹⁶ Strømmen Øyvind og Indregard Sigve: *Den nye høyreekstremismen*, i Indregard S., og Strømmen Ø. (red), *Motgift Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Flamme Forlag & Manifest Forlag, Oslo: 2012: 21.

¹¹⁷ Ibid: 23.

¹¹⁸ Sætre Simen, *Fjordman: Portrett av en antiislamist*, Cappelen Damm, Oslo, 2013: 16.

*krig mot majoritetsbefolkningen»*¹¹⁹. Det som ofte går igjen i den høyre-radikale historien er en forestilling om en snarlig undergang: en undergang der onde eksterne og interne krefter kombineres med en idé om renselse og om at en ny tid skal komme. «Fjordman» mener blant annet at europeere må bryte med sitt vante tankesett, og forkaste tanken som drar paralleller mellom «likhet» og «fremgang». Europeere må gjenoppdage verdier fra fortiden, der europeere både var oppdagere, vitenskapsmenn, og dyktige krigere. «Fjordman» uttrykker det slik:

Denne spesielle kulturelle egenskapen er, må det innrømmes, godt gjemt i oss, i vår tids dekadense, svik og selvmorderisk toleranse, men den kan hentes frem igjen. (...). Vi må forsikre at de som har fremmet de giftige ideene om multikulturalisme og masseimmigrasjon av fremmede folkeslag, forsvinner med dem. Hvis det skjer, kan vi gi våre etterkommere en ny start, og legge grunnlaget for en renessanse hvor den europeiske sivilisasjon igjen kan blomstre.¹²⁰

Vi kan se at det tradisjonelle jødehatet har blitt mer eller mindre byttet ut med et islam-hat. Muslimhatet har således blitt en arvtager til antisemittismen. Den anti-islamske vendingen har vært med på en nyorientering av europeiske partier med en fascistisk arv, samtidig som den har gitt opphav til nye partier og bevegelser.

Vi må se at mange av forestillingene, og retorikken som blir ført, ligner på hverandre¹²¹. Kjos gjør i sin masteroppgave et poeng ut av disse likhetene ulike totalitære ideologier har med hverandre. Hun er ivrig etter å plassere kompendiet innenfor kontrajihadistiske termer, samtidig som hun mener at fascisme er den ideologien som etter kontrajihadismen ligner mest på tankegodset i kompendiet. Grunnlaget for Kjos sine antagelser kan henge sammen med at de kontrajihadistiske kjennetegnene er tydeligere enn hva de er under rettssaken.

Det argumenteres imidlertid for at kontrajihadismen ikke kan regnes som en entydig ideologi, da det ikke er noen sanksjonert ortodoksi, eller noen samlende organisasjoner. I stedet kan det legges vekt på at denne nye bølgen har personligheter, som bloggeren «Fjordman», som opererer som profet i et lukket nasjonalt internettmiljø, eksempelvis ved document.no. Videre kan han regnes som en fascistisk ideolog i et betydelig internasjonalt miljø, som i for eksempel

¹¹⁹ Ibid: 17.

¹²⁰ Sætre, 2013: 19-20.

¹²¹ Strømmen, 2014: 305-306.

ved deltagelse i nettportalen *Gates of Vienna*¹²². Strømmen og Indregaard hevder at «Fjordman» i sin tekst *Preparing for Ragnarök* kan sies å oppfylle fascismekriteriene til Griffin. Det er revolusjonen som er målet der multikulturelle og forræderske eliter vaskes vekk. Nasjonalismen er synlig gjennom «det europeiske folk» med de ulike nasjonale enhetene, mens krigerelitene skal gå foran i en avgjørende fase for å vekke folket. Ragnarok på sin side blir bildet på en ny begynnelse – en gjenfødelse¹²³.

Hva så med markørene for nye politiske eliter og heroiske verdier? Til tross for at henvisningene kan karakteriseres som vage, kan betydningen av de radikale nettmiljøene samtidig danne et grunnlag for disse to aspektene. Kontrajihadismen har, så vel som Breivik, hatt stor nytte av internett. Internett antas å ha stor betydning for radikaliseringsprosesser, samtidig som kampen mot terrorisme blir vanskeligere¹²⁴. Nettet muliggjør ekstremisters illustreringer og forsterkninger av ideologi, kommunikasjonsmuligheter over større områder, og skaper nye miljøer hvor synspunkter og oppførsel som ellers ikke er aksepterte, normaliseres. I noen debatter og miljøer blir også ytringene så ekstreme at seriøse deltagere skygger banen, og vi står igjen med et ideologisk «ekkorom» av ekstreme¹²⁵. På den ene siden kan disse «ekkorommene» gjøre deltagerne som blir igjen i miljøene til en selvskapt «elite», samtidig som de sammen kan dyrke frem sine heroiske verdier, i den forstand at ingen tar til motmæle mot ytringene.

De nye kontrajihadistene tok med seg en ny bloggteknologi, som førte til at personer som følte at de ikke hadde tilgang til tradisjonelle medier, fikk sine egne alternativer på internett. Web 2.0 må ses som en medierevolusjon nedenfra, og en mulighet mange grep med den største lyst. De nye miljøene er ofte raske til å ta i bruk nye teknologier, da de ser på teknologien som en nødvendighet for å oppheve ekskluderingen de mener de er utsatt for av de styrende elitene¹²⁶. At disse miljøene på internett er verdt å følge med på, kommer til syne i Norge gjennom PSTs vurderinger om at miljøene for det første har økt i antall, men også blitt mer truende og rasistiske enn tidligere. Det vektlegges muligheter for rekruttering, spredning av propaganda, skremsel

¹²² Sørensen, 2011: 54.

¹²³ Strømmen, 2012: 32-35.

¹²⁴ Strømmen, 2011: 61-63.

¹²⁵ Ibid: 64-67.

¹²⁶ Ibid: 90.

og mobilisering, og sosialisering av aktivister. Ekkokamrene blir aldri satt på prøve og utfordret, men heller bekreftet gang på gang¹²⁷.

4.1.1 «Den ensomme ulven»

Det kontrajihadistiske miljøet består i stor grad av enkeltpersoner som ytrer seg, og skaper fellesskap over nett. Vi kan omtale dem som «ensomme ulver», da de går gjennom en selvradikaliseringssprosess sammen med andre. Det vanligste de siste tiårene, med tanke på terrorangrep, er at angrepene har blitt foretatt av disse såkalte «ensomme ulvene», eller «enkelceller». Dette er en utvikling Anders Behring Breivik kan sies å passe inn i. Soloterrorister i USA og Europa har, som Audhild Skoglund poengterer, vært hvite menn. Hun mener det er verdt å merke seg at både soloterroristene og mer organiserte terrornettverk henter inspirasjon fra hverandre, også fra de man ikke deler ideologi med. De er ensomme ulveflokker ved at de består av «ensomme» terrorister, som går gjennom en selvradikaliseringssprosess sammen¹²⁸. Videre hevder Skoglund at målet med selve voldsutøvelsen hos soloterroristene, gjennom drap, er å oppnå et større politisk, ideologisk eller religiøst mål¹²⁹. Det handler om personer som kan ha ideologiske likheter med andre, men er alene om å utføre terrorangrep. Med tanke på kontrajihadismens likheter med fascismen, og Breiviks mulige innpass i denne bevegelsen, er det to ting som bør poengteres.

For det første, er det et avgjørende aspekt å skille mellom hva som er ekstreme individer, og hva som er en ideologisk bevegelse med politisk kraft. Den største trusselen er kanskje ikke bevegelsen, da de sitter alene i mer eller mindre lukkede rom på internett, men heller at disse miljøene rundt blir ideologiske premissleverandører¹³⁰. Det blir derfor, for det andre, ikke muligens et spørsmål om en oppblomstring av en ny-fascistisk bevegelse, men heller en oppblomstring av ny-fascistisk retorikk, som skaper legitimeringsgrunnlag for enkeltindivider. I Breiviks henseende, er det i lys av dette ikke sikkert at den fascistiske påvirkningskraften kom fra en bevegelse, men kanskje i større grad fra et annet enkeltindivid, i eksempelvis bloggeren «Fjordman», som var en del av et større «ekkorom». I dette rommet møtes folk med like holdninger, verdier og perspektiv på verden. Document.no er et norsk nettsted som er islam- og innvandringskritisk i sin profil, og hvor blant andre brukere som «Fjordman» har hatt

¹²⁷ Jupskås, 2012: 185-189.

¹²⁸ Strømmen, 2011: 28.

¹²⁹ Skoglund, 2013: 19-22.

¹³⁰ Strømmen, 2014: 318.

muligheten til å publisere politiske kommentarer, essays og reportasjer. Slike rom vil kunne ha forsterkende effekt, i tillegg til at motforestillinger kan ekskluderes, og de ekstreme synspunktene kan styrkes. De to nevnte eksemplene, i tillegg til nettstedet *Gates of Vienna*, var deler av Breiviks «ekkorom». I et slikt rom ble hans ideer forsterket, og det kan ha vært med på å skape en klangbunn i Breiviks prosess mot aksjonen 22. juli 2011.

Av Skoglund's henvisninger til FBI-tilknyttede Kathleen Pucketts undersøkelser om soloterrorisme, er det ikke funnet noen likheter i oppvekst og familieforhold mellom de utvalgte soloterroristene. Imidlertid er likhetene å finne i at de er middels, eller over middels intelligente, de har vært sosialt utenforstående, men ønsket å bety noe i verden. Samtidig mente de selv å ha innsett den mest gyldige formen for ideologi – til tross for at de ikke var tilpasningsdyktige. På denne måten endte de opp med å danne sine egne grupperinger, de utførte spektakulære voldshandlinger der ofre var ukjente, og videreutviklet sine egne ideologier slik at de var tilpasset deres personlige formål¹³¹. Ser vi på disse faktorene oppimot Breiviks legitimering, var han tydelig i sine revolusjonære ambisjoner. Han var kjent for både å være driftig, sta og med store ambisjoner. Han prøvde å debattere hyppig på nettforumet til Fremskrittspartiets ungdomslag. Her var det tidlig anslag av de konspiratoriske ideene, om forholdet mellom Arbeiderpartiet, pressen og overvåkningstjenestene, og som han mente skjulte sannheten for det norske folk om den muslimske innvandringen. Dette var som kjent en viktig motivasjonsfaktor for angrepene 22. juli 2011¹³².

Breivik skiller seg ikke ut i det kontrajihadistiske miljøet hva angår fantasiene og voldsromantikken. Det han skiller seg ut med, er den faktiske voldsbruken¹³³. Breivik forsøkte å få kontakt med sine meningsfeller, finne seg til rette, men ble i større, eller mindre grad, avvist eller oversett. Han forkastet likevel ikke den ideologiske påvirkningen, men ble heller ideologiens sanne tilhenger – den som gjorde makten til ordene om til handling¹³⁴. Det er en vesentlig forskjell, som Enerstvedt skriver, mellom Breiviks beskrivelser av mulige utviklinger, beskrivelser av mulige terroranslag og krig, som vi kan lese om i kompendiet – og Breiviks virkeliggjøring av en mulighet, som han må redegjøre for under rettssaken¹³⁵.

¹³¹ Skoglund, 2013: 27-29.

¹³² Ibid: 30-34.

¹³³ Strømmen, 2011: 32.

¹³⁴ Strømmen, 2014: 50.

¹³⁵ Enerstvedt, 2012: 71.

4.2 Fascismedefinisjonen skaper problemer

Problemet med å definere fascisme er at det ikke holder å kun beskrive ideologien. Fascismen var ikke bare en politisk stil, men den var også et resultat av en spesifikk kombinasjon av politiske forhold, i form av ulike kriser. De sterke fascistiske bevegelsene oppsto i samfunn som opplevde en seriøst venstrevridd oppstandelse etter 1917-18. Fascismen må i dette perspektivet, presentert av blant annet Geoff Eley, forstås som et kontra-revolusjonært ideologisk prosjekt, som konstituerte en ny type koalisjon i de spesifikke omstendighetene som fantes i mellomkrigstiden¹³⁶. Ser vi Breivik og kontrajihadismen i lys av en slik antagelse, med vekt på deres egne argumenter, kan fascisme-merkelappen plasseres tydeligere.

For både Breivik, og kontrajihadismen, er ønsket om revolusjon et resultat av en opplevd krise. Krisen uttrykkes gjennom frykten for muslimsk overtagelse, og at Europa skal bli en arabisk koloni – et «Eurabia». Kontra-revolusjonen kan forstås ved den påståtte marxistiske revolusjonen som gjorde seg gjeldende, etter at synet på det siste virkelige demokratiet, ved Hitler, ble styrtet. Det må nå en revolusjon til for å sikre europeiske verdier og nasjonalitet. Som følge av et slikt perspektiv, forsterkes argumentasjonen i mine antagelser om at Breivik kan kalles fascist. Ikke bare oppfyller han flere av de fascistiske identitetsmarkørene i kapittel 3, men hans forståelse av en opplevd europeisk krise oppfyller i tillegg en kombinasjon av politiske forhold som grobunn for fascistisk tankegods. Til tross for likheter i «opplevelsen av kriser», vil likevel aldri historien gjenta seg fullt ut.

4.2.1 Historien gjentar seg aldri fullt ut

«Fjordmans» hat mot muslimer skiller seg ut fra den historiske fascismen, hevder Strømmen, men de har samtidig klare fellestrekk. Særlig gjør dette seg gjeldende i hans utsagn om at minstekravet til et politisk system, er at det må sørge for «*nasjonens overlevelse og deg og din slekts videre eksistens*»¹³⁷. Som følge av en videreføring av «Fjordmans» tekster, vil vi også kunne finne likheter fra fascismen hos Breivik. Som vist ved eksempler i det foregående kapitlet kan dette blant annet dreie seg om fremgangsmåtene i overgangsperioden der landet skal styres av unntakslover, og om Breiviks oppfatninger av demokratiet. Hans demokrati kan klart tolkes i retning av et diktatur, der muslimer som ikke vil omvende seg må deporteres ut av Europa.

¹³⁶ Eley Geoff, *Fascism as the Product of 'Crisis'*, i Kallis, Aristotle A. (red) *The Fascism Reader*, Taylor & Francis Ltd, London 2002: 134.

¹³⁷ Strømmen, 2014: 162.

Selv om historiske perioder kan ha visse likhetstrekk mener Enerstvedt at historien aldri vil gjenta seg fullt ut.

Faren er å glemme å poengtere at Breivik representerer noe nytt, og at han ikke må forveksles med den italienske fascismen. Glemmer vi det, vil vi stå i fare for å ikke oppdage meningene. For selv om Breivik har stått frem med sitt syn, er det ikke videre gitt at hans sympatisører vil gjøre det samme. De tidligere formene for fascisme har liten oppslutning i dag, men det Breivik representerer er aktuelt i hele Europa, også i Norge¹³⁸. Enerstvedt ønsker med sin bok å bryte innstillingen om at Breivik bryter med alt som er norsk – han kom ikke inn fra ingenting. Han er i stedet en del av en bestemt historisk tradisjon¹³⁹. Breivik er selv bevisst på den historiske tradisjonen han inngår i, og refererte også til den under dag 30 av rettssaken. Han mener at det i liten grad har blitt belyst at det har vært flere politiske motiverte voldshandlinger i Norge, og trekker videre frem flere eksempler.

Av eksemplene han nevner er både det rasistisk motiverte Benjamin-drapet på Holmlia 2001, Arne Myrdals forsøk på å hindre at Brumunddal ble en «dumpingplass» for innvandrere, men også flere eksempler på branntilløp hos innvandrerfamilier og asylmottak, knivstikkingssaker og blitzer-problematikk¹⁴⁰. Han anser, til tross for at flere av forsøkene har vært «patetiske» eller «stakkarlige», at flere av personene bak angrepene er å regne som helter. Selv om aksjonene ikke alltid var så store, ofret de ifølge Breivik sitt liv. Da hans forsvarer Geir Lippestad spør om hvilken betydning disse angrepene har hatt for gjerningsmannen svarer Breivik: «*Viten om at det har vært en motstandsbevegelse uten stopp siden krigen, har gitt motivasjon til å fortsette kampen videre*»¹⁴¹.

Eksemplene er likevel ytterst selektive og ideologisert. De kan sammen med utvelgelsen av aspekter fra europeisk historie, som korsfarerne, ses på som tolkninger, og ha sammenheng med Breiviks strategi for å skape noe nytt¹⁴². De utopiske fantasiene om en homogent ren nasjon er et tilbakevendende tema i den norske historien, og ikke unikt for Breivik. Det er likevel et paradoks at selv om han i kompendiet og under rettssaken nærmest desperat forsøker å ta

¹³⁸ Enerstvedt, 2012: 109-113.

¹³⁹ Ibid: 122.

¹⁴⁰ NRK, *Rettsaken - Dag 30*. Sett 01.09.15 <http://www.nrk.no/227/artikler/rettsaken---dag-30-1.8177436>

¹⁴¹ Ibid.

¹⁴² Sørensen, 2012: 43-45.

avstand fra nazismen og nasjonalsosialismen, uttrykker han beundring for Vidkun Quisling og en lang rekke neo-fascister, under avhør¹⁴³. Han peker blant annet på Quislings «sunne, konservative holdninger», og at det var greit at han nå ble ansett som det største monsteret siden den tidligere lederen for Nasjonal Samling¹⁴⁴. I tillegg skal han, ifølge Brønnøysundregistrene, ha forsøkt å opprette et politisk parti med navnet «Det norske fascistparti og den nordiske liga». Formålet ble beskrevet som «demokratisk maktovertakelse i Norge¹⁴⁵.

Går vi tilbake til Eleys beskrivelser av fascismen som et kontrarevolusjonært ideologisk prosjekt, vil vi kunne se at flere av Breviks argumenter passer inn i et slikt perspektiv. Revolusjonen han vil starte og skape oppslutning om, er et svar på en krise, som har fått utvikle seg siden det siste virkelige påståtte demokratiet falt med Adolf Hitler i 1945. En krise der kulturmarxister har fått overta, og ført en politikk som både har tillat feminisme, moralsk forfall, og masseinnvandring fra muslimske land. En sannhet som de styrende eliter forsøker å skjule, men som nå må stoppes hvis det «europiske folk» skal sikres for fremtiden. Selv kaller han seg selv også kontra-revolusjonær, og han kan sies å være en del av en kontrajihadistisk inspirasjons-bølge, innenfor moderne fascisme.

¹⁴³ Bangstad Sindre, *Anders Breivik and the Rise of Islamophobia*, Zed Books, London, 2014: xii.

¹⁴⁴ Meldalen Sindre Granly, Johansen Anders Holth og Krokfjord Torgeir P., *Breivik roser Vidkun Quisling i avhør*. Sett 01.09.15

http://www.dagbladet.no/2012/02/06/nyheter/terrorangrepet/innenriks/anders_behring_breivik/vidkun_quisling/20096454/

¹⁴⁵ Ekroll Henning Carr og Tjerneshaugen Karen, *Anders Behring Breivik vil starte norsk fascistparti*. Sett 01.09.15 Aftenposten, <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/politikk/Anders-Behring-Breivik-vil-Astarte-norsk-fascistparti-7198505.html>

5. Avsluttende betraktninger

«Vårt svar er mer demokrati, mer åpenhet og mer humanitet. Men aldri naivitet», sa tidligere statsminister Jens Stoltenberg, i sin tale i Oslo Domkirke, to dager etter terrorangrepet.

Utgangspunktet og problemstillingen for min oppgave ble todelt. For det første var jeg av den oppfatning at store deler av Breiviks tankegods lignet på fascismen, illustrert med blant annet bildet på fremsiden av min oppgave. Gesten la rammene for min forhåndsantakelse, og ble samtidig styrket i drøftingene av elementene i mitt analyseapparat. For det andre var det tidlige diskusjoner om hvor ideologien kunne plasseres på den politiske skalaen. Kompendiet, som ble sendt ut i forkant av angrepet, ble analysert, tolket og diskutert, men det var vanskelig å vite hvor mye av det som stod, som kunne tolkes som Breiviks egne utsagn. Det var som følge av disse betraktningene at problemstillingen min måtte utvides. Jeg så det som mitt bidrag å presentere drøftinger om hvorvidt det hadde vært en videreutvikling, konsensus eller brudd med tankegodset som fantes i kompendiet.

Ved å ta utgangspunkt i fascismeforskeren Roger Griffin sin definisjon, med tillagte sentrale elementer jeg anså av betydning med tanke på Breivik, utviklet jeg en analysemodell som har fungert som grunnlag for mine antagelser. På samme måte som analysemodellen har gjort meg bevisst på at fascismen ikke lar seg generalisere, har den imidlertid gitt meg interessante funn som gjør at jeg kan anse Anders Behring som fascist. Han kan ikke regnes som fascist i tradisjonell forstand, med henvisninger til den klassiske fascismen med Mussolini i Italia på 1920- tallet. Derimot kan jeg hevde at Breivik representerer noe nytt. Han kan gjenkjennes i flere av analysemodellens aspekter, samtidig som han tilpasser seg til den moderniteten han er en del av. Der det har vært ulike forsøk på å definere fascisme, eller ønsker om å legge den innunder en totalitær ramme, har jeg vært opptatt av å anerkjenne fascismens darwinistiske side – evnen til å overleve, og utvikle seg i nye retninger.

Grunnlaget jeg bygger mine antagelser på om at Breivik kan kalles fascist, er for det første hans revolusjonære tanker, hans etniske nasjonalisme som et bevisst politisk våpen, og hans henvisninger til Knights Templar som den styrende eliten. Ideologien han representerer får en voldsom kraft da nasjonen ikke bare skal bygges på homogenitet og lojalitet, men anses som

en familie. Med disse henvisningene skapes en mytisk kraft, som for Breivik videre skaper en politisk legitimitet.

Den politiske legitimiteten knyttes videre til en elite som skal stå i spissen for de endringsprosessene som er nødt til å finne sted – om ikke Norge og Europa skal bli en arabisk koloni. Fiendebildet til Breivik er preget av både en indre- og en ytre fiende, der den indre fienden er den kulturmarxistiske eliten, som ansvarliggjøres for den europeiske situasjonen. Marxismen var den tradisjonelle fascismens dødsfiende, og videreføres i stor grad i Breiviks tankegods. Samtidig gir rasismen, med henvisninger til muslimene som den ytre fienden, assosiasjoner til den tyske nasjonalsosialistiske varianten av fascisme. Forskjellen er at jødehatet nå er byttet ut med et muslimsk fiendebilde. Rasismen blir fortsatt synlig, men først og fremst gjennom kulturelle aspekt. Knights Templar som den nye eliten, kobler rasisme og religiøse aspekt sammen. De skal være det europeiske folks beskyttere, og redde både den europeiske kulturen, men også de nasjonale enhetene. Eliten av menn ser på vold som et akseptert middel, da de finner henvisningene til Bibelen som tydelige. Kampen skal kjempes, og dør de i forsøket skal de hedres som martyrer. Gjennom fiendebildet, ønsket om homogenitet, de religiøse henvisningene, og den elitistiske samfunnsstyringen som forkaster de demokratiske strukturene, styrkes mine antagelser om Breiviks ideologiske bakgrunn.

Derimot kan flere av de samme argumentene fungere som en videreføring av Øystein Sørensens betraktninger om en felles totalitær mentalitet, hva angår kommunismen, fascismen, nasjonalsosialismen og islamismen. Motforestillingene til mine antagelser kan begrunnes gjennom flere av de samme aspektene som belyses i min analysemodell. Det gjelder blant annet Breiviks ønske om å forkaste dagens gjeldende samfunn som følge av en revolusjon, der alle hjelpemidler er tillatt. Fiendebildene er svart-hvite, og preges av en apokalyptisk tenkning og et deterministisk historiesyn. At jeg i tillegg utvider Roger Griffins definisjon i mine analyser, ved at jeg tillegger aspekt som anti-demokrati, og anti-marxisme, kan ses som et ledd i at fascisme vanskelig lar seg definere, og at den kan forstås i en større ramme.

Det som også er interessant, som følge av drøftingene i kapittel 4, er hvorvidt Breivik kan anses å være en del av en internasjonal kontrajihadistisk kontekst – og videre om denne bevegelsen kan hevdes å være en ny-fascistisk bevegelse. Jeg er av den oppfatning at kontrajihadismen er mer å regne som en ideologisert forståelsesform som blir forsterket i «ekkorom», som blant

annet gjør seg gjeldene på internett. Det ser ikke ut til å være noen sentrale samlende organisasjoner, noen sanksjonert ortodoksi, eller tenkere med utpreget definisjonsmakt til å meisle ut bindende læresetninger. På den måten stiller jeg meg noe til side for Ingeborg Kjos sine slutninger om at Breiviks kompendium best kan passe inn under kontrajihadismen. Jeg ser heller kontrajihadismen som en kontekst, med fascistiske trekk, men først og fremst som en premissleverandør for de aktørene som opererer innenfor de samme forumene. Kontrajihadismen blir i mine analyser en del av helheten. Helheten av forhold som er med å bygge under påstanden om at Breivik kan kalles fascist.

Kontrajihadismen som en viktig del av helheten, gjør jeg på grunnlag av de ideologiske forestillingene vi kan spore i grunnpremissene jeg skisserer i kapittel 4. Islam som religiøst element får stor plass i hatideologien, Europa står for fall som følge av den forestående krigen mot muslimene, og demokratiske midler er ikke lenger til nytte da en venstre-elite har skaffet seg monopol på det politiske klimaet – med god hjelp fra mediene. Eksplisitt viser kontrajihadismen at det finnes en ideologisk forankring til fascismen, enten som en egen størrelse, eller som en del av en utvidet forståelse av fascisme som ledd i en totalitær mentalitet jamfør Sørensen.

For mitt henseende er det de konkrete eksemplene med sitater, både fra kompendiet så vel som fra rettssaken, som belyser i stor grad hvordan Breivik kan anses som fascist. Det gjelder eksempler på hans ytringer om nasjonalisme, revolusjon, nye politiske eliter, heroiske verdier, populisme, nasjonal gjenfødelse/dekadense, religion, rasisme, anti-demokrati og anti-marxisme. Analysemodellen bygger i så måte under både Tom Egil Hverven, Øystein Sørensen og Roger Griffins betraktninger om at det er grunnlag for å hevde at Breivik kan antas å være fascist, men på ulike grunnlag og med ulikt tyngdepunkt. Den hermeneutiske tilnærmingen har hjulpet meg til å sette ord på problematikken, og utvide min tolkningshorisont. Samtidig står jeg igjen med spørsmål om hvorvidt et skille mellom høyreekstreme og fascisme kan trekkes – men det lar jeg stå åpent til videre forskning.

Vi må klare, hevder Griffin, å se at ideologi omfavner alle uttrykk for den menneskelige tanke – verbalt, symbolsk, og handlende. Til tross for at ideologier kan være reaksjonære, progressive og revolusjonære vil aldri deres utopi kunne fullt ut realiseres i praksis. Den vil bli utlevd som sannhet, men i seg selv være irrasjonell, med ulike grader av tilslutning.

Jeg vil hevde at det på dette tidspunktet er tilstrekkelig med grunnlag i mine analyser, til å trekke en konklusjon om at det er sterke innslag av fascistisk tankegods hos Anders Behring Breivik.

5.1 Epilog

Som deltager i et demokratisk samfunn følte jeg at det var både min plikt, og rett til å ta tak i oppgavens tematikk. Det frie ord kan både brukes, og misbrukes, men at ord har makt må ikke glemmes, spesielt ikke da ytringsfrihet skal stå sentralt i vårt samfunn. Skapes det ikke gode demokratiske debatter, vil oppblomstringen av hatefulle miljøer fortsette å vokse¹⁴⁶. Det er i disse perspektivene at de ekstreme, men også radikale miljøene finner sitt argument om at de blir kneblet av kulturmarxistiske eliter i mediene. De mener de blir sensurert, og opplever ikke ytringsfriheten som gyldig. Demokratiet kan ikke løse deres problemer, og de søker derfor andre midler.

Jeg er en av de som mener at det er viktig å inkludere de høyreekstreme i debatten, og vise at utestengelse ikke er noe som kommer som en naturlig konsekvens av deres ytringer. Den belgiske sosiologen Chantal Mouffe betrakter blant annet ulike former for ekstremisme som en direkte konsekvens av det demokratiske underskuddet som finnes i de fleste liberale samfunn. Klarer vi å redusere underskuddet til at fienden blir ansett som en motpart, og ideer kjemper mot hverandre, har vi kommet et godt stykke på vei. Dialogforsøk kan til tider anses som latterlige, men hva når alternativet er aggresjon, isolering og angrep¹⁴⁷?

Forskere bør ta innover seg ideologienes anklager mot de tradisjonelle liberal-kapitalistiske samfunnene, og samfunnets tilsynelatende manglende evne til å tilby en tilstrekkelig følelse av identitet og mening i krisetider. Hadde de kunne tilby dette, ville det vært som et resultat av at de måtte vise forståelse for alternative moderniseringssystemer, uavhengig av hvor utopiske de fremstår¹⁴⁸.

¹⁴⁶ Strømmen, 2011: 165-166.

¹⁴⁷ Eide Elisabeth, *Islamkritikerne knebles*, i Strømmen Ø., og Indregard S. (red), *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Flamme forlag og Manifest Forlag, 2012: 223-231.

¹⁴⁸ Griffin, 2011: 79.

Kristopher Schau, som var tilstede under rettssaken og skrev sine betraktninger for Morgenbladet, avslutter min oppgave: «*Veien fra tanke til handling, som tidligere ville være avskrekkende, virker for den moderne terroristen å være mer til inspirasjon enn til hindring*»¹⁴⁹.

¹⁴⁹ Schau Kristopher, *Rettsnotater: 22. Juli-rettssaken, Oslo Tinghus 2012, No Comprendo Press, 2012: 89.*

Kilder og litteratur

Bøker

- Bangstad, Sindre: *Anders Breivik and the Rise of Islamophobia*, London 2014
- Bangstad, Sindre og Døving, Alexa Cora: *Hva Er Rasisme*, Oslo 2015.
- Bjerke, Paul: *Vi Hjernevaskes Av Politisk Korrekthet*, i S. Indregard og Ø. Strømmen (red), *Motgift. Akademisk Respons På Den Nye Høyreekstremismen*, Oslo 2012
- Borchgrevink, Aage Storm: *En Norsk Tragedie. Anders Behring Breivik og veiene til Utøya*, Oslo 2012.
- Breivik, Anders Behring: *2083- A European Declaration of Independence*, 2011.
- Eide, Elisabeth: *Islamkritikerne Knebles*, i S. Indregard og Ø. Strømmen (red), *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Oslo 2012
- Eley, Geoff: *Fascism and the Product of 'Crisis'*, i A. A. Kallis (red), *The Fascism Reader*, London 2002
- Enerstvedt, Regi Theodor: *Massemorderen som kom inn fra ingenting*, Oslo 2012.
- Eriksen, Thomas Hylland: *Kulturterrorismen: Et Oppgjør Med Tanken Om Kulturell Renhet*, Oslo 1999.
- Gardell, Mattias, og Leborg, Alexander: *Islamofobi*, Oslo 2011
- Griffin, Roger: *Moderniteten under den nye orden. Det Fascistiske prosjektet for å styre fremtiden*, i B. Hagtvet, B. J. Steine og Ø. Sørensen (red), *Ideologi og terror. Totalitære ideer og regimer*, Oslo 2011
- Griffin, Roger: *The Nature of Fascism*, London 1993
- Hagtvet, Bernt: *Ideologienes århundre: En personlig vandring i det 20. århundrets politiske idéhistorie*, Oslo 2010.
- Heywood, Andrew: *Political ideologies : An introduction*, Hampshire 2012.
- Hverven, Tom Egil og Malling, Sverre: *Terrorens ansikt: Skisser fra 22. juli-rettssaken*, Oslo 2013.
- Jensen, Bernard Eric: *Fortidsbrug og erindringspor*, Aarhus 2014.
- Jupskås, Anders Ravik: *Ekstreme Europa*, Oslo 2012
- Kjeldstadli, Knut: *Fortida er ikke hva den en gang var*, Oslo 1999
- Kjos, Ingeborg: *Anders Behring Breiviks manifest. En idèanalyse*, Oslo 2013
- Nilsen, Anne Birgitta, *Hatets Verbale Og Visuelle Retorikk*, i S. Østerud (red), *22.Juli Forstå-forklare-forebygge*, Oslo 2012

- O'Sullivan, Noel: *Five Main Tenets of Fascist Ideology*, i A.A.Kallis (red) *The Fascism Reader*, London 2012
- Schau, Kristopher: *Rettsnotater: 22. juli-rettssaken, Oslo Tinghus 2012*, Oslo 2012
- Seierstad, Åsne: *En av oss. En fortelling om Norge*, Oslo 2013
- Skoglund, Audhild: *Sinte hvite menn. De ensomme ulvenes terror*, Oslo 2013
- Strømmen, Øyvind: *Den sorte tråden. Europeisk høyre-radikalisme fra 1920 til i dag*, Oslo 2014
- Strømmen, Øyvind: *Det mørke nettet. Om høyreekstremisme, kontrajihadisme og terror i Europa*, Oslo 2011
- Strømmen, Øyvind: *I hatets fotspor*, Oslo 2014.
- Strømmen, Øyvind og Indregard, Sigve: *Den Nye Høyreekstremismen*, i S. Indregard, og Ø. Strømmen: *Motgift. Akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Oslo 2012
- Stugu, Ola Svein: *Historie i bruk*, Oslo 2008
- Sætre, Simen: *Fjordman: Portrett av en antiislamist*, Oslo 2013.
- Sørensen, Øystein: *Bare En Gal Manns Verk?* I S. Indregard og Ø. Strømmen (red): *Motgift. En akademisk respons på den nye høyreekstremismen*, Oslo 2012
- Øystein Sørensen: *Drømmen om det fullkomne samfunn: Fire totalitære ideologier - En totalitær mentalitet?*, Oslo 2010
- Welzer, Harald, Michaela Christ, og Christian Heyerdahl: *Gjerningsmenn: Hvordan helt vanlige mennesker blir masse-mordere*, Oslo 2013
- Østerud, Øyvind: *Hva er nasjonalisme?*, Oslo 2007

Nettsider

- Berg, O. T. (2014). *Revolusjon*. Hentet 02.10.2015, fra <https://snl.no/revolusjon>.
- Bjørge, T. (2013). *Hvordan kan man forstå breiviks udsagn og handlinger?*. Hentet 01.09.2015, fra <http://modkraft.dk/artikel/hvordan-kan-man-forst%C3%A5-breiviks-handlinger>
- Griffin, R. (2013) *En slags idiotveiledning*. Hentet 14.10.15, fra <http://www.aftenposten.no/meninger/debatt/En-slags-idiotveiledning-7213753.html>
- Gullestad, S.E. (2012). *22. juli i et psykologisk perspektiv*. Hentet 01.09.15, fra www.idunn.no/nnt/2012/01/art12.

- Jakobsen, K. (2013). *Fjordmanns ragnarok*. Hentet 01.09.2015, fra <http://www.vg.no/nyheter/meninger/fjordmans-ragnarokk/a/10117976/>
- Vikås, M., Brenna J.G., m.fl (2012). *Breivik nekter å droppe høyreekstrem hilsen*. Hentet fra 01.09.2015, fra <http://www.vg.no/nyheter/innenriks/terrorangrepet-22-juli/breivik-nekter-aa-droppe-hoyreekstrem-hilsen/a/10065401/>.
- NRK (2012) *Rettsaken - Dag 2*. Hentet 01.09.2015, fra <http://www.nrk.no/227/artikler/rettsaken---dag-2-1.8084376>
- NRK (2012) *Rettsaken - Dag 3*. Hentet 01.09.2015, fra <http://www.nrk.no/227/artikler/rettsaken---dag-3-1.8084378>
- NRK (2012) *Rettsaken - Dag 30*. Hentet 01.09.2015, fra <http://www.nrk.no/227/artikler/rettsaken---dag-30-1.8177436>
- NTB (2012) *Dette sa Breivik - Ord for ord*. Hentet 01.09.2015, fra <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/22juli/Dette-sa-Breivik---ord-for-ord-6807324.html>
- Tjernshaugen, H. og Ekroll K. C. (2013) *Anders Behring Breivik vil starte norsk Fascistparti*. Hentet 01.09.2015, fra <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/politikk/Anders-Behring-Breivik-vil-Astarte-norsk-fascistparti-7198505.html>
- Krokfjord, T.P., Meldalen, S. G. og Johansen, A. G. (2012) *Breivik Roser Vidkun Quisling I Avhør*. Hentet 30.05.15, fra http://www.dagbladet.no/2012/02/06/nyheter/terrorangrepet/innenriks/anders_behring_breivik/vidkun_quisling/20096454/

Vedlegg

Analysemodell

Fascistiske markører	Sitater fra 2083- <i>A Declaration of Independence</i>	Rettsuttalelser fra sal 250
<p>Nasjonalisme</p>	<ul style="list-style-type: none"> - If we don't want to fight for what Europe is today then let us fight for what it once was, and maybe, just maybe, for what it may become once more. There was real greatness in this continent once. It seems a long time ago now, but maybe we can get there again. (340) - You may judge me today, but history will judge you. History will show that you condemned an innocent here today, a member of the National Resistance Movement. History will show that you condemned a protector of freedom, a protector of our country, a protector of our culture, a protector of our identity, a protector of Christendom and a protector of our people. History will show that you soaked your hands in blood here today. May my brothers and sisters, all the current and future individual members of the European Resistance Movements and the rest of the patriots of this country show you compassion and forgiveness for what you have done here today. (1104) - So back to the question: how can we expect many minorities to be loyal to OUR extended family when they are still loyal to THEIR OWN. Firstly, why on earth would we want to go down that path, secondly; assimilation requires 100% loyalty. You cannot call yourself assimilated if you are culturally, politically and 	<ul style="list-style-type: none"> - Jeg har gjennomført det mest sofistikerte, spektakulære, og det mest brutale politiske attentat begått av militant nasjonalist i Europa siden andre verdenskrig. (Forsvarstale) - Hvis vi kan tvinge Arbeiderpartiet til å endre innvandringspolitikk, og stoppe dekonstruksjonen og koloniseringen, hvis vi kan tvinge dem til å endre retning ved å henrette 70 folk, eller på andre måter bidra til å ødelegge den multikulturalistiske ideologi, så vil selvfølgelig dette bidra til at vi ikke mister vår etniske gruppe, vår kristendom og vår kultur. Dette vil derfor bidra til å forhindre en fremtidig borgerkrig i Norge, som kan resultere i flere hundre tusen døde nordmenn. (Forsvarstale) - En svak og fragmentert etnisk gruppe vil resultere i en svak kultur, som igjen resulterer i en svak nasjonal samholdskraft. En etnisk gruppe er selve hjertet i en kultur, og man vil se at etter hvert som etniske gruppen blir mer og mer fragmentert, jo svakere blir kulturen. (Forsvarstale) - Av alt vårt folk har anskaffet seg gjennom tidene, så er alltid vårt

	<p>ethnically loyal to another group/culture/ideology than that of your hosts. And this is where multiculturalism fails miserably, as the ideology propagates a non-demand policy. The predominant doctrine seems to be: “do what you want, we won’t demand anything and we don’t care if you’re disloyal as long as you pay your tax and don’t commit any crimes. Please go ahead; invest in your “other” fatherland and feel free to channel funds back to your “other” extended family”. This principle of “tolerance” is really nothing more than a suicidal or genocidal policy. (1222)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Knights Templar has three primary functions; (..) To act as an Indigenous Rights Movement; to serve the interest of the European ethnic groups and to destroy cultural Marxism/multiculturalism. (1144) - Don’t let the multiculturalists define what racism is or isn’t. Keeping an African against his will in your basement as a slave is racism. Loving your extended family/your ethnic group and fighting for ethnic and/or indigenous rights does not make you a racist, quite the opposite in fact. It makes you a civil rights activist. (1148) - We fight for the free indigenous peoples of Europe, for those not yet born and for the memory and wishes of our forefathers, our martyrs. We fight to preserve our culture, our identity, our country and for Christendom. (1402) 	<p>folks frihet vært direkte knyttet til integriteten og styrken til vår etniske gruppe. Dette er det mest dyrebare og samtidig det mest skjøre. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vår etniske gruppe er selve hjertet i vår kultur. Kulturen vår kan ikke overleve uten et sterkt hjerte. Å ivareta denne etniske gruppen, vår kultur, i tillegg til vår frihet og vår uavhengighet er det våre forfedre dedikerte sine liv til. Og det som hundretusener av vårt folk opp gjennom tidene har ofret livet for. (Forsvarstale) - Vår etniske gruppe, vår kultur, vår identitet, vår kristendom, vår nasjon og vår frihet og uavhengighet er selve fruktene fra århundrer, til og med årtusener av kollektivt strev og hardt arbeid. Og i løpet av 60 korte år så har Arbeiderpartiet bidratt til å dekonstruere alt sammen. Det eneste som vi vil siste igjen med, er sushi og flatskjermer. Mens vi holder på å miste det mest dyrebare, nemlig kulturen vår. (Forsvarstale) - Våre forfedre har bodd i dette landet i 12.000 år. Og vi som Norges urbefolkning aksepterer ikke landet vårt blir kolonisert mot vår linje, vi som alle andre urbefolkninger har særskilte rettigheter til dette landet. Og dette er noe vi kommer til å kjempe for. (Forsvarstale)
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Vi, Norges urfolk, etniske nordmenn, som tilhører den nordiske familie, nordeuropeiske familie, er nå i en situasjon hvor vi er i ferd med å miste vår hovedstad og våre store byer. (Forsvarstale) - Angrepene den 22.7 var preventive angrep til forsvar for Norges urfolk, etniske nordmenn, vår kultur. Og jeg kan derfor ikke erkjenne straffskyld. Jeg handlet med nødrett på vegne av mitt folk, min kultur, min religion, min by og mitt land. (Forsvarstale) - Jeg mener at alle unike folk og kulturer har rett til å kjempe for overlevelse og mot sin egen utslettelse (dag 2: 12.40) - Jeg ser en ulevelig urettferdighet, og at mitt folk utsettes for etnisk rensing. Det er alles plikt til å kjempe mot dette, men det er ikke så mange som er villig til å gi fra seg sine friheter. De har det for godt. (Dag 2, 12.44) - Vi handler ikke for å være onde, men for å redde nasjonene våre, våre etniske grupper og kultur. (Dag 2, 13.11) - Ikke på noen måte. Jeg er ikke en nasjonalist, jeg er en ultranasjonalist. (dag 2, 13.18) - Denne saken handler om hverken regjeringskvartalet, AUF eller meg. Saken handler om Europas framtid. (Dag 3, 14.31)
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Vi representerer urfolkene i Europa og handler på vegne av dem. Vi vurderer målene som vi mener er rettmessige og handler. I det kan vi bruke pompøs retorikk. (Dag 3, 14.35) - Jeg tilhører nordmennene. Samene er en annen etnisk gruppe. Jeg anerkjenner samene som et etnisk urfolk, og de bør også anerkjenne etniske nordmenn som Norges urfolk. (Dag 3, 15.23) - Knights Templar-nettverket har to hovedpunkter. Vi er en interesseorganisasjon for det europeiske urfolk. Så er vi en korsfarerorganisasjon som vil bidra til deportasjonen av muslimer fra Europa. (Dag 4, 10.21) - Det jeg har sagt til psykiateren, er at min kjærlighet til min etniske gruppe, mitt folk og mitt land, er sterkere enn kjærligheten til meg selv. (Dag 5, 09.34)
Revolusjon	<ul style="list-style-type: none"> - The European Military Order and Criminal Tribunal (the PCCTS - Knights Templar) was created by and for the free indigenous peoples of Europe. One of the primary purposes of the tribunal and order is to attempt/contribute to seize political and military control of Western European multiculturalist regimes and to try, judge and punish Western European cultural Marxist/multiculturalist perpetrators (category A, B and C traitors) for crimes committed against the indigenous peoples of 	<ul style="list-style-type: none"> - Jeg og mine revolusjonære, nasjonalistiske brødre og søstre manifesterer deres verste mareritt. (Forsvarstale) - Når fredelig revolusjon umuliggjøres, så bli voldelig revolusjon den eneste løsningen. Det er ingen hemmelighet at motstandere av kulturmarxisme og multikulturalisme ikke har fått ytre seg etter andre verdenskrig.(Forsvarstale)

	<p>Europe from 1955 until this day. (811)</p> <ul style="list-style-type: none"> - European Civil War, Phase 3, 2070-2083. Execution of the coup. <p>Create a Military Tribunal (acting government).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Declare Martial Law (state of emergency). - Establishment of a new government (if when the time is right). - Implement military and militia strategy (consolidating internal forces). - Coordinate with international allies, Russian military commanders (consolidating external forces). - Arrest hostiles in your country (eliminate internal threats). - Ensure that demonstrations and protests (peaceful or violent) are put down. <p>It will take as much as 6-24 months until stability has been established (depending on country and the political reactions from neighbouring countries). (1284)</p> <ul style="list-style-type: none"> - As US President John F. Kennedy once said, "Those who make peaceful revolution impossible will make violent revolution inevitable." (556) - History always repeats itself. So to us, the conservative revolutionaries, the choice is simple. We must successfully seize political and military power in Western Europe within 70 years or all is lost. In this, we have no choice, as the implementation of the current Marxist doctrines (deconstruction of European culture – Christendom, traditions, our identity and nation states) is guaranteed to create our beloved fatherlands into failed states like Afghanistan, where the only prospect is eternal war and suffering. (1219) 	<ul style="list-style-type: none"> - Jeg og andre militante nasjonalister i Europa, er 100 prosent overbevist om at hvis vi klarer å stoppe den multikulturalistiske eksperiment i Europa i tide, så vil vi bidra til å redde hundretusener, kanskje millioner, av fremtidige liv, da en stor borgerkrig vil bli avverget. Og vi har dessverre ikke den luksusen at vi kan vente lenger med konfrontasjonen. For hvis vi venter tjue, tretti, førti år til, så vil etniske nordmenn og europeere være i minoritet. Vi har derfor ikke mulighet til å vente lenger. (Forsvarstale) - La det bli kjent at vi har ønsket fredssamtaler med marxistene og liberalistene siden andre verdenskrig, men de ønsker ikke dialog, de har i stedet valg sensur, latterliggjøring og forfølgelse. De kommer ikke til å lykkes, mer sensur, mer latterliggjøring og mer forfølgelse av nasjonalister og kulturkonservative, vil kun resultere i økt radikaliserings og flere angrep. (Forsvarstale) - Thomas Jefferson USAs tredje president og forfatteren av den amerikanske uavhengighetserklæringen, sa følgende: «Frihetens tre må vannes fra tid til annen. Med blodet til patrioter og tyranner.» Han skrev også: «Når nasjonale myndigheter ender opp med å bli destruktive, så har folket rett til å endre eller avskaffe dem, og deretter grunnlegge et nytt
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> - The PCCTS, Knights Templar is a European indigenous rights movement and a Crusader movement (anti-Jihad movement), a part of the pan-European and national resistance movement. In a way it is a conservative revolutionary movement. (1342) 	<ul style="list-style-type: none"> nasjonalt styre. Det er deres rett, det er deres plikt til å styrte et slikt styre. Og for deretter å etablere nye voktere for deres fremtidige sikkerhet. (Forsvarstale) - Det som er 100 prosent sikkert er at det blir en borgerkrig mellom nasjonalister og internasjonister i Europa. Vi, de første militante nasjonalistene som ofrer oss, er de første vandråpene som indikerer at det kommer en rensende storm. Denne borgerkrigen vil ikke komme plutselig og uventet. Det vil bli en gradvis eskalering og polarisering i samfunnet, og vi vil se hyppigere angrep fra høyreorienterte patrioter og fra islamister. De multikulturalistiske regimene i Europa blir tvunget til å kjempe en tofrontskrig mot oss, militante nasjonalister på den ene siden, og mot militante islamister på den andre siden. Forsvarstale) - (Breivik om kompendiet) Det er et forsøk for å lage et fundament for ytre høyre i Europa. Det er et fundament for en ideologi. (Dag 4, 10:13) - De som er som meg, prøver å fremskynde en konflikt for å ikke bli en minoritet i mellomtiden. Jeg måtte fremprovosere en heksejakt, og det klarte 22. juli. (Dag 2, 13.18) - Engh: - «Du ønsker å endre noe ved det norske samfunnet. Vil 22. juli
--	--	---

		<p>kunne gjøre det?» Breivik: - «Absolutt. Det vil bidra til en heksejakt, som vil føre til mer sensur, mer polarisering, og mer radikalisering.» (Dag 2, 13.20)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er viktig å se på meg som en selger. Jeg selger et budskap, en ideologi og et syn. Intensjonen min er ikke nødvendigvis å komme med konkrete hendelser, men å bruke dem. (Dag 2, 14.20) - Breivik om Knights Templar: «Det er ment for å være for nasjonalister og kristne i Europa. En versjon av al Qaida. Det er den mest suksessfulle revolusjonære organisasjonen for muslimer. Målet er å bygge en ekvivalent for kristne i Europa». (Dag 3, 14.16) - Det er selvfølgelig tragisk at man må gjennomføre noe så barbarisk for å bidra til å endre samfunnet. Man blir presset ut av demokratiet, sensurert og latterliggjort. Men det var nødvendig. (Dag 3, 15.38) - Urettferdighetene beskrives av forfatterne i kompendiet. De belyser en ubalanse. Man kan velge om man vil engasjere politisk eller ikke. Vold er et verktøy for å oppnå et mål. Vold er ikke et mål, og vold må ikke brukes unødvendig. Jeg har prøvd å få vår stemme til å bli hørt. Men norsk og europeisk presse sensurer. Fredelig revolusjon er umulig, det er bare
--	--	---

		<p>voldelig igjen. (Dag 4, 11.17)</p> <p>- Primærmålet var å drepe hele regjeringen, inkludert statsministeren. (Dag 4, 15.24)</p>
Nye politiske eliter	<ul style="list-style-type: none"> - Administrations, Board of directors and staff must be screened thoroughly. Background checks must be done for all individuals. Individuals who have historically supported a cultural Marxist/multiculturalist view should be replaced by cultural conservatives and/or re-educated. Furthermore, School/university curriculums must be revised thoroughly. (1293) - Good welfare arrangements combined with embracing the ideal of perfection requires a solid cooperation/symbiosis (social cohesion) and is only possible in a monoculture where everyone has complete confidence to everyone. (1375) - If the West is to survive, we need to reassert a healthy dose of male authority. (362) - When the cultural Marxist/multiculturalist regimes in Western Europe are defeated in phase 3 (2070-2090) a new type of political structure must be created which is immune to future Marxist attempts of infiltration. This structure should be protected by a conservative Guardian Council. (1181) - The national military command, the patriotic guard and the police forces will all be under the direct and full control of the of the guardian council and not the government. However, the government will have the right to decide just about any other matter with only a few 	

	<p>exceptions. The guardian council will prevent hardcore Marxists/cultural Marxists from once again infiltrating the various sectors of society. The guardian council will ensure that the suicidal humanists and capitalist globalists do not misuse their influence in a way that significantly undermines the country or the people. The guardian council will ensure that the nation maintains a fertility rate of at least 2,1. If the government fails to reach this target, the guardian council may implement any and all measures necessary in order to reach sustainability. The guardian council will ensure that monocultural and cultural conservative doctrines are enacted. The guardian council may veto any resolution but should under optimal circumstances never have to exercise this right. (784)</p> <ul style="list-style-type: none"> - We will educate the European peoples about the ongoing political, social and demographical development. We will distribute the content, every single paragraph of the two first books of the compendium “2083” and other works containing the truth about the current development, with the intention of rallying more Europeans for the cause. (815) - <ul style="list-style-type: none"> a. Place patriotic minded individuals in charge of all branches and sub groups of the military, customs, the police force and the intelligence agency where this is necessary. b. Further develop and maintain a force of “patriotic transitional guards” consisting of 3000 per million citizens minimum. This loyalist military force will be administrated as an independent military branch and will be added 	
--	---	--

	<p>in addition to existing security forces. They will oversee and contribute to the future deportation of all Muslims.</p> <p>c. Deportation policies: All Muslims are to be immediately deported to their country of origin. Each family (family head) will receive 25 000 Euro providing they accept the deportation terms. Anyone who violently resists deportation will be executed. (781)</p>	
<p>Heroiske verdier</p>	<ul style="list-style-type: none"> - More discipline at home, and school. This includes allowing physical disciplinary methods in extreme cases where this is needed (It is always needed as a last option). Because it is essential that children show the proper respect for the adult and know that the adult has the required “sanction methods/tools” in their arsenal without the fear of being persecuted by the state. A society (school institutions especially) cannot function properly without the right to allow physical disciplinary methods in extreme cases. (1139) - Virtues such as the willingness to martyr oneself for the cause, the exercise of discretion, voluntary poverty and devoted obedience to the principles are mandatory for all Justiciar Knights. (812) - A Perfect Knight fights even from the afterlife. They may physically kill a Justiciar Knight, but your name will be remembered for centuries. Your story will be told to future generations which will significantly contribute to the morale in the emerging Western European conservative resistance movement. (...) You will forever be celebrated by your people as a martyr for your country, protecting your culture and 	<ul style="list-style-type: none"> - Det er like ignorant å kalle meg ondskapsfull som å kalle USAs militærledere under andre verdenskrig for ondskapsfulle, som bestemte at 300.000 japanske sivile skulle atombombes. De gjorde det ikke fordi onde, men fordi de kalkulerte med at å ende krigen tidlig, ville spare millioner av liv. De drepte derfor 300.000 uskyldige liv for å kanskje redde flere millioner mennesker. Dette var dermed gode intensjoner og motiver, altså godhet og ikke ondskap. (Forsvarstale) - Vi militante nasjonalister vet hva som venter når vi velger å kjempe. Vi gjennomfører det ultimate offer, men blir ikke anerkjent. Du forsøker å redde ditt folk, et folk der majoriteten er så indoktrinert at de tror at de ikke behøver å reddes. Du forsøker å redde ditt folk, men majoriteten svelger propagandaen som pumpes ut av at du er en morder og terrorist, og ikke en nasjonalhelt. Alt dette vet vi jo selvfølgelig på forhånd, så vi klager ikke. (Forsvarstale)

	<p>fighting for your kin and for Christendom. You will be remembered as a conservative revolutionary pioneer, one of the brave European Crusader heroes who said; enough is enough, it is time to take back our countries before our multiculturalist traitor elites actually manages to finalize their agenda and sell us all into Muslim slavery. Your sacrifice will be a great source of inspiration for generations of Europeans to come. You will become a role model for hundreds, perhaps thousands of new emerging martyrs fighting the good fight, our fight. And when we seize political and military power in Europe within a few decades, it will be pioneers and historical pioneers like you who will be celebrated with reverence. Revolutionary patriots like the Justiciar Knights will then be celebrated as destroyers of Marxism and the slayer of tyrants; the fearless and selfless protectors of Europe, The Perfect Knights. For there is no greater glory than dying selflessly while pro-actively protecting your people from persecution and gradual demographical annihilation. (1510)</p> <ul style="list-style-type: none"> - I chose selflessness, to resist a tyrant oppressor by all means necessary. I couldn't live my life as a cowardly hypocrite, sticking my head in the sand. (1349) - It's human nature to be selfish, to seek admiration, love and affection. This is why very few people will have the self insight, the ideological and moral confidence and strength to act selflessly on behalf of their own countrymen on their own initiative. We have taken these thankless tasks upon ourselves because we possess these traits; the self insight, the ideological 	<ul style="list-style-type: none"> - Og bli fengslet resten av livet, eller å dø som martyr, for denne viktigste av alle saker, for sitt folks og sin kulturs overlevelse, er den største æren en mann eller kvinne kan oppleve i sitt liv. Dette er ikke bare vår rett, men også vår plikt. (Forsvarstale) - Disiplin, æreskodekser og stoltheten over sin egen herkomst, og sin kultur, er essensielle i Japan og Sør-Korea. Kvinner har en sekundær rolle i yrkeslivet. Dette er det mest perfekte samfunn i verden i dag. (Forsvarstale) - Det er viktig at nordiske og europeiske militante nasjonalister og nasjonalhelter som disse, blir feiret og får den respekten de fortjener. Disse heroiske, unge menneskene har ofret livene sine for å forsøke å forhindre at alt vi elsker, blir dekonstruert. De er alle perfekte riddere. Altså perfekte fotsoldater, for den konservative revolusjonen. Den antikommunistiske og antiislamistiske revolusjonen. For nasjonal gjenfødelse. Europa trenger flere store helter som dem. (Forsvarstale) - Ansvarlig nordmenn og europeere som føler et snev av moralsk plikt, kommer ikke til å sitte stille og se på at etniske nordmenn blir gjort til en minoritet i egen hovedstad. (Forsvarstale) - Det som er viktig for meg er å komme med et bidrag.
--	---	---

	<p>and moral confidence and strenght and we are willing to sacrifice our lives for our brothers and sisters, even though they will openly detest us (1372).</p> <ul style="list-style-type: none"> - As a Justiciar Knight you are operating as a jury, judge and executioner on behalf of all free Europeans. Never forget that it is not only your right to act against the tyranny of the cultural Marxist/multiculturalist elites of Europe, it is your duty to do so. There are situations in which cruelty is necessary, and refusing to apply necessary cruelty is a betrayal of the people whom you wish to protect. (...) Once you decide to strike, it is better to kill too many than not enough, or you risk reducing the desired ideological impact of the strike. Explain what you have done (in an announcement distributed prior to operation) and make certain that everyone understands that we, the free peoples of Europe, are going to strike again and again. Do not apologise, make excuses or express regret for you are acting in self-defence or in a preemptive manner. In many ways, morality has lost its meaning in our struggle. The question of good and evil is reduced to one simple choice. For every free patriotic European, only one choice remains: Survive or perish. Some innocent will die in our operations as they are simply at the wrong place at the wrong time. Get used the idea. The needs of the many will always surpass the needs of the few. (830) - All I see is a group of decadent individuals who are not willing to make any substantial sacrifices for anyone or anything. Furthermore, Knighthood is directly linked to martyrdom. 	<p>Det er ikke for min egen skyld jeg gjør dette. Det er et offer. (Dag 2, 13.21)</p> <ul style="list-style-type: none"> - (...) en perfekt ridder må beherske alt fra logistikk til formidling av et budskap, forteller Breivik. Personen må være sterk nok til å kunne gjennomføre en aksjon uten hjelp fra andre. (Dag 3, 11.23) - Hvis en sofageneral skal låne kredibilitet fra Al Qaida, så vil han ikke ha det. Man skaffer seg kredibilitet hvis man ofrer seg. (Dag 3, 11.47) - I kompendiet har jeg gjort en "case-study" av mange organisasjoner. Jeg har studert svakheter og styrker. Den mest suksessfulle i hele verden er Al Qaida, fordi de bruker martyrer. Det er nøkkelen til vellykket motstandskamp. (Dag 5, 10.49) - Svakheten med ETA er at de frykter døden, og de tror ikke på et etterliv. Det er svakheten med marxistbevegelser, og det er deres store handikap. Fordelen ved Al Qaida er at de glorifiserer martyrdom. (Dag 5, 10.51)
--	---	---

	<p>Taking martyrdom out of knighthood would be like taking elections out of a democracy. A person unwilling to martyr himself for a greater cause can never call himself a Knight and a Christian individual unwilling to martyr himself for the preservation of European Christendom can never call himself a Knight of Christ. (1352)</p>	
<p>Populistisk klasseoverskridende</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Like Locke and Thoreau, Gandhi believed that the quest for freedom incurs an obligation to oppose an oppressive government, which he called the "duty of disloyalty", when the state fails to represent the people's interests and needs: "Disobedience of the law of an evil state is therefore a duty". (1114) - The "anti-discrimination laws" we now see in Western Europe are an indication that the democratic system no longer works as intended. These laws come from a small group of self-appointed leaders who respond to pressure from the Islamic world, not from their own people. (315) - In Europe, politics is more and more becoming an empty ritual. The real decisions are taken before the public even get a chance to vote on them, and the media won't talk honestly about important matters. Our daily lives are run by a bloated bureaucracy which is becoming increasingly transnational. Ever so slowly, everyone is reduced from being an individual to being a cogwheel in a giant machine, run by supposedly well-meaning administrators and technocrats. They don't really care about you; they just don't want anybody to rock the boat, so they constantly 	<ul style="list-style-type: none"> - Ytringsfriheten i Norge og Europa er et begrep uten reelt innhold. Norge og Europa er kvalt av nærmest total konformitet og er derfor et diktatur. Norge og andre land i Vest-Europa er ikke demokratiske land, og de har ikke vært demokratiske land siden mellomkrigstiden. (Forsvarstale) - Hva skjedde sist gang det var ekte demokrati i Europa? Jo, Hitler kom til makten. Og dette er noe av årsaken til at liberalistene og kulturmarxistene etter andre verdenskrig aldri har ønsket å innføre et ekte demokrati og ytringsfrihet. Liberalistene og kulturmarxistene har etter andre verdenskrig samarbeidet om holde nasjonalistene og de kulturkonservative unna makten, da deres ultimate frykt at nye Hitler-er skal dukke opp og starte tredje verdenskrig. Så det som i dag kalles et demokrati, er i realiteten et liberalistisk og kulturmarxistisk diktatur. (Forsvarstale) - Et par spørsmål, som kanskje er de viktigste i vår tid, og som alle journalister,

	<p>grease the bureaucratic machinery with lies. (375)</p> <ul style="list-style-type: none"> - This growth of Islamic influence can be counteracted by certain laws and policies. The acceptance of such laws and rules by the majority will probably in many countries be dependant on how far a country has advanced towards violent conflict between the population groups.(485) - Indirectly forcing the parliament of your country to change the laws will be an indirect victory to our movement because it will provide significant media coverage of our cause and thus will contribute to future recruitment efforts. Devastating attacks will develop into an existential conflict between the regime and the resistance movement where the regime ultimately will lose or will be forced to use Stalinist methods. In both cases, they will eventually lose. (1098) - Why are we labeled as Nazi monsters when we do and they are tolerated, encouraged and even supported financially? The answer has been explained in this compendium on multiple occasions. It is because the current US/EU cultural Marxist hegemony is a racist and evil empire which has embraced a hate ideology equal to Stalinist Communism and Nazism. Multiculturalism IS as evil and racist as Nazism and as brutal as Stalinism. They don't use the same persecution methods, instead they ratify hate laws and get their propaganda machine (MSM) to character assassinate people, ridicule them resulting in conservatives losing their jobs, family and committing suicide. Multiculturalism must be destroyed as soon as possible, or 	<p>stortingspolitikere og akademikere burde spørre seg om er følgende: (..). Det andre spørsmålet er følgende: Syns du det er udemokratisk at det norske folk aldri er blitt spurt gjennom en folkeavstemning om de aksepterer at Norge tar imot så mange afrikanske og asiatiske innvandrere, at de i fremtiden risikerer å bli gjort til en minoritet i egen hovedstat og eget land? (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Og disse marxistlærerne bidrar til å indoktrinere elevene. I alle tilfeller så er det nødvendig å innføre en kvoteringsordning for journalister og redaktører i europeiske nyhetsbyråer. Dette er en én av få muligheter til å få en fri og objektiv presse. (Forsvarstale) - Norge og Europas journalister er antinasjonalistiske, politiske aktivister. De lar muslimene, liberalister og marxister fylle avisene med innlegg, mens de kaller alle andre transgynte og islamofobere, rasister og nazister. (Forsvarstale) - En journalist som ikke er objektiv og som velger å støtte en multikulturalisme er ikke en journalist, men en politisk aktivist. Cirka 30 prosent av nordmenn og europeere er motstandere av multikulturalismen, men det er ikke et eneste nyhetsbyrå som representerer vårt syn. (Forsvarstale)
--	---	---

	<p>we, all European tribes, will seize to exist within 100 years! (1148-1149)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Den siste rapporten fra Statistisk sentralbyrå som viser at innvandrere vil komme i flertall i 2040, er svært misvisende og løgnaktig. Den forteller veldig lite om forholdet mellom etniske nordmenn og ikke-norske. Grunnen til at rapporten er verdiløs, er at de bevisst har utelatt alle asiater, afrikanere og ikke-nordiske europeere som er adoptert. De har i tillegg utelatt tredje generasjons innvandrere, ulovlige innvandrere og barn der den ene av forelderen er fra Afrika, Asia eller et annet ikke-nordisk område. Rapporten er bestillingsverk fra multikulturalister, der de forsøker å skjule at etniske nordmenn vil bli gjort til en minoritet i Oslo i løpet av fem år. (Forsvarstale) - Altså et indirekte samarbeid mellom europeiske eliter, som går på å systematisk føre det norske og europeiske folk bak lyset, med den hensikt å beskytte det flerkulturelle eksperiment. (Forsvarstale) - Ifølge mange av dem, inkludert Husby og Sørheim, så er dette psykotiske vrangforestillinger, som kun deles av meg selv og kanskje mulla Krekar. Det disse journalistene har glemt å informere det norske og europeiske folk om, er at det ikke bare er jeg og mulla Krekar som deler disse synene, men opptil 60 prosent av muslimer i Europa, som faktisk mener det samme. Og i tillegg en stor andel
--	---	--

		<p>nordmenn og europeere, kanskje så mange som 30 prosent. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det er ikke rasjonelt å oversvømme landet sitt med hundretusener av muslimer, og hundretusener av andre asiater og afrikanere, slik at vår egen kultur går til grunne. Dette er den virkelige galskapen. Dette er den virkelige ondskapen. De universelle menneskerettighetene og folkeretten, åpner for at urfolk som etniske nordmenn, som vi faktisk er, som er truet av systematisk etnisk og kulturell dekonstruksjon, har rett til å forsvare seg selv militært. (Forsvarstale) - Det er tragisk at ikke internasjonal presse har tatt ansvar for det som skjer i Norge og Europa. Jeg ser på dem som politiske aktivister, som er for multikulturalisme. Det er den sorgen jeg følte i går, og det var derfor jeg gråt. (Dag 2. 13.29) - Jeg ser på 21 års fengsel som en patetisk straff. Jeg kommer ikke til å anerkjenne en dom på 21 år. Sånn sett er det jo synd at Indrebø ble sparket, for han er jo en som har riktig syn på dette. (Dag 3, 14.30) - Æreskodeksene våre ble også dekonstruert av Arbeiderpartiet etter 2.verdenskig. Menn er feminisert, veldig få har ryggrad. Det er Norges gamle prinsipper vi prøver
--	--	--

		<p>å gjeninnføre. (Dag 3, 15.37)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Norsk media beskytter multikulturalismen og det multikulturalistiske eksperimentet. De som kritiserer dette får sitt hode kappet av, og de utsettes for en dehumanisering. (Dag 5, 09.08)
Nasjonal gjenfødelse/dekadense	<ul style="list-style-type: none"> - Europe as we know it will no longer exist 20 years from now (693). - (..) the Western European cultural Marxist/multiculturalist regimes will fall before 2083, of that you can be certain” (789). - The Islamisation of Europe is merely a ”secondary infection”. Western Europe has grown weak and decadent and will be completely annihilated culturally unless we succeed to implement a second European renaissance and reverse the damage done. (1342) - Europe will burn once more and rivers from the blood of patriots, tyrants and traitors will flow through the streets. However, a new European cultural renaissance will be born from the ashes. Islam and Marxism will not prevail. (1131) - The coming decade will witness the war between the values of Islam and the secular “values” of the decadent, hedonistic post-Marxist Left. (638) - Multiculturalism and uncontrolled mass-immigration destroy the internal cohesion of the decadent West, which will slowly fall apart as it has lost the will to defend itself and the belief in its own culture. (722) 	<ul style="list-style-type: none"> - Dekonstruksjon er stikkordet. Og de marxistiske, kulturelle reformene introduserte feminisme og kvotering, den seksuelle revolusjon, transformering av kirken, skolene i oppdragelse, i moral, i væremåte, for å nevne noe. (Forsvarstale) - 1968 var den marxistiske kulturrevolusjonens år. Resultatet ble fallende autoriteter og en systematisk dekonstruksjon av samfunnsbærende prinsipper og normer. Det ble skapt et sosialistisk, egalitært samfunn i Norge og Vest-Europa, der alle gruppene som ble ansett som offer, fikk makt. (Forsvarstale) - Jeg ble født i et fengsel, og har levd hele livet i et fengsel. I et fengsel der det ikke er mulig å ytre seg politisk. Et fengsel der det ikke eksisterer yringsfrihet og der jeg har vært tvunget til å se på mens min egen etniske gruppe og kultur sakte, men sikkert blir dekonstruert av marxister og liberalister. I dette fengselet er det ikke lov å gjøre motstand, og det er til og med forventet at jeg skal applaudere mitt folks og min kulturs undergang. I dette fengselet så har

		<p>ledelsen bestemt at hvis man kritiserer, så vil man brennmerkes offentlig, demoniseres, latterliggjøres, dehumaniseres. Dette fengselet heter Norge. Det spiller ingen rolle om jeg er innelåst på en isolatcelle på Ila, eller om jeg bor på Skøyen eller Frogner. Denne ulevelige urettferdigheten er like pressende uavhengig av hvor i Norge du bor. Fordi du sitter med vissheten om at alle bygder og byer til slutt vil ende opp som det multikulturelle helvete som vi kaller Oslo. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - I Europa derimot, har alliansen mellom marxister og liberalister etter andre verdenskrig, i prinsippet ødelagt Europa, ved at vi har overført hele industrien og flere titalls millioner arbeidsplasser til Asia, på grunn av manglende proteksjonisme. I tillegg så har Europas marxister sørget for at vi har fokusert alle våre ressurser på trygd, sykepenger og fritid for europeere. (Forsvarstale) - Svært mange muslimer ønsker ikke å bli inkludert. De forakter norske og europeisk kultur, de forakter feminisme, de forakter den seksuelle revolusjon, de forakter den dekadensen og det moralske forfallet som preger ikke bare Norge, men hele Europa. (Forsvarstale) Årsaken er at multikulturalisme er en selvødeleggende ideologi. Så snart innfødte europeere holder på å bli en minoritet
--	--	---

		<p>i egne byer og egne land, så vil den nasjonale samholdskraften bli så svekket at økonomien ikke klarer å opprettholde velferdsstaten. Og vil havne i en så gigantisk økonomisk krise, som blir så stor og lammende, at den får dagens europeiske økonomiske krise til å minne om en piknik. Økonomien vil krasjlande, og resultere i masseoppsigelser av offentlig ansatte. Folk som til da har levd med skylapper for flerkulturens ondskap og økonomisk velstand, ender opp i en situasjon der de vil miste alt. Når de så har mistet alt, vil de bli tvunget over i en tilstand der hverdagen er fylt av lidelse. Og da, først da, vil de turde å si hva de egentlig mener. Om man mistet sin religion og sin kultur, sin identitet, og sin nasjon. På det tidspunktet i framtiden vil norske, nordiske, europeiske menn ikke lenger frykte demonisering fra de kulturelle elitene. Fordi lidelsen allerede er der. Først når man kjenner det på sin egen kropp, vil man tørre å stå opp for meningene sine. (Forsvarstale)</p>
<p>Religiøse aspekt</p>	<p>- The Protestant liberal Church defends and encourages the ordination of women, divorce, abortion, the mass scale distribution of contraceptive pills and contributes to glorify homosexuality (including the ordination of homosexuals). When the Church resembles a minimalistic shopping mall, the female priest wears jeans, defends abortion and the mass</p>	<p>- Koranen og Hadith krever at alle muslimske menn har plikt til å støtte eller kjempe jihad. (Forsvarstale)</p> <p>- Den offisielle løggen er derfor at 99,9 prosent av muslimer ikke støtter vold. Men sannheten er at så mange som 25 til 40 prosent av muslimer støtter</p>

	<p>scale distribution of contraceptive pills, defends the Jihad against the Israelis and lives a sexually active life; then what is the point? We must go back to our Catholic roots. We, the protestant nations of Europe should not forget that we were all Catholics once.(1128)</p> <ul style="list-style-type: none"> - The goal must obviously not be to create a new theocracy. Europe will still remain predominantly secular. However, the Churches primary role will be to contribute to unity by offering cultural and spiritual opportunities. The Church will once again be allowed to do what it was intended to do; to propagate and maintain cultural unity through pre defined rituals and celebrations. Christendom is after all the primary factor that unites all Europeans. We should therefore strive to create a united Church through reforming it, which ends up as a Church worthy of our respect. (1128) - The Church will be granted “public monopoly” (school curriculum, government policies) and Christendom will be the only official religion in European countries much like European policies reflected 40-60 years ago. The Church will gain x amounts of seats in the new Parliament but no veto rights. They have a right and a duty to call for military Crusades if any international Christian minority is being threatened by Jihad in other parts of the World. Their advice should be taken under consideration by military leaders and politicians. (1130) - All I see is a group of decadent individuals who are not willing to make any substantial sacrifices for anyone or anything. Furthermore, Knighthood is 	<p>jihadistisk vold. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Man kan ikke stole på såkalte sekulære muslimer i Norge og Europa, grunnen er rett og slett at det ikke fins sekulære muslimer. Det fins kun muslimer og frafalne. (Forsvarstale) - Vi ønsker en etnisk nasjon, og vi ønsker en kristen nasjon. (Forsvarstale) - Jeg har ikke vært en veldig religiøs person, men det er et ordtak som heter: "Det finnes ikke ateister i skyttergraver." Hvis man skal gjennomføre en selvmordsaksjon, blir man nok litt mer religiøs. (Dag 2, 14.26) - Det som forener alle europeere er at vi er kristne. (Dag 3, 11.32) - Brevik om Knights Templar: «Det er ment for å være for nasjonalister og kristne i Europa. En versjon av al Qaida. Det er den mest suksessfulle revolusjonære organisasjonen for muslimer. Målet er å bygge en ekvivalent for kristne i Europa». (Dag 3, 14.16) - Paven ble fratatt all makt etter reformasjonen. Jeg ønsker en militant kirke som er mer fremtredende enn den vi har i dag. Slik den er i dag, er den en del av problemet. (Dag 3, 14.23) - Europas ledere bør støtte militante nasjonalister som kjemper for å stoppe
--	---	--

	<p>directly linked to martyrdom. Taking martyrdom out of knighthood would be like taking elections out of a democracy. A person unwilling to martyr himself for a greater cause can never call himself a Knight and a Christian individual unwilling to martyr himself for the preservation of European Christendom can never call himself a Knight of Christ. (1352)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Crusading is not just a right, but a duty according to Canon Law. (1315) - It's God who teaches our hands to war and our fingers to fight. Over and over again throughout the Old Testament, His people are commanded to fight with the best weapons available to them at that time. (1318) - Each Christian must now make their own personal decision on all of this. You can either choose to learn how to rise up in the power of your Lord and Saviour and learn how to become a true warrior in the Lord, or you can continue to keep your head in the sand and oppressor after oppressor keep beating you down. The choice is yours. (1320) 	<p>avkristningen av Europa. (Dag 3, 14.25)</p>
<p>Rasisme</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Make no mistake. These Muslims must be considered as wild animals. Do not blame the wild animals but rather the multiculturalist category A and B traitors who allowed these animals to enter our lands, and continue to facilitate them. This is nothing less than a genocide aided and abetted by our own elites, primarily Marxist, suicidal humanist and capitalist globalist politicians and journalists (475) 	<ul style="list-style-type: none"> - De muslimske enklavene i Europa vil vokse like aggressivt som kreft, inntil de en dag utgjør en dominant kraft. (Forsvarstale) - Breivik mener kulturen som har vokst frem i muslimske land kan knyttes direkte til kriminalitet. (Dag 2, 15.50)

	<ul style="list-style-type: none"> - The Nordic genotypes might be wiped out within 200 years and yet not a single counter-measure has been employed to prevent this from happening due to the fact that it is considered politically incorrect. - Realistically there are only three ways to prevent this. One solution will be by introducing negative eugenics programs combined with ethnic segregation somewhat similar to some policies of the Third Reich (1183) - The Nazis destroyed the reputation of “eugenics” by combining it to scientific racism and mass extermination. But seeking biological perfection is still a logical concept and I don’t see why we should abandon it. We just have to make sure that we offer it as a voluntary option to everyone or at least start by legalising it (promotional voluntary reprogenetics or private reprogenetics). We should legalise reproductive technologies that will allow parents to create off spring with biological improvement (reprogenetics). This must be a non-coercive form of biological improvement which will be predominantly motivated by individual competitiveness and the desire to create the best opportunities for children (1193) - Multiculturalism according to the common interpretation, multiculturalism in practice means that all cultures and religions are equal. For the reasons given above, that assertion is totally wrong. People are equal as human beings but the opinions, culture and values of people have not the same worth. Opinions and culture can generally be valued according to 	
--	--	--

	<p>various criteria. Different cultures – being value systems - are therefore not equal. From a political and humanistic point-of-view, some of these systems are - just owing to their positions concerning human rights - worthless in a western democracy as value systems guiding the society regarding political issues. (511)</p> <ul style="list-style-type: none"> - I am extremely proud of my ethnic group, Norwegians which is a Northern-Germanic tribe. Furthermore, I seek to serve Norwegian AND European interests in everything I do. I would not hesitate to sacrifice my own life for the English, Slavic, Jewish, Indian, Latin or French tribes in their fight against the EUSSR/US multiculturalist hegemony. All European and non-European conservatives, nationalists and traditionalists must support each other as this cultural Marxist/multiculturalist global hegemony is our common enemy. I would never betray a brother tribe whether it be a Scandinavian, Frankish, English, Latin, Slavic or other European tribe. It is essential that we fight for Europe, consolidate cross borders, and do our best to acknowledge that this is a European struggle. Because after all; the destruction of the US/EU cultural Marxist tyranny cannot, obviously, be defeated by Norwegians alone, nor Brits, nor European Americans. (1149) - As covered in another chapter; within approximately 100-150 years or within 4-5 generations (if the current development is allowed to continue) the Germanic/Nordic race in several countries will be diluted or annihilated to such a degree that there will be no one left with 	
--	--	--

	<p>Nordic physical characteristics; blond hair, blue eyes, high forehead, sturdy cheekbones. As such, the Nordic tribes will become extinct if we do not resist and seize political and military control of our countries. (1146)</p> <ul style="list-style-type: none"> - The reasoning behind our concern and opposition is the fact that mass immigration, racemixing and adoption of non-Europeans harm the unity of our tribe – it harms the degree of social cohesion any given country has. Firstly, a country that has competing cultures will shred itself to pieces from the inside over the long term or it will end up as a permanently dysfunctional country like Brazil and similar countries. (1155) - Blue eyes and blond hair (and possibly many psychological traits) almost never survives a race-mixing process due to the fact that Nordic genotypes are recessive unlike for example African, Arab or Oriental genotypes which are considerably more genetically dominant. In order to dominantly dilute an African individual it would require 5 individuals of Nordic descent. Thanks to their parent's carelessness, their offspring will be cut off forever from their "extended ethnic family". They will become, tribeless individuals and many are likely to either swear allegiance to extreme cultural Marxism/multiculturalist ideological views (90%) or choose the extreme right (>10%). They often hate their parents for what has been done to them, as they are neither European, African nor Asian. (1152) 	
Anti-demokrati	<ul style="list-style-type: none"> - We must avoid a one-party-state system as this is not desirable in the long run. As long as we have 	<ul style="list-style-type: none"> - Det eksisterer ikke noe fundament for demokrati og alle vår

	<p>implemented permanent mechanics in relation to cultural areas (culture, procreation, defence-security, immigration) we can afford to continue to guarantee balanced political representation on a majority of other areas. (1181)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Campaigns will be initiated consisting of affirmative action of nationalistic minded individuals (anti-multiculturalists) to all broadcasting/news/media companies with a given distribution network. A minimum of 50% of all journalists should be nationalist oriented individuals (anti-multiculturalist). The news/media coverage of national and international political issues especially concerning security, defence, culture, social structures and immigration/deportation should reflect the new political climate. Efforts must also be made to counter any foreign psychological warfare campaigns and to prevent any foreign state from severely undermining the political transitional tribunal during this period. (783) - I can totally understand that most people will condemn people like us simply because they do not "yet" understand what is going on. And even if they do understand our reasons they might disagree with our "means", thinking that democracy can solve this problem as well just like democracy have solved many of the challenges we have faced in the past. (1339) - First of all, the current multiculturalist regimes of Western Europe are not at all democratic, They haven't been democratic since the 1950s. There is no basis for democracy 	<p>statsinstitusjoner som skoler og universiteter gjennomsyres av kulturmarxistiske og multikulturalistiske pensum. Flere og flere nasjonalister og konservative innser, slik som jeg har innsett, at demokratisk kamp ikke nytter. Det er ikke mulig å vinne når det ikke eksisterer reell ytringsfrihet, og når flere innser dette de neste tiårene, så er veien kort til våpen. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dette meningstyranniet er den virkelige terroren. Den ulevelige urettferdigheten som resulterte i at jeg og andre mistet troen på demokratiet, og valgte å bli militante nasjonalister. (Forsvarstale) - Og du sitter der med viten om at demokratisk kamp er nytteløs, fordi de som styrer bruker udemokratiske metoder. (Forsvarstale) - Når man er utestengt fra demokratiet, er det bare én løsning igjen. (Dag 2, 12.54) - I utgangspunktet er det meningsløse verv, man bruker det som CV-fyll. Jeg lærte mye, men for organisasjonen er det verdiløst (dag 2, 14.12) (Om nominasjonsprosess i Frp) - Breiviks svar på om det var noen spesielle hendelser som førte til at han ikke lenger trodde på demokratiet: «Det er en kombinasjon av
--	--	--

	<p>when all state institutions including schools, universities deliberately use advanced brainwashing techniques (as described earlier) to condition the people from resisting their own annihilation through the implementation of cultural Marxism/multiculturalist doctrines. Furthermore, there is no basis for democracy when 99% of all journalists support and propagate multiculturalism. There is no basis for democracy when all patriots and nationalists are ignored, ridiculed or persecuted. (1343)</p> <ul style="list-style-type: none"> - A fascist opposes the democratical concept altogether and wants a permanent one party state, while we do NOT want this. In order to secure democracy we are forced to imbue and strengthen it from its current downward spiral towards the abyss. This can only be achieved through a temporary suspension of the constitution. (1343) - After a certain period, the constitution and the rule of democracy will again become the primary standard. However, the dysfunctional mass-democracy will be replaced by an administered form of democracy similar to that of Russia. This is obviously to ensure that Marxists will never again get the chance to infiltrate state or media bodies. (1344) 	<p>personlige erfaringer. De rundt 20 konfrontasjonene med muslimske personer som jeg har hatt, og de konfrontasjonene vennene mine har hatt. Det har hatt stor betydning. Det som påvirket meg mest skjedde da jeg var 15 eller 16 år. Muslimske gjenger kom til vestkanten og ranet, banket opp og voldtok. Det fikk ingen konsekvenser, og personer som organiserte seg mot det ble stemplet som rasister». (Dag 2, 15.15).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Engh: - «Du har ikke helt gitt opp demokratiet, men du er på søken. Det er slik jeg oppfatter deg?» <p>Brevik: «Det er riktig». (Dag 3, 09.08)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeg hadde en viss tro på demokratiet. Selv under stortingsvalget i 2009 håpte jeg at norsk presse skulle bli mindre subjektive. Så fikk jeg vite at de muslimske opptøyene både i Frankrike og Sverige ble lagt lokk på av norsk presse. (Dag 3, 13.15) Hadde de sluttet å drive den kampanjejournalistikken, hadde nok ikke 22. juli skjedd. (Dag 3, 13.16)
Anti-marxisme	<ul style="list-style-type: none"> - Multiculturalists/cultural Marxists usually operate under the disguise of humanism. A majority are anti-nationalists and want to deconstruct European identity, traditions, culture and even nation states. (4) - Multiculturalism (cultural Marxism/political correctness), as you might know, is the root 	<ul style="list-style-type: none"> - Liberalistene og kulturmarxistene har etter andre verdenskrig samarbeidet om holde nasjonalistene og de kulturkonservative unna makten, da deres ultimate frykt at nye Hitler-er skal dukke opp og starte tredje verdenskrig. Så det som i dag kalles et demokrati, er

	<p>cause of the ongoing Islamisation of Europe which has resulted in the ongoing Islamic colonisation of Europe through demographic warfare. (8)</p> <ul style="list-style-type: none"> - The introductory chapter explains how “cultural” Marxism gradually infiltrated our postWW2 societies. It is essential to understand how it started in order to comprehend our current issues. (10) - The parallels between the old, economic Marxism and cultural Marxism are evident. Cultural Marxism, or Political Correctness, shares with classical Marxism the vision of a “classless society,” i.e., a society not merely of equal opportunity, but equal condition. (12) - This is the first major parallel between classical and cultural Marxism: both are totalitarian ideologies. The totalitarian nature of Political Correctness can be seen on campuses where “PC” has taken over the college: freedom of speech, of the press, and even of thought are all eliminated. (12) - Through defiance, and through education on our own part (which should be part of every act of defiance), we can strip away its camouflage and reveal the Marxism beneath the window-dressing of “sensitivity,” “tolerance,” and “multiculturalism.” Who dares, wins. (13-14) - Political Correctness is Marxism, with all that implies: loss of freedom of expression, thought control, inversion of the traditional social order, and, ultimately, a totalitarian state. (17) 	<p>i realiteten et liberalistisk og kulturmarxistisk diktatur. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturmarxismen, som vant fram i Norge og Vest-Europa, og etter aksemaktenes og kulturkonservatismens fall, ble opphøyet kort tid etter krigen, til den hellige og eneste sannhet. Kulturmarxistene ble opphøyet til det hellige bidrag, som oppløfter sin røst til støtte for internasjonal solidaritet, og som bidrar til et menneskehetens fremskritt. (Forsvarstale) - Den første generasjonen marxistiske infiltratører fokuserte imidlertid mest på skolesektoren, spesielt etter at de samme marxistene hadde fått beskjed av de sosialdemokratiske partiene i Europa om at de var for ekstreme til at de kunne få direkte politiske posisjoner. Dette skjedde ikke bare i Norge, men over hele Vest-Europa. Det var mange marxister som ble universitetslærere, da de mente at dette var den meste effektive metoden å utøve makt. (Forsvarstale) - Men problemet var at selv McCarthy var altfor moderat. Han vurderte faktisk på ett tidspunkt å deportere alle amerikanske marxister til Sovjetunionen, men gjorde det dessverre ikke. (Forsvarstale) - Marxistene, som snart skulle kontrollere kulturen, og de borgerlig-
--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> - The Marxists have traditionally been the best propagandists and we have a lot to learn from them. NEVER underestimate our enemy! (1140) - The current status of Europe is quite similar to that of WW2. Instead of having to face an external enemy, the enemies are the Marxists, suicidal humanists and capitalist globalists of our societies. (1146) - The current cultural Marxist/multiculturalist regimes will fall and collapse under their own and Islam's weight. (1150) - My hate and contempt for the cultural Marxists/multiculturalist doctrines is definitely there. (1384) - Conquer your fear like your brothers and sisters have done in the past and we will reconquer Europe from the grasp of our disloyal, corrupt and suicidal cultural Marxist/multiculturalist elites. (1394) 	<p>økonomiske liberale, som kontrollerte og administrerte økonomien. Dekonstruksjon er stikkordet. Og de marxistiske, kulturelle reformene introduserte feminisme og kvotering, den seksuelle revolusjon, transformering av kirken, skolene i oppdragelse, i moral, i væremåte, for å nevne noe. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1968 var den marxistiske kulturrevolusjonens år. Resultatet ble fallende autoriteter og en systematisk dekonstruksjon av samfunnsbærende prinsipper og normer. Det ble skapt et sosialistisk, egalitært samfunn i Norge og Vest-Europa, der alle gruppene som ble ansett som offer, fikk makt. Jo større offer du ble sett på, jo lenger opp i det nye hierarkiet kunne du komme. Nasjonalistene og kulturkonservative forble maktesløse. (Forsvarstale) - I dag styres kulturen av marxistene. De liberale administrerer økonomien, mens nasjonalistene og kulturkonservative har blitt holdt vekk fra makten siden andre verdenskrig. Som et resultat av dette, lider i dag Norge og mange andre europeiske land av kulturell selvforakt, som skyldes marxistiske doktriner og den flerkulturelle ideologi. (Forsvarstale) - Kulturmarxistene og multikulturalistene har fått hundrevis, kanskje tusenvis av muligheter, til å forandre politisk kurs siden
--	--	---

		<p>andre verdenskrig. Men de har nektet å endre kurs gang på gang. (Forsvarstale)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dette var allikevel ikke uskyldige sivile barn, men politiske aktivister som aktivt jobbet for multikulturalisme og kulturmarxisme. (Forsvarstale) - Alle politiske aktivister som forfekter kulturmarxisme og multikulturalisme, bør forvente å bli ansvarliggjort for sine handlinger i fremtiden. Nå vet dere hva prisen for dette er, og dette vil ikke være siste gang Norge og Europa, at dette skjer. (Forsvarstale)
--	--	--